ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İTALYA'DA SİT ALANLARINDA PEYZAJ PLANLAMA ÇALIŞMALARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA : BORETTO ÖRNEĞİ

Evren MUMCU

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

ANKARA
2009

Her hakkı saklıdır

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

İTALYA'DA SİT ALANLARINDA PEYZAJ PLANLAMA ÇALIŞMALARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA: BORETTO ÖRNEĞİ

Evren MUMCU

Ankara Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Murat Ertuğrul YAZGAN

Bu çalışma İtalya'da sit alanlarında peyzaj planlama çalışmalarının önemli örneği olarak başlatılan Boretto bölgesi koruma planının özet bir incelemesidir.

Günümüzde hızlı nüfus artışı, göç, plansız yerleşim, doğal kaynakların tüketimi, çevre ve yaşama ortamının bozulmasına; tarihi hazinelerin yok olmasına yol açmaktadır. Bu durumda, çevreyi koruyan ve geliştiren yeni kent planlama uygulaması hemen hemen tüm dünya için zorunlu hale gelmiştir. İtalya çevre koruma konusuna en çok önem veren ülkeler arasındadır. Bu konuda kesin imar planlari ve sit alanı uygulamaları vardır.

Bu proje, var olan kültür yapı varlığının kurtarılması, yeni neslin ihtiyaçları, turizm ve daha aktif bir çevre yaratmak amacıyla Po nehri kıyılarının yeniden düzenlenmesi için bir pilot proje olarak düşünülecektir Bu projenin amaçları :

a) Devamlı erozyonu önlemek,

b) Yeni acil ihtiyaçları belirleyip, öneriler sunmak ve toplumun nüfus problemlerine çözümler bulmak,

c) Verimsiz hale gelen yerleşik şehrin şekil değiştirmesini kontrol altına almak ve sınırlamak,

d) Doğal kaynakların tüketilmesini sınırlamak.

Bu çalışmayla özellikle Boretto Bölgesi sit alanı koruma, iyileştirme ve geliştirme kapsamına yönelik peyzaj planlama çalışmaları, tasarımından uygulamasına kadar incelenecektir.

Haziran 2009, 124 sayfa

Anahtar Kelimeler : Sit alanı, koruma, iyileştirme, geliştirme, peyzaj

ABSTRACT
Master Thesis

THE STUDY ON LANDSCAPE PLANNING WORKS IN SITE AREAS IN ITALY : BORETTO'S MODEL

Evren MUMCU

Ankara University
Graduate School Natural and Applied Sciences

Department of Landscape Architecture

Advisor : Prof. Dr. Murat Ertuğrul YAZGAN

This study is the summarized review of the preservation plan of the Boretto region, made started as significant model of the landscape planning works in Site areas in Italy.

Today's rapid population increase, migration, settlement without a plan, and consuming natural resources lead to the deterioration of environment and living medium, as well as disappear of the histrorical richness. In this case, the implementation of a new urban planning, preserving and developing the environment has become compulsory for almost ail of the world Italy is among the countries which emphasizes the greatest importance to the protection of environment it has the public works plans finalized and the applications of site areas.

This project shall be such as pilot one to re-arrange the banks of the Po River for the aim to save the existing cultural structure richness and to create more active environment for the needs of new generation, and tourism. The purposes of this project are:

a) to hinder erosion continuously;

b) to specify new emergency requirements, to present suggestions and to find out population solutions of the community;

c) to take and limit the modification of the city settled and become nonproductive under control; and

d) to limit the consumption of natural resources

Through this study, the landscape planning works oriented to the scope of protection improving and development of the site areas of Boretto Region, particularly, were investigated to such an extend from designing to implementation.

June 2009, 124 sayfa

Key Words: site area, protection, improving, development, landscape

TEŞEKKÜR

Boretto projesi konusunu seçmeme yardımcı olan ve tartışmalarıyla bana yol gösteren Sayın Prof. Dr. Murat Ertuğrul YAZGAN'a (Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü) teşekkürü borç biliyorum. Ayrıca bana bu araştırma sırasında cesaret veren Sayın Prof.Dr. Yalçın MEMLUK'a da manevi nasihatları için teşekkür ederim.

Konuyu araştırmama yardımcı olan ve bana her türlü kitap, doküman ve malzemeyi sağlayan ve bu projenin gerçek yaratıcısı, Mimar Walter BARICCHI'ye ve ARTEAS PROGETTI' ye, ayrıca tezimin yayınlanabilmesi için gerekli izinleri veren BORETTO BELEDİYESİ' ne ve Teknik Hizmetler Yetkilisi Rossi MAURO'ya teşekkür ederim.

Ayrıca tezimin her aşamasında beni destekleyen Paolo SOLA'ya, İtalyanca'dan çevirilere yardımcı olan Sayın Rıza Uğun'a ve ilgili kaynaklara ulaşmamı sağlayan İstanbul İtalyan Kültür Merkezine ,

Bana her türlü maddi; manevi yardımı sağlayan Naciye MUMCU ve Av. Ceyhan MUMCU' ya teşekkür ederim.

Evren MUMCU

Ankara, Haziran 2009

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
TEŞEKKÜR iii
SİMGELER DİZİNİ vii
ŞEKİLLER DİZİNİ ix
ÇİZELGELER DİZİNİ xi
1. GİRİŞ 1
1.1 Unesco'nun sit kavramıyla ilgili tanımlamaları 2
1.1.1 Dünya miras listesi 4
1.1.2.Unesco Türkiye dünya miras listesinden örnekler 5
1.1.3 Dünya miras listesinden diğer örnekler 5
1.1.4 Dünya Miras Fonu 6
1.1.5 Emanet Fonları 6
1.1.6 IFLA 6
1.1.7 ICCROM 7
1.2.1 Türkiye'de sit yasaları 8
1.2.2 İtalya'da sit yasaları 11
2. KURAMSAL TEMELLER 14
2.1 Kentsel yeşil alan tasarımına ekolojik yaklaşımı 15
2.2 Ekolojik planlama hedefleri 16
2.3 Yeşil alan kavramı ve yeşil alan sistemleri 17
2.4 Tarihi süreç içerisinde yeşil alanlar 18
2.5 Günümüzde yeşil alanlar 21
2.6 Tarihi çevre koruma ve kentsel tasarım 22
2.7 Tarihi çevreyi korumayı gerektiren nedenler 24
2.8 Dünyada tarihi çevre koruma düşüncesinin gelişimi 25
3. MATERYAL VE YÖNTEM 28
3.1 Materyal 28
3.2 Yöntem 28
3.3 Şehir ve bölge konumu 31

3.4 Fizibilite çalışması 31
3.5. Po Ovası ve Irmağı genel karakteri 34
3.6. Tarihsel gelişim 36
3.7. Demografik yapı 41
3.8. Ulaşım bağlantıları 41
3.9. Çevresel koşullar 42
3.10. Sosyo ekonomik durum 44
3.11. Planlama araçları 46
3.12. Gemi tersanesi 47
3.13. Islah havzası 48
4. PROJE PROGRAMI -YENİLEŞTİRME SINIRLARI 50
4.1 Yenileştirme Bölgeleri 50
4.1.1 A Bölgesi 53
4.1.2 B Bölgesi 56
4.1.3 C Bölgesi 58
4.1.4 D Bölgesi. 60
4.1.5 E Bölgesi 63
4.1.6. F Bölgesi 65
4.1.7 G Bölgesi 66
4.2.Po Tiyatrosu 68
4.3 Po Müze Sistemi 69
4.3.1 Diğer Po Müzeleri 69
4.4 Flora - bitki örtüsü 70
4.4.1 Restoran bölgesi 70
4.4.2 Islah tesisleri 71
4.4.3 Spor kampları 71
4.4.4 Lido Bölgesi 71
4.4.5 Eski gemi şantiyesi 71
4.4.6 Kilise çevresi halk meydanları 71
4.5 Öngörülen kullanım amaç ve projeleri 72
4.6 İlgili kanun ve yönetmelikler 74
4.7 İlgili kişi ve kurumlar ile belediye idaresinin eylemlerinin belirlenmesi 75

5. TARTIŞMA ve SONUÇ 77
KAYNAKLAR 80
EKLER..... 83
EK 1 Boretto Belediyesi proje yatırımları 84
EK 2 Sosyo ekonomik parametreler..... 93
EK 3 İtalya'da çevre ve tabiat varlıkları ve sit alanı yasaları..... 100
EK 4 Projenin son halinin görüntüleri..... 117
ÖZGEÇMİŞ 124

SİMGELER DİZİNİ

UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Kurumu
ICOMOS	International Council of Monuments and Sites Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi
IFLA	International Federation of Landscape Arctitects Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu
ICCROM	International Center For The Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property Kültür Varlığını Koruma ve Restorasyon İçin Uluslararası Araştırma Merkezi
UIA	International Union of Architects Uluslararası Mimarlar Birliği
IUCN	International Union of Conservation of Nature and Natural Resources Uluslararası Doğayı Koruma ve Doğal Kaynaklar Birliği
ANAS	Gestore Rete Stradale ed Autostradale Italiana İtalyan Karayolları Dairesi
ISTAT	Istituto Nazionale di Statistica İstatistik Enstitüsü
ENEL	Ente Nazionale Energia Electrica Elektrik İşleri Dairesi
RAI	Radio Televisione Italiana İtalyan Radyo Televizyon Kanalı
COPNI	Centro Operativo per la Navigazione Interna İç Denizcilik Merkezi
ARNI	İç Denizcilik Bölge Şirketi Po Irmağı Yetkili Makamı
DCR	Decreto Kararname (hukuk terimi)

CERVED	Economic Business Information
	Şirket Bilgileri Merkezi
MIN.IND.	Ministero dell'Industria
	Sanayi Bakanlığı
ENIT	L'ente Nazíonale Italiano
	Milli Turizm Kurumu
ACI	Automobile Club Italia
	İtalya Otomobil Kurumu
ABI	Associazione Bancaria Italiana
	İtalyan Finans Kuruluşu
BANKIT	Banca D'Italia
	Banka İtalya
MIN.S.	Ministero della Sanita
	Sağlık Bakanlığı
SIP	Societa Italiana per esercizio Telefonico
	Telefon Şirketi
MIN.F.	Ministero delle Finanze
	Maliye Bakanlığı

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1 Tarihi çevre ve planlama ilişkileri 27

Şekil 3.1 Po Nehri Boretto kasabası kıyıları 29

Şekil 3.2 İtalya genelinde Boretto'nun konumu 30

Şekil 3.3 Boretto Belediyesi İdari Yetki Şeması 33

Şekil 3.4 Boretto Limanının eski görünümü 37

Şekil 3.5 Boretto Limanının eski görünümü 39

Şekil 3.6 Boretto arazi planı 40

Şekil 3.7 Boretto Projesi bölge sınırları 49

Şekil 4.1 Boretto Bölgesi yenileştirme planı sınırları 51

Şekil 4.2 Tasarımı gerçekleştirilecek kıyı görüntüsü 52

Şekil 4.3 Tasarımı gerçekleştirilecek kıyı görüntüsü 52

Şekil 4.4 Boretto A Bölgesi 53

Şekil 4.5 Boretto A Bölgesi kilise çevresi 54

Şekil 4.6 San Marco Kilisesi 55

Şekil 4.7 Cassa di Risparmio Banka binası 56

Şekil 4.8 Boretto B Bölgesi (ARNI Tesisleri) 57

Şekil 4.9 Boretto B Bölgesi (ARNI Tesisleri) 57

Şekil 4.10 Boretto C Bölgesi (Lido Alanı) 58

Şekil 4.11 Boretto C Bölgesi (Lido Alanı) 59

Şekil 4.12 Boretto D Bölgesi (Islah Tesisleri) 61

Şekil 4.13 Boretto D Bölgesi (Islah Tesisleri) 62

Şekil 4.14 Boretto D Bölgesi (Islah Tesisleri) 62

Şekil 4.15 Boretto E Bölgesi (Po Golena Alanı) 63

Şekil 4.16 Boretto E Bölgesi şantiye alanı 64

Şekil 4.17 Boretto F Bölgesi (Yapı Tesisleri ve Eski Köprü Chiatte) 65

Şekil 4.18 Boretto G Bölgesi Devlet yolu 66

Şekil 4.19 Bisiklet ve yaya yolları düzenlemesi 67

Şekil 4.20 Po Tiyatrosu genel görünüm 68

Şekil 4.21. Kilise çevresi ve Lido Bölgesi flora bitki örtüsü şeması 72

EKLER

Şekil 1 Rekreasyon alanı mobilyaları 117

Şekil 2 Boretto Projesinin son hali 117

Şekil 3 Po Müzesi 118

Şekil 4 Po Müzesi 118

Şekil 5 Rekreasyon alanı park yerleri 119

Şekil 6 Rekreasyon alanı şehir mobilyaları 119

Şekil 7 Kilise görüntüsü (orjinal 2009) 120

Şekil 8 Lido Bölgesi peyzaj projesi(orjinal 2009) 120

Şekil 9 Boretto Projesinin yerel bir gazetede çıkan haberleri 121

Şekil 10 Boretto yenileme alanları 122

Şekil 11 Boretto görüntüleri 123

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1 Yıllara göre nüfus dağılımı.....44

Çizelge 3.2 Yaşlara göre nüfus dağılımı.....44

Çizelge 3.3 Aktif nüfus yoğunluğu.....45

Çizelge 3.4 İşsiz nüfus yoğunluğu.....45

Çizelge 3.5 Zirai ve ticari aktivite tablosu.....45

Çizelge 4.1 Öngörülen Projeler.....73

1.GİRİŞ

İtalya'nın kuzeyinde yer alan Po nehri ve ovası Avrupa'nın tarım bakımından en verimli bölgelerindendir.Tarihteki deniz taşımacılığı ve limanları ile Adriyatik denizine ulaşmak için otoyol gibi kullanılmış ve bölgenin ekonomi merkezi olmuştur.Bu bölge eski işlevlerini yitirmiştir. Günümüzde ise bu bölge tarımın ve istihdamın en fazla olduğu İtalya ekonomisinin en güçlü endüstri ve sanayi bölgesidir.

Boretto ise Reggio Emilia şehrinin (parmesan peyniri, tekstil ve yapı malzemeleri sektörünün merkezi ve İtalya'nın en zengin şehri) kuzeyinde yer alan yerleşim merkezlerinden biridir.Po nehrinin kıyısında bulunur. İtalya'nın en önemli şehirleri Parma ve Modena arasındadır. Bu bölge Emilia Romagna bölgesidir ve PADANIA olarak anılır.

Boretto Belediyesi koruma planı çerçevesinde bir pilot bölge olarak seçilmiş ve bölgenin turizm ve sanayisinin canlanması amaçlı projelere başlanmıştır. Bu proje İtalya'da siyasi partiler ve sivil toplum örgütleri için de odak noktasıdır.

Boretto Belediye Yönetimi 21.09.1995 gün, 335 sayılı belediye meclis kararıyla Arteas Progetti mimarlık şirketi,yeni şehir çevresi düzenlenmesi konusunda görevlendirilmiştir. Belediye meclisi bu kararıyla yapı işleri için 5 Ağustos 1978 gün, 457 sayılı yasanın 35.maddesiyle bölge imar planlarına genel bütçeden ödenek ayrılmasını talep etmiştir. Genel bütçeden yerel yönetimlere ödenek aktarılmasını sağlayan bu olanak,finansal hisse kullanımı ya da yeniden kullanıp yararlanmak şeklinde ifade edilir.

Bu çalışmayla alanlar ve yapılar hakkında kurtarma planı çerçevesinde hazırlık analizi ve müdahale önerileriyle başlar. Bu hazırlık analizi projenin ve bölgenin tanınması ve programlanması için baz oluşturacaktır. Bütün çalışmalar Po nehri kıyılarının yeniden düzenlenmesi için bir pilot proje olarak düşünülecektir. Var olan kültürel yapı ve doğal varlığının kurtarılması kentsel çevrenin konusudur. Bu konuya göre hedefler aşağıdaki gibi saptanmıştır:

a) Devamlı erozyonu önlemek,

b) Yeni sosyal, ekolojik, ekonomik ihtiyaçları belirleyip, öneriler sunmak ve toplumun azalan nüfus problemlerine çözümler bulmak,

c) Alan bakımından yetersiz hale gelen yerleşik şehrin şekil değiştirmesini kontrol altına almak ve sınırlamak, şehirde yaşayanların sosyo-kültürel yaşamını geliştirmek,

d) Yapı kurtarma-koruma konusunu şehircilik çerçevesinde ekonomik ve sosyal duruma göre ele almak.

e) Nüfusun az olduğu yerlere yeterli altyapı hizmetleri götürmek.(Işık, su, elektrik)

Bu proje İtalya'da çevre koruma kriterleri ve rekreasyon alanı düzenlemeleri açısından üniversitelerimize ve sivil toplum örgütlerine kaynak oluşturabilir.

Bu planlama ve tasarım çalışması mevcut yasalarla UNESCO'nun belirlediği içerik içinde de yer almaktadır. O nedenle Türkiye'deki benzeri çalışmalara örnek teşkil edeceği varsayımıyla araştırma konusu olarak ele alınmıştır.

1.1 Unesco'nun sit kavramıyla ilgili tanımlamaları

İnsanoğlu diğer canlılarla başlayan yaradılış serüveninde mekan ve çevre ilişkisi oluşturmuş ve bu çevrede varolma savaşını sürdürmüştür. Bu süreç içinde zamanla doğal çevrenin bozulması ve teknolojik gelişmeler insan topluluklarını olumsuz yönde etkileyen çevre sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Ekolojik dengenin bozulması koruma tedbirlerini de zorunlu olarak gündeme getirmiştir. Bu tedbirler çeşitli tanımlar ve kavramlarla günümüze gelmiş ve birçok ülkede çeşitli yasalarla güvence altına alınmıştır. Böylece örgütlenmiş uluslararası kuruluşlara bir göz atalım:

UNESCO eğitim, bilim ve kültür alanlarında hükümetler arası bir örgüttür. UNESCO'yu kuran sözleşme 16 Kasım 1945 tarihinde imzalanmış, yeterli sayıda onay belgesinin tamamlanmasıyla 4 Kasım 1946 tarihinde resmen yürürlüğe girmiştir. Türkiye, UNESCO'nun kurucu ilk 10 üyesinden biridir.

UNESCO' nun bir kolu olan ve merkezi Paris'te bulunan Milletlerarası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) Tüzüğünün ilgili hükümlerine uygun olarak ICOMOS Türkiye Milli Komitesi kurulmuştur. Milli Komitenin çalışma yeri, Ankara'da eski eserler ve müzeler Genel Müdürlüğüdür. Icomos'un tanımına göre; Doğanın, insanın veya her ikisinin eseri olan ve korunmalarında kamu yararı bulunan bir şehir çevresi, bir kır manzarası **SİT** sayılır.

UNESCO'nun misyonları konusunda genelde kabul gören görüşe göre örgüt, uluslararası alanda entelektüel işbirliğini özendirecek, bunu sağlamak için gerekli koşulları bir araya getirecek, bu işbirliği için bir forum oluşturacak, kalkınma için işbirliği yapılmasını sağlayacak, üye ülkelerin "evrensel etik"e uygun davranmaya özendirecektir.UNESCO bütçesi, üye devletlerin iki yılda bir bu örgüte ödedikleri aidat ile sağlanır. Bu bütçe dışında, Birleşmiş Milletler Özel Fonu'ndan, başta teknik yardım programlarından olmak üzere, diğer para kaynakları da temin edilir.

UNESCO'nun kültür konusundaki yaklaşımı ise bir anlamda dünyaya bakışının bir aynasıdır. Kültür, "kimi seçkinlerin değil, kamunun ortak malıdır," dolayısıyla kültürel varlıklar bir anlamda insanlık aleminin ortak malıdır, bu konumu itibariyle de korunmalıdır. UNESCO'nun 1960 yılından itibaren uygulanmaya koyduğu kültürel varlıkların korunması kampanyaları işte bu anlayışın ürünüdür.

1960 yılı, UNESCO'nun kültürel ideallerinin somutlaştığı bir tarihtir. Kuruluşun yaptığı çalışmalara birkaç örnek vermek gerekirse; Mısır'da büyük sanat değeri taşıyan 23 tapınak Assuan Barajı'nın suları altında kaybolmaktan kurtarılmıştır. Ebu Simbel'in iki tapınağı da parça parça kesilerek başka bir yere taşınmıştır. 1983 yılında İstanbul ve Göreme'deki tarihsel mekanların korunması konusunda uluslararası bir kampanya başlatılmıştır.

Kampanya kapsamına İstanbul'dan Göreme'ye kadar belli mekanlar alınmıştır. İstanbul'dan Süleymaniye Camii ve çevresi, Topkapı ve Yıldız sarayları, Kara surları, Zeyrek ve Bozdoğan Kemeri ile Haliç, Göreme'den ise beş kilise, Açık Hava Müzesi, Çavuşin ve çevre mağaraları, Zelve vadisi alınmıştır.

Doğal ve kültürel değerler konusunda dünya ülkelerinin ortak tavır alma,eşgüdüm ve işbirliği sağlamaya yönelik ilk çabaları 1930'larda başlamıştır. 1931 yılında İtalya'da Eski Eserler ve Güzel Sanatlar Yüksek Kurulu tarafından hazırlanan "CARTA DEL RESTAURA"bu alandaki ilk belge sayılabilir. 1945 yılında Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nun (UNESCO), 1954 yılında Avrupa Konseyi'nin kurulması; aynı yıl Hollanda'nın başkenti La Haye'de, ilk uluslar arası resmi nitelikli belge olarak nitelendirebileceğimiz "Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Değerlerin Korunması Sözleşmesi'nin (Lahey Konvansiyonu) hazırlanması ve birçok ülke tarafından kabul edilmesi; bundan 10 yıl sonra, 1964 yılında bir grup Avrupalı uzmanın korumanın ilkelerine ilişkin olarak hazırladıkları Venedik Tüzüğü'nün kamuoyuna sunulması; kurumsallaşma ve mevzuat oluşturmanın ilk adımları olarak nitelenebilir.

1.1.1. Dünya miras listesi

Dünya miras listesi aşağıda verilen ölçütlere uygun, olağandışı evrensel nitelikli kültürel ve doğal varlıklardan oluşmaktadır. Sözleşmeye üye ülkeler, topraklarında bulunan ve olağandışı evrensel değere sahip olduğunu düşündükleri bu değerleri Dünya Miras Komitesi'ne bildirmektedirler. İlk aşamada Komite bu değerlerin belirlenen ölçütlere uygun olup olmadığına ilişkin bir ön çalışma yapmaktadır. Düzenli olarak yenilenen listede, 2004 yılı itibarıyla 134 ülkeye ait 788 varlık bulunmaktadır; bunların 617'si kültürel, 154'ü doğal, 23'ü ise kültürel ve doğal varlıktır. Dünya miras listesinde yer alma kriterleri düzenli olarak güncellenmektedir ancak listede yer alan her varlığın aşağıdaki kriterlerden en az birine uyması ve özgün olması beklenir (Anonim 2007):

- Yaratıcı insan dehasının ürünü olması;
- Belli bir zaman diliminde veya kültürel mekanda,mimarinin veya teknolojinin, anıtsal sanatların gelişiminde, şehirlerin planlanmasında veya peyzajların yaratılmasında, insani değerler arasındaki önemli etkileşimi göstermesi;
- Kültürel bir gelenek veya yaşayan ya da kayıp bir uygarlığın tek veya en azından istisnai tanıklığını yapması;
- İnsanlık tarihinin bir veya birden fazla anlamlı dönemini temsil eden yapı tipinin yada mimari veya teknolojik veya peyzaj topluluğunun değerli bir örneğini sunması

- Bir (veya birden fazla) kültürü temsil eden geleneksel insan yerleşimine veya toprağın kullanımına ilişkin önemli bir örnek sunması ve özellikle bu örneğin, geri dönüşü olmayan değişimlerin etkisiyle dayanıklılığını yitirmesi;
- İstisnai düzeyde evrensel bir anlam taşıyan olaylar veya yaşayan gelenekler, fikirler, inançlar veya sanatsal ve edebi eserlerle doğrudan veya maddeten bağlantılı olması.

1.1.2 Unesco Türkiye dünya miras listesinden örnekler:

İstanbul ve Tarihi Alanları (1985)
Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (1985)
Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (1985)
Hattuşa (Boğazköy) Hitit Başkenti (1986)
Nemrut Dağı (1987)
Xanthos - Letoon (1988)
Hierapolis – Pamukkale (1988)
Safranbolu (1994)
Truva Arkeolojik Kalıntıları (1998)

1.1.3 Dünya miras listesinden diğer örnekler:

Yellowstone National Park,ABD (1978)
Central Amazon Conservation Complex, Brezilya (2000,2003)
Palace and Park of Versailles, Fransa (1979)
Taj Mahal, Hindistan (1983)
Acropolis,Atina-Yunanistan (1987)
Archaeological Areas of Pompeii, Herculaneum and Torre Annunziata,İtalya
Old City of Sana'a,Yemen (1986)

1.1.4 Dünya Miras Fonu

Sözleşme ayrıca olağandışı evrensel değere sahip doğal ve kültürel mirası korumak için "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasını Koruma Fonu" adıyla bir fon kurulmasını öngörmüştür.Bu fon, UNESCO'ya üye ülkelerin her yıl ödedikleri katkı paylarının

%1'inden oluşmaktadır.Katkı payını ödeyen ülkeler Dünya Miras Komitesi'ne üye olabilmekte ve şu konularda yardım alabilmektedirler:

1. Hazırlık yardımı
2. Teknik yardım
3. Eğitim
4. Acil yardım,
5. Eğitim,yayın ve tanıtıma yönelik etkinlikler

1.1.5 Emanet Fonları

(Funds-in-Trust – FIT)

Emanet Fonları, ülkeler tarafından amaç ve hedefleri tanımlanmış belirli projelerin desteklenmesi amacıyla sağlanan bağışlardır (Anonim 2007).

- Hollanda Emanet Fonu
- Felemenk Emanet Fonu
- Fransa-UNESCO İşbirliği Anlaşması
- İtalyan Emanet Fonu
- Japon Emanet Fonu
- İspanyol Emanet Fonu

1.1.6 IFLA:

"International Federation of Landscape Architects" "Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu".

1948 yılında Cambridge (İngiltere)'de 15 ülkenin bir araya gelmesiyle oluşturulan mesleki bir örgüttür.

1968 yılında UNESCO ile ilişkilere girmiştir. Daha sonraki yıllarda çalışmalarından dolayı UNESCO'dan parasal yardım görmeye başlamış, 1970 yılında UNESCO'nun desteği ile tarihsel bahçelerin korunması ve onarılması için programlar yapmıştır. Çeşitli ülkelerdeki peyzaj ve sitlerin korunması ve onarılması için ilgili yasaların incelenmesi ve bu tip yasaların bulunmadığı yerler için öneriler içeren çalışmayı başarıyla tamamlayarak karşılığında UNESCO'dan 300 dolar yardım almıştır. Bugün,

Federasyon ülkesel 35 Peyzaj Mimarlığı Birliği ile 8 ülkenin bireysel üyelerinin bağlı olduğu yaklaşık 5000 üyeden oluşan bir örgüt durumuna gelmiştir (Anonim 2007).

1974 yılında UNESCO'nun tavsiyesi üzerine "Tarihi Peyzajın Korunması Komitesi" adı altında bir çalışma grubu oluşturuldu. "Tarihsel Bahçelerin Korunması ve Restorasyonu" konusunda IFLA ve ICOMOS işbirliği altında 1976 ve 1977 yılında iki sempozyum düzenlenmiştir.

1.1.7 ICCROM:

"International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property", açık adı, "Kültür Varlığını Koruma ve Restorasyon için Uluslararası Araştırma Merkezi" olan ICCROM, UNESCO tarafından 1959'da Roma'da kuruldu.

Aralık 1982 tarihli bilgilere göre, üye devletlerin sayısı 68 dir. Türkiye, 1969 yılında ICCROM'a tam üye oldu (Anonim 2007).

Örgüt yönetmeliğinin birinci maddesinin belirlediği üzere örgüt şu görevleri üstlenmiştir:

a) Kültürel mirasın korunması ve restorasyonu ile ilgili bilimsel ve teknik sorunları, belgeleri toplamak, incelemek ve dağıtmak.

b) Uzman değiş tokuşu, uluslararası toplantılar ve özellikle uzman veya kuruluş komisyonları aracılığı ve bu alandaki araştırmaları oluşturmak, desteklemek ve düzenlemek.

c) Kültür mirasının korunması ve restorasyonu ile ilgili genel veya belirli noktalarda düşüncelerini söylemek veya öneride bulunmak.

Örgütün yapısı, üye devletlerin temsilcilerinden oluşan bir Genel Kurul iki yılda bir toplanarak örgütün izleyeceği siyaseti belirler, program ve bütçeyi onaylar. Çoğunluğunu Genel Kurul tarafından belirlenen Uzmanlar Konseyi ve Sekreterya

programı oluşturmak ve yürütmekle görevlidir, toplam personel 25 kişidir, bunların 10'u idari işlere bakmaktadır.

Tarihi süreç içerisinde **Tabiat Varlıkları** ;jeolojik devirlere,tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup, ender bulunmaları yada özellik ve güzellikleri açısından korunması gerekli, yer altında, yer üstünde veya su altında bulunan değerlerdir.

Genel anlamda **Peyzaj** denildiğinde "bir yerin doğal görünüşü içinde yer alan kültürel ve doğal varlıkların tümü anlaşılır."

1.2 Türkiye'de sit yasaları

2863 sayılı 1988 tarihli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na göre;

Kültür varlıkları; Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim ,kültür,din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır taşınmaz varlıklardır.

Sit; tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihi olaylarin cereyan ettiği yerlerdir.

"**Koruma** ve **Korunma**" Taşınmaz kültür varlıklarında; muhafaza, bakım, onarım, restorasyon, fonksiyon değiştirme işlemleri; Taşınır kültür varlıklarında; muhafaza, bakım onarım ve restorasyon işlemleridir. **Değerlendirme;** Kültür varlıklarının teşhiri, tanzimi, kullanılması, ve bilimsel yöntemlerle tanıtılmasıdır. 25 Nisan 1973 tarihli 1710 no'lu T.C. Eski eserler Kanununda ise "**SİT**" tanımı şöyle yapılmıştır;

Homojen oluşları ve özellikleri tarihi, estetik, artistik, bilimsel, ekolojik, etnografik, ebedi veya efsanevi önemleri bakımından korunmaları ve değerlendirilmeleri gereken, tabiatın veya tabiatta insanların müşterek eseri olan topoğrafik bölgelere **SİT** denir **"Koruma alanı";** taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının muhafazaları veya tarihi çevre içinde korunmalarında etkinlik taşıyan korunması zorunlu olan alandır.

"**Ören yeri**"; tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli uygarlıkların ürünü olup, topografik olarak tanımlanabilecek derecede yeterince belirgin, aynı zamanda tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal veya teknik bakımlardan dikkate değer, kısmen inşa edilmiş, insan emeği kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının birleştiği alanlardır.

"Koruma amaçlı imar planı" bu kanun uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; hali hazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan hedefler, araçlar, stratejiler ile planlama kararları, tutumları, plan notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar planlarının gerektirdiği ölçekteki planlardır.

"Çevre düzenleme projesi"; ören yerlerinin arkeolojik potansiyelini koruyacak şekilde, denetimli olarak ziyarete açmak, tanıtımını sağlamak, mevcut kullanım ve dolaşımdan kaynaklanan sorunları çözmek, alanın ihtiyaçlarını çağdaş, teknolojik gelişmelerin gerektirdiği donatılarla gidermek amacıyla her ören yerinin kendi özellikleri göz önüne alınarak hazırlanacak 1/500, 1/200 ve 1/100 ölçekli düzenlenen projeleridir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) tarafından kültürel ve doğal miras tanımlarına göre anıtlar, yapı toplulukları ve sitler amaçları bakımından "kültürel miras" sayılacaktır.

Sit alanları: Tarihsel, estetik, etnolojik veya antropoljik bakımlardan istisnai evrensel değeri olan insan ürünü eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ve arkeolojik sitleri kapsayan alanlar.

9 Ağustos 1983 tarihli 2872 no'lu Türkiye Cumhuriyeti Çevre koruma kanununa göre;

Ekolojik denge, İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini sürdürebilmeleri için gerekli olan koşulların bütünüdür.

Çevre korunması, Ekolojik dengenin korunması, havada, suda, toprakta kirlilik ve bozulmaların önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların bütünüdür.

Kültür varlıkları, Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili yer üstünde, yer altında, su altında bulunan bütün taşınır ve taşınmaz varlıklara ve aynı nitelikte her tür belgeye denir.

Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları

a) 19. Yüzyıl sonuna kadar yapılmış taşınmazlar,

b) Belirlenen tarihten sonra yapılmış olup önem ve özellikleri bakımından Kültür ve Turizm Bakanlığınca korunmalarında gerek görülen taşınmazlar,

c) Sit alanı içinde bulunan taşınmaz kültür varlıkları,

d) Milli tarihimizdeki önemleri sebebiyle zaman kavramı ve tescil söz konusu olmaksızın Milli Mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda büyük tarihi olaylara sahne olmuş binalar ve tespit edilecek alanlar ile M.Kemal ATATÜRK tarafından kullanılmış evler.

Korunması gerekli taşınır kültür varlıkları

a) Jeolojik, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait; jeoloji, antropoloji, prehistorya, arkeoloji, sanat tarihi ve etnografya açılarından belge değeri taşıyan veya ilgili bulundukları dönemin sosyal, kültürel, teknik ve bilimsel özellikleri ile seviyesini yansıtan veya ender bulunur özelliklere sahip olan her türlü taşınır kültür varlıkları,

b) Milli tarihimizdeki önemleri sebebiyle, Milli Mücadele ve TürkiyeCumhuriyeti'nin kuruluşuna ait tarihi değer taşıyan belge ve eşyalar, M. Kemal ATATÜRK'e ait zati eşya, evrak, kitap,yazı, ve benzeri taşınır varlıklardır.

1.2.1 İtalya'da sit yasaları

Devlet, İdari Bölgeler, Büyük Şehirler, Vilayetler ve Belediyeler kültürel zenginliklerin muhafazası konusunda teminat oluşturarak, destek sağlarlar ve ayrıca da kamusal yararlanma ile değerlendirme konusunda katkıda bulunurlar.

Diğer kamu kurum ve kuruluşları, faaliyetleri kapsamında, kültürel zenginliklerin korunması ve kullanımı konularında teminat oluştururlar (Ferretti 2007).

"**Kültür varlıkları**"; Devlete, Bölgesel İdarelere, diğer yerel kamu kurumlarına, bilcümle kamu kurum ve kuruluşlarına, kar amacı gütmeksizin özel kişi ve kuruluşlara ait olan sanatsal, tarihi, arkeolojik veya etnoantropolojik değere haiz tüm taşınır ve taşınmaz varlıklardır.
Ayrıca aşağıda belirtilenler de kültür varlığı olarak tanımlanırlar :
Müze koleksiyonları, kitap ve yazılı eser koleksiyonları, Devlete, Bölgesel İdarelere, diğer yerel kamu kuruluşlarına ve kamu kuruluşlarına ait sanat galerisi ve diğer sergi alanları.
"**Sit**"; Tarihi, kültürel vekli alan tabiat özellikleri olan, morfolojik, estetik, korunması gerekli alanlardır.
"**Peyzaj**"; Bir yerin doğal görünüşü veya insanlık tarihinin izlerini taşıyan kültürel ve doğal varlıklardır.

Doğal sit alanı planı

1. Doğal ve tarihi özelliklerin yanı sıra doğal sit alanının bütününe ait değerin önemine göre de, plan, bölgeyi homojen bir şekilde, tabii değerleri yüksek seviyede olandan başlamak suretiyle, vahim derecede zarar görmüş kısımlara kadar sınıflandırarak tespit eder.

2. Doğal sit alanının farklı tabiat değerlerine göre, çevresel ve doğal açıdan hedefler belirlenir. Doğal kalite hedefleri özellikle de aşağıda belirtilen hususları kapsarlar :

a*)* özelliklerin, yapı elementlerinin, morfolojinin muhafaza edilmesi ve bu meyanda mimari tarzların yanı sıra inşaat teknikleri ile malzemelerinin de göz önünde bulundurulması;

b) belirlenen farklı kalite değerlerine göre, bunlara zarar vermeyecek ve bunlarla uyum içerisinde gelişime olanak sağlayacak şehircilik ve imar planlarının hazırlanabilmesi ki, bu meyanda zırai alanlar ile UNESCO tarafından dünyaya malolmuş sit alanlarının listeleri de gözönünde bulundurulmalıdır;

c) zarar görmüş veya tehlike arzeden yerlerde bulunan gayrimenkullerin geri kazanımı ve yeniden sınıflandırılarak, değerlendirilmesi, kısacası mevcut varlıkların korunarak bunların da değerlerinin arttırılması suretiyle bulundukları çevre ve doğaya katkı sağlanması (Ferretti 2007).

UNESCO Sözleşmesi

Ülke karasularının sınırından on iki deniz miline kadar olan alan dahilinde deniz dibinde bulunan arkeolojik, tarihi objeler, 02 Kasım 2001 tarihinde Paris'te benimsenen denizaltı kültür zenginlikleri konulu UNESCO Sözleşmesinin "denizaltı kültürel zenginlikler hususunda işlemlerin düzenlenmesi" ekinde belirtilmektedir.

İtalyan Emanet Fonu:

İtalyan Hükümeti ve UNESCO, 1972 tarihli Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Konvansiyonu çerçevesindeki işbirliklerini geliştirmek üzere ortak bir anlaşmaya vardılar.Bu anlaşmanın amacı Dünya Miras Konvansiyonu'nun etkinliğini güçlendirmek, Dünya Miras Listesi'ni dünya değerlerini daha iyi temsil eder bir hale getirmek için Küresel Stratejiyi tanıtmak ve desteklemek ve listedeki kültürel ve doğal sitlerin yönetimini iyileştirmektir (Ferretti 2007).

Anlaşmanın hedefi,Konvansiyon'un Taraf Devletleri'ne aşağıdaki konularda yardımcı olmaktır:

- Yeterince temsil edilmeyen kültürel ve doğal varlık kategorilerinin saptanması ve bu saptamaya göre sitlerin kayda geçmesi için teklif dosyalarının hazırlanması;

- Listede kayıtlı sitlerin korunma ve yönetilme durumları ile bu sitlerden sorumlu olan elemanların eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi:
- Listede kayıtlı olan sitler için çok taraflı ve iki taraflı işbirliği kuruluşlarına sunulmak üzere, uluslararası yardım taleplerinin hazırlanması;

UNESCO ile İtalya Dışişleri Bakanlığı arasında Emanet Fonu anlaşmasına göre,2001-2005 dönemi için, yürütülen faaliyetler yıllık olarak gözden geçirilerek, 3.300.000 ABD Doları tutarında bir kaynak sağlanmıştır.Tanımlanan amaçlar üç başlık altında düzenlenmiştir:

- Teknik uzman misyonları
- Bölgesel Teknik Yardım Programı
- Diğer Dünya Miras Merkezi faaliyetleri – örneğin Dünya Miras Konvansiyonu'nun 30. yıldönümü, korumanın durumu raporu.

2004 yılında İtalya ayrıca, Kongo Demokratik Cumhuriyeti'ndeki beş dünya miras sit alanının koruma çalışmalarının devamı için 300.000 ABD doları tutarında kaynak sağladı.

Son sıralarda,bir diğer emanet fonu da Magreb alt bölgesindeki ülkelerden gelecek olan dünya mirası sitlerin yöneticileri ve hukuk uzmanları için bir eğitim kursunu desteklemek üzere verildi ve 2004 yılında bu proje için 156.000 ABD Doları bağışlandı (Ferretti 2007)

2. KURAMSAL TEMELLER

1995 yılında ARTEAS Proje mimarlarından Walter Baricchi ile birlikte bölge analiz edildi, fotoğrafları çekildi, Boretto'nun tarihi ve kültürel yapısı incelendi. Baricchi'nin bu bölgeyle ilgili fizibilite çalışmalarını içeren raporu kaynak olarak kullanıldı.

Bu yenileştirme planı,daha önce yapılmış projeleri referans ve kaynak alır.Bölgenin ilk planı Boretto belediye meclisinin 27 Kasım 1986 no:1036 kararıyla yapılmıştır.

Boretto'nun kentsel ortamının yenileştirilmesi, kamu ve özel teşebbüslerin katılımıyla gündeme geldi.Belediyenin hedefleri arasında;

-Özel şirketler yardımı ile bu projeyi geliştirmek,

-Önemli mevcut yapıları tekrar tanımlamak,restorasyonunu yapmak, yeni görüntüler yaratmak,

-Po nehri kıyılarındaki turizm yapılarının gelişmesini sağlamak ve kalitesini artırmaktır.

Bu plan yalnız Po nehrine turistik bir değer kazandırmakla kalmayacak aynı zamanda tüm Avrupa ülkeleri içinde de turistlerin bir buluşma alanı ve iletişim merkezi haline gelmesine katkıda bulunacaktır.

Boretto Belediyesi tüm bu hedeflerle sosyo-kültürel bir ortam yaratmak istemektedir.Belediye meclisi bu amaçla meclis kararı çıkartır.Bu karara göre;Boretto yerleşimi bir bütün olarak düşünülmeli ve bu yenileşme programı ekolojik olarak doğru planlanmalıdır.Nehrin su seviyesinin azalıp çoğalacağı hidrolik risk hiçbir aşamada göz ardı edilmemelidir.Belediye bu projenin gerçekleşmesi için koordinasyon ve işbirliğini sağlayacak ve ekonomik desteği verecektir.

Yeni projenin yapı programı hedefleri:

Mevcut yapıları yenilemek, (özellikle tarihi yapı referans olarak yenilenir)

Eski yerleşik nüfusun problemlerini çözmek,

İnsan hareketlerini kontrol altına almak ve doğru çözümler getirmek,

Taşınmayı kontrol altına almak ve sınırlandırmak,şehirde yaşayanların sosyo-kültürel yaşamını geliştirmek,

Yerleşim alanlarını,doğal kaynakların tüketimi gibi problemlere göre bölgelere ayırmak.

Bu kurumsal temeller kapsamında kentsel yeşil alan kavramları, tarihi çevre ve planlama ilişkilerini gözden geçirelim.

2.1 Kentsel yeşil alan tasarımına ekolojik yaklaşım

Yazgan (1992)' a göre; kentin doğa içeriğinin temel kaynak olarak ciddiye alınması ve araştırmalarda ekonomik olarak ölçülemeyecek kadar hayat kalitesinin bir parçası olduğunu kavramak önemlidir.Kent doğası ve kentsel ekoloji bir satış sözcüğü olacaksa bir başlama noktası olmalıdır.

Bütün planlama ve tasarımlarda kabul edilen yaklaşım,mevcut alanların ekolojik olarak değerlendirilmesinin birinci adım olmasıdır.Ayrıca;

-Yerel ekolojik potansiyelin ilk elden alınmış bilgilerin detaylandırılması,süreçlerin gelişimi için zorunludur.

-Sadece miktarın değil kalitenin de göz önüne alınması gereklidir.Geleneksel olarak kalite üzerinde odaklanmak hiç birşey getirememektedir.Fakat biçilmiş çimenlerle oluşturulmuş "yeşil çöller" çok amaçlı açık alanlar için küçük bir potansiyele sahiptir.

-Farklı meslek disiplinleri arasındaki ekip çalışmaları desteklenmelidir.Örneğin;kent plancıları, mimarlar, biyologlar, peyzaj mimarları, vs geleneksel uygulamada ekip çalışması olmadan kentsel çevrenin yapılanması ve yeniden oluşturulmasında ekolojik olarak başarı sağlanması mümkün değildir.

Geleneksel olarak kentsel doğayı geliştirme sadece estetik olarak ele alınmamaktadır.Meslek disiplerinin oluşturduğu ekip ekolojik açıdan ele alınması gerektiğini savunmaktadır.Özellikle kent içindeki doğanın geliştirilmesi gerekliliği

önemle vurgulanmaktadır.Yeşil alanlar kategorisinde korunmuş kırsal doğa parçası, parklar ve rekreasyonel alanlar doğal olarak ele alınır.Bitki örtüsü örneğin;ele aldığımızda ,boş arazide kendiliğinden büyüyen kentin sembolik doğa elemanlarının örneğin;ağaçların,sarmaşıkların,çimlerin ve kent içindeki bahçelerin işleyen doğa için önemli elemanlar olduğunu görebiliriz.

Yeşil yapısal alanlar için göz önüne alınması gereken bazı durumlar vardır.Bunlar;

-Mevcut yerleşmelerin ilişkileri
-Su sistemlerinin kaynakları
-Yoğun yerleşim ve endüstriyel alanlardaki atık su ve yağmur suyunu temizlemek yada organik atıkların geri döngüsü
-Yerleşim alanları arasındaki ulaşılabilirlik
-Yerel estetik kimlik
-Hava kalitesi
-Alanlar mikrokliması
-Rekreasyonel fırsatlar

.Bu açık alanların kalitesi en iyi şekilde değerlendirmek ekolojik, rekreasyonel ve estetik açıdan kent ekolojisine eşit önem taşımaktadır.

2.2 Ekolojik planlama hedefleri:

Ekolojik planlamada ana hedef,birey ve toplum olarak insan varlığı için doğal çevrenin korunması,optimum düzeyde uyumlu ve üretken biçimde değerlendirilmesidir.Diğer hedefler şöyle sıralanabilir (Yazgan 1992):

Arazi kullanımlarında ekolojik ve estetik yönden optimal çeşitliliğin korunması, çeşitlilik ekologlar ve peyzaj plancılarının düşünceleri yönünden olduğu kadar davranış bilimleri açısından da yüksek değer taşır.İnsan kişiliği ve zihinsel gelişimi yaşam ortamında yapısal ve görsel bakımdan tek düzelik değil,çeşitlilik ve değişiklik gereksinimi içindedir.Bu gereksinme, konutsal yerleşim, konut ve kent planlamasında aynı derecede önemlidir.

2.3 Yeşil alan kavramı ve yeşil alan sistemleri

Bugün, bazı özellikleri ile ayrı bir önem ve öncelik kazanan hızla yitirdiğimiz ve yerine aynı değerde yenilerini koyamayacağımız tarihi çevre, değişik mesleklere ve bunların bu konuya bakış açılarına göre anlam kazanmaktadır.Dolayısıyla tarihi çevrenin korunması söz konusu olduğunda, genellikle ilgili meslek açısından yaklaşımda bulunulmaktadır.1973 yılında yürürlüğe giren, 1710 sayılı Eski Eserler Yasası ile "sit", "külliye", "ören yeri", "tarihi ve doğal sit" tanımlamalarına ve korunmalarına açıklık getirilmiş ise de, tarihi eserlerin ne oranda, çevresindeki yeşil alanlarla birlikte korunması gerektiği konusunda bir açıklama yapılmamıştır (Yazgan1992).

Bu konuda "Tarihi çevrenin korunması" bilincine varmış ülkelerdeki örneklere bakılacak olursa, kamu kuruluşları ve toplumun konuya verdikleri önemi algılamak olasıdır.

Çağdaş toplumlarda, korunan ister taşınmaz eski eser niteliğinde olan tek bir heykel veya dini yapı,isterse geçmişin kültürel ve mimari değerlerini yansıtan bir köy yada kasaba yerleşimi olsun, çevresindeki yeşil mekanı ile birlikte değerlendirilmelidir (Yazgan1992).

Birincisi; tarihi eserlerin özelliklerini taşıdıkları evrelere paralel olarak, çevrelerindeki yeşil alanlarında tarihi biçimlerinin belirtilmesidir.

İkincisi ise; belirli bir tarihi eserin daha iyi değerlendirilebilmesi için çevresinin yeşil alan olarak ayrılmasıdır.

Böylece "Tarihi Çevrenin Korunmasında" rol alan açık ve yeşil alanlar, kültürel, estetik, rekreasyonel, turistik ve ekonomik amaca hizmet etmektedirler.Ülkemiz yerleşimlerinde ise; geçmiş kuşakların yaşantı, sosyal davranış ve kültürünü belirleyen mimarı miras, endüstrileşme, nüfus artışı ve ulaşım sorunları ile her geçen gün bozulmakta, kamu kuruluşları ve halk kitleleri ise konuyu yeterince ciddi olarak ele almamaktadırlar.Ancak bunun yanında endüstrileşmenin ve nüfus artışının hızlı olmadığı bazı eski Türk kentleri, içlerinden geçen bir-iki büyük cadde ve meydan ile

yeni birkaç yapı dışında genel görünüşlerini,tarihi özelliklerini yitirmemiş durumdadırlar.Örneğin böyle bir özelliği Safranbolu da görmek olasıdır.

Burası arazinin topoğrafik yapısına, iklim koşullarına uymuş, yöresel malzeme ile yapılaşma ve dokulaşma gösteren, doğayla iç içe eski bir Türk kentidir.Anadolu'nun her bölgesinde birçok köy ve kasabalar, kendi ölçüleri içinde sokakları, doğanın bir parçası olarak kabul edilen avluları ve bahçeleriyle bugüne kadar gelebilmiştir.

Tek bir yapı olarak taşınmaz mimari eser niteliğinde olan Beylerbeyi, Dolmabahçe Sarayları ve diğerlerinin zaman içersinde değişime uğramakla birlikte, günümüze kadar tarihi ve mimari özelliklerini yitirmedikleri söylenebilir.

Her türlü taşınmaz eski eserin çevresi, devrinin dış mekan düzeninin izlerini taşımasa da aktif veya korumayla değerlendirilirken yeşil mekanıyla birlikte düşünülmesi gerekir.

Yeşil alanlar doğaya duyulan romantik özlemden değil, gerek tarihi çevrenin bir elemanı olarak gerekse tamamlayıcısı olarak bu eserlerin değerlendirilmesi ve gelecek kuşaklara iletilmesinde büyük önem taşır (Yazgan 1992).

2.4 Tarihi süreç içerisinde yeşil alanlar

İnsanın doğa ile olan ilişkileri tarih öncesi dönemlerden günümüze kadar ele alındığında, tarih öncesi insanın doğaya çok katkısının olmadığı, etkinin beslenme için avlanma ve toplamadan ileri gitmediği, çevresinde değişiklikler yapmadığı görülür.

Tarımsal üretime geçiş aynı zamanda doğanın tahribine de ilk adım sayılabilir. Ancak mono kültür tarımın başladığı dönemlerde işlenen alan insan gücünün olanakları ölçüsünde sınırlı kalmıştır. Tarım nedeniyle insanların belirli bir yerde sürekli yerleşme bilincine varmaları ile yapı sanatı da ortaya çıkmış ve mekan düzenlemesi konusunda ilk örnekler verilmiştir. Bu ilk yerleşme tipleri ve arazi kullanım biçimi çevre ile bir bütünlük oluşturur niteliktedir.

İlkel yaşama ve alışveriş merkezleri biçiminde ortaya çıkan bu yerleşmeler, süreç içerisinde gelişip soylu evi, tapınak ve meydanı kuşatan kentler haline gelmişlerdir.

Yeşil alanların ilk kez bilinçli olarak biçimlendirilmesi bahçe düzenlemesi niteliğini taşır, uygulaması ise uzak doğu ve doğu ülkelerinin kültürlerine dayanır. Doğu kültürlerinde Yeşil alanların bu denli önem kazanmalarını etkileyen başlıca etmenler, iklim özellikleri, korunma zorunluluğu ve en önemlisi dinsel inançlar olmuştur. Bu dönemlerde naturalist dinsel inançlar, insanların doğaya yönelmelerinin en büyük nedenidir. Örneğin Babil'in ünlü "Asma Bahçeleri" dinsel ve batıl inançların oluşturduğu bir yeşil alan biçimidir. Mezopotamya da gök tanrısına yakın olmak ve dua etmek amacıyla yapılan yedi katlı, piramit biçimli teraslı mabetler, asma bahçeler düşüncesinin kaynağı olmuştur (Yazgan 1992).

Uzakdoğu'ya bakılacak olursa, gerek Çin, gerekse Japonya da yeşil alanların biçimlenişinde çok güçlü bir doğa sevgisinin izleri görülebilir. Bu doğa sevgisinin kaynağında ise dinsel bir inanış bulunmaktadır. Konfüçyüs, Lao Çe ve Buda'nın kurdukları dinler insanlara, doğaya saygılı olmayı ve onu tanıyıp anlamayı telkin etmiştir. Bu nedenle kayalar, dağlar, göller, nehirler gibi doğaya ilişkin elemanlar, büyük yada küçük ölçülü yeşil alanların düzenlenmesinde değerlendirilmiştir.

Dinsel inanışların, yeşil alanların biçimlenmesinde önemli bir etmen olduğu batı uygarlıklarında da görülmektedir. Yunanlılar ve Romalılar da doğayı Tanrı'nın yeri ve yurdu olarak görmüşler, yüceltmiş ve kutsallaştırmışlardır. Ağaçlara büyük saygı duymuşlar, dinsel adak ve kurban yerlerini ağaçlıklı alanlarda seçmiş, tapınmalarını ağaçlar altında yapmışlardır.

Daha sonraki yıllarda, özellikle Yunanistan'da Mabetler çevresinde yer almaya başlayan Gimnazyum, Stadyum, Agora, tiyatro gibi sosyal ve kültürel yapılar ve bunları çevreleyen yeşillikler halkın toplandığı yerler olmuştur. Bu mekanlar zaman içinde halkın toplanıp fikir alışverişinde bulunduğu, çeşitli politik, ekonomik ve edebi tartışmaların yapıldığı mekanlar haline gelmiştir.

Böylece halk anıtların ve toplantı yerlerinin çevrelerini ağaçlama töresini kazanmıştır. Sonraları Filozoflara özel bahçeler armağan etmek gelenek haline gelmiştir. Bütün bunlar, Yunanlıların yeşil mekan kavramında, öncelikle dinin, ekonomik ve kültürel uğraşılarının etkisinde kaldıklarını göstermesi yönünden ilginçtir.

Yunanistan'ın Romalılar tarafından alınmasından sonra, Romalılar Yunanlıların kültürel mirasçıları olmuş, Yunan doga anlayışının salt dünyevi yönünü de benimseyerek süs ve sefa bahçelerine de önem vermişlerdir. Roma imparatorluğu döneminde yeşil alanlar genellikle büyük sosyal yeşillikler ve villa bahçeleri şeklinde biçimlenmiştir.

Yunanlılar ve Romalılar'da büyük yeşilliklerin, villa bahçeleri şeklinde ortaya çıkmasının nedeni, kolonial düzenin sağladığı gelirin etkisiyle geniş tarımsal arazilerin kentsel kullanıma ayrılabilmesidir.

Roma imparatorluğunun parçalanmasından sonra, ortaçağ boyunca derebeylikler arasındaki savaşlar kentlerin yaygın değil, toplu olmasını zorunlu kılmış, toplu kentlerde ise, artık geniş bahçelerin yeri kalmamıştır. Kenti çeviren duvarlar dışındaki tarımsal alanlar, kent halkının barış süresinde en çok yarım saatlik bir yürüyüşle varabilecekleri tek doğal çevre olmuştur.

Ortaçağ insanlarının tüm uğraşısı, yaşamını sürdürebilme ve öbür dünyasını hazırlamaya yönelmiştir. Zevk ve eğlencesi için günlük yaşantısında zaman ayırma olanağı olmamış, Bahçe kurabildiğinde ise işlevsel olma zorunluğu ortaya çıkmıştır. Küçük bir bahçede çiçek yetiştiriciliği bile, çoğu kez kilisenin çevresini süsleme amacına yönelmiştir.

Savaş tekniğindeki ilerlemeler, feodal beyliklerin güvenliklerini sağlamak ve yaşamlarını sürdürebilmek için birleşerek imparatorlukları oluşturmaları sonucunu doğurmuştur. Kentlerin güvenlik sorununun büyük ölçüde çözümlenmesi, ticaret yoluyla eskiye oranla daha varlıklı olan kentlilere ve özellikle kent soylularına büyük arazilerde villalar yaparak yerleşme olanağını sağlamıştır. Bu devirde antik Yunan ve Roma kaynakları araştırılmış, o devre ait bahçe ölçeğinde doğa ilkelerini saptayan kitapların bulunması ve okunmasıyla doğal çevreye uygun düzenlemelere girişilmiştir.

Gerek ileri Rönesans İtalya'sı, gerekse Barok Fransa'sında bahçe düzenlemenin başlıca özelliği, mimari unsurların bahçede kullanılışının en yüksek düzeye ulaşmasıdır.

Rönesansın parlak dönemlerinde ve Barok da bahçe, mimarların bir uğraşı alanı olmuştur.

Endüstri devriminin başlamasıyla, bu devrimin bazı sınıflara getirdiği kötü yaşam koşulları ve İngiltere'deki kentlerin görülmemiş derecede kirlenmeğe başlaması toplumda bir tepki yaratmış ve doğaya dönüş güçlü bir akım biçiminde belirmiştir.

İngiltere'nin öncülüğünü yaptığı bu doğaya yönelme akımı ozanların ve ressamların uğraşısı olarak kabul edilmiştir. Ancak, doğaya dönüş arzusunu belirten bu akımdan yararlananlar yine varlıklı kişiler olmuştur. Endüstri devriminin etkisiyle kentlerin hızla büyümesi, artan nüfus yoğunluğu ve kirlilik sonunda, giderek yeşil alanlara artan bir gereksinme duyulmaya başlanmıştır (Yazgan 1992).

Türklerde ise, anadoluya yerleşmelerinden önceki göçebelik dönemlerinde doğaya yakın bir yaşam içinde olmaları, yaşadıkları yörelerdeki iklim koşulları ve topoğrafik yapının yarattığı güçlükler, Türk'lerin doğaya korkulu bir saygı duymasına neden olmuştur.

Selçuk ve Osmanlı dönemlerinde yerleşik düzene geçtiklerinde de doğaya bağlılık ve saygıları devam etmiştir. İslam dinini benimsemelerinden sonra ise cennet bahçesi bir ideal olmuştur.

İslam mistisizminde insanın diğer doğa yaratıklarıyla aynı düzeyde tutulması, her yaratığın Tanrının kutsal bir parçası olması ve Tanrıyı sevmenin onun yaratıklarını sevmekle gerçekleşebileceği inancı doğa sevgisi ve saygısının nedenini çok açık olarak belirtmektedir.

2.5. Günümüzde yeşil alanlar

Günümüzde yeşil alanlar, tarım dışında kalan yeşillendirme çalışmaları ile topluma yararlı hale getirilen (genel olarak halkın spor aktivitelerine, gezinti ve dinlenme gereksinmelerine cevap veren) alanlar olarak tanımlanır.

Endüstri devriminden bu yana yeşil alanlar, toplumun sosyal ve ekonomik yapısının değişmesi ile çok değişik bir anlam kazanmıştır. İnsan gücünün yerini makinenin alması, yalnız bedeni değil, ruhsal değişmeler hatta çöküntüler de yaratmış, artan bir yeşil alan gereksinimi ortaya çıkarmıştır. Üretimin artması, hafta sonu tatillerinin iki

güne çıkarılması, yaşam düzeyinin yükselmesi, ulaşım olanakları gibi etmenler yeşil alanların bulunması ve bunların değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır. Yeşil alanlara duyulan isteği kuvvetlendiren diğer bir neden de, endüstrileşme ve artan nüfus sonucu kentin kendine özgü iklim ve atmosferinin oluşması ve de havanın zararlı maddelerle bozulmasıdır. Bedeni hareketsizlik, kirli hava, gürültü gibi etmenler de insan sağlığını büyük ölçüde tehdit etmektedir.

Yeşil alan politikası ile geleceğe ait gereksinmeler dikkate alınarak alan ayırımı ve bu alanların amaca en uygun biçimde düzenlenmesi ile bakımlarını gerektirecek idari, ekonomik ve yasal önlemlerin alınması öngörülmüştür.

Endüstrileşme çabası içinde olan Türkiye'de ise, büyük kent sorunları 1950'lerde başlayan kırsal kesimden kentlere göç ile gün geçtikçe artmaktadır. Bu göçün doğurduğu aşırı konut talebi, spekülasyonu körüklemiş ve kar maksimizasyonu da kentlerin biçimlenmesinde başrolü oynamıştır.

Günümüzde yeşil alanlar, rekreatif olma özellikleri yanında bir başka amaca daha hizmet etmektedirler ki, bu da gün geçtikçe artan kirlenmeye karşı savaştaki önemli rolleridir.

Bir yörenin rekreasyonel-turistik potansiyelinin, bu açıdan değerinin belirlenmesinde, doğal ve kültürel bitki varlığı önemli etkiye sahiptir. Orman ve fundalıklar, su yüzeyleri ile birlikte en etkili rekreasyonel değer grubunu oluşturmaktadır.

2.6 Tarihi çevre koruma ve kentsel tasarım

Eski eserlerin, kentsel ve doğal çevreleriyle birlikte düşünülmeleri gereği, bilimsel onarım ve çalışma ilişkileri arasında yer alır.

Tarihi çevre: Kendi başlarına anıt olmayan, fakat bir arada tarihi, geleneksel, görsel değerler taşıyan kasabaların, kentlerin kendilerine özgü karakterlerini yaratan tüm öğelerin bir arada değerlendirilmesi, tarihi çevre ile tanımlanır (Akçova, 1973). 21 Temmuz 1983 tarihinde çıkarılan 2863 no'lu Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda şöyle tanımlar yer almaktadır.

Koruma: Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında muhafaza, bakım, onarım restorasyon, işlev değiştirme işlemleri; taşınır kültür varlıklarında ise muhafaza, bakım, onarım ve restorasyon işleridir.

Koruma alanı: Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının muhafazaları veya tarihi çevre içinde korunmalarında etkinlik taşıyan korunması zorunlu olan alandır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde korunmaya yönelik ilk kural ve kavramlar Asar-ı Atika Nizamnamesi ile ele alınmış ve 1884 yılı da ise son şeklini alarak günümüze kadar ulaşmıştır. Ülkemizde doğanın korunması fikri,ilk kez 1955 yılında bu yönde aktivite gösteren bir derneğin kurulması ile ortaya atılmıştır.1954 yılında hazırlık çalışmaları tamamlanan dernek,19 Mart 1955'te Türkiye Tabiatını Koruma Derneği adı altında resmen kurulmuştur.

Doğa ve doğal varlıkları koruma anlayışı,ülkelere göre değişiklik gösterir.Koruma alanlarıyla ilgili kavramlar: Milli Parklar, Doğa Parkları, Tabiatı Koruma Alanları,Peyzajı Koruma Alanı, Kuş Koruma, Fauna Koruma vb.isimler altında toplanır.

Kültürel, doğal, estetik çevrelerin/kaynakların değerlendirilmesi şu kriterlere göre yapılmalıdır:

A . Kültürel Değerler
- Tarihsel Değer
- Belgesel Değer
- Simgesel Değer
- Sanat Değeri

B . Morfolojik Değerler
- Özgünlük Değeri
- Teknik Değeri (Benzersizlik)
- Nadirlik Değeri
- Homojenlik Değeri

Denge Değeri

C . Duygusal Değerler

İzlenim Değeri

Hatıra Değeri

D . Kullanım Değeri

Maddesel Değer

İşlevsel Değer

Onarım Potansiyeli

Kentsel korumanın amacı, ulusal ya da yöresel, kültürel miras niteliğinde olan kentsel çevrelerin desteklenmesi, yeni yapılaşma ile oluşan çevresel planlama, ölçek, tasarım öğelerinin eski dokuyu bütünleyici nitelikte olmasını sağlamaya çalışmaktadır. kentsel koruma, tarihi nitelikli bu alanların birer müze objesi gibi görülmeyip, aktif olarak kullanımı kentsel çevredeki değişikliği, geçmişi en iyi biçimde kavrayıp, günümüzle ilgisini kurarak, günümüz gereksinimlerine uygun kullanımlara yönelik korunmasıdır.

Öncelikle fiziksel çevre unsurları ile ilişkili olsa bile, kentsel korumanın bir toplumun sosyal ve ekonomik yapısına karşı da sorumlulukları vardır. Uygulanacak bir kentsel koruma çalışması, tarihi dokudaki yeni gelişmeyi kontrol edebilir nitelikte ve toplumun sosyo-ekonomik yapısına uygun özellikte olmalıdır.(Yazgan 1992)

2.7 Tarihi çevreyi korumayı gerektiren nedenler

Tarihi çevre,tarihi perspektif içinde geşmişin doğal ve kültürel varlıklarını günümüze getiren,geçirdiği tüm evrelerin büyük bir kısmının izlerini taşıyan çevredir.Anıt ise,tarihi olaylara sahne olan veya arkeoloji,tarih,sanat bakımından bir önemi veya özelliği bulunan,korunması ve değerlendirilmesi gerekli her türlü taşınmaz mimari eserler ve aynı nitelikteki heykellerdir.(Yazgan 1992)

Geçmişin canlı tanıkları olarak günümüze kadar gelebilen tarihi çevreler nesiller arasındaki devamlılığı sağlamaktadır.Onları günümüz koşullarında kullanılacak şekilde korumak gerekmektedir.Bu kentlerin korunması sadece sanat tarihçisi veya

arkeologların değil,konuyla ilgili tüm meslek gruplarının ve hatta tüm insanların en önemli görevlerinden biri olmalıdır.

1964 yılında oluşturulan Uluslararası Venedik tüzüğünde " Yapılmalarının sebebi ne olursa olsun anıtlar zaman içinde ve nesiller arasındaki devamlılığı sağlamıştır. İnsan kuşaklarının tarihi anıtları, geçmişten bir bilgi taşıyarak günümüze eski geleneklerin yaşayan tanıkları olarak gelmektedir. İnsanlar insani değerlerin bütünlüğünde gittikçe daha çok bilinçlenmekte ve eski anıtları ortak miras saymaktadır. Orjinal zenginliklere zarar vermeden onları bizden sonrakilere geçirmek görevimizdir. Nitekim yüzyılların kültür ürünü olan mimari çevre değerlerini gelecek nesillere aktarmak, bugün toplumun vazgeçilmez görevleri arasında yer almıştır. "

2.8 Dünyada tarihi çevre koruma düşüncesinin gelişimi

Tarih boyunca insanoğlu kendinden önceki kuşakların bıraktığı anıtsal ürünleri evrensel bir miras olarak kabul etmiş, onları koruma ve onarma gerekliliğini duymuştur. Yine de bu kaygının yaygınlaşmasının ve bu konuda yoğun bilimsel girişimlerin uluslararası boyutta gerçekleşmesinin uzun bir geçmişe uzanmadığını söylemek gerekir.Örnek vermek gerekirse;

Fransa Antik Roma Uygarlığı'ndan bu yana yaklaşık 2000 yıllık bir tarihi kent mirasına sahip ender ülkelerden biridir. Hem imparatorluk,hem de Fransız Devrimi evrelerinde tarihi çevrenin, yani anıtsal yapıların korunması ile yok edilmesi hareketleri iç içe geçmiş olgulardır.

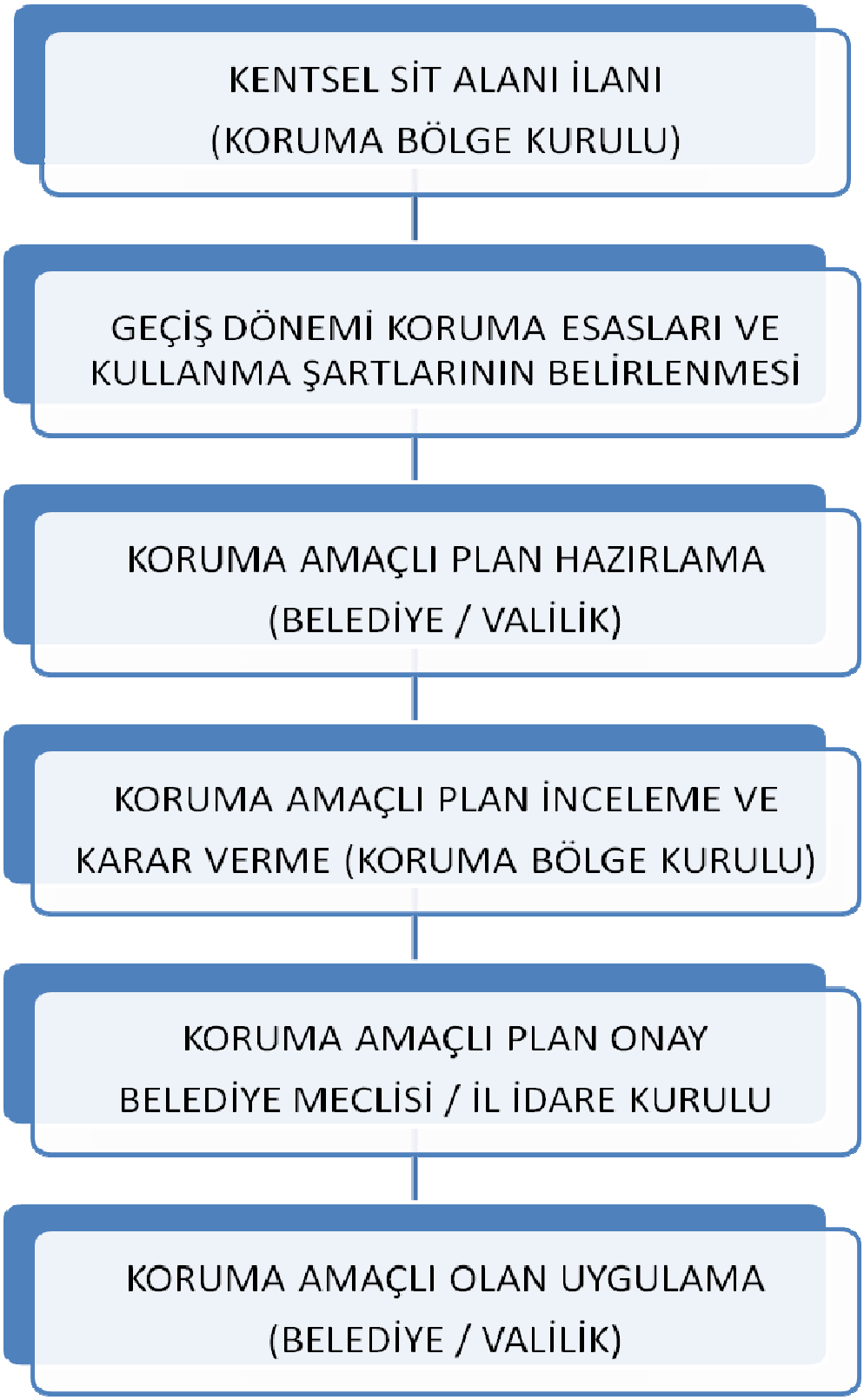
Fransa'da kültür varlıklarının korunmasına ilişkin ilk yasal düzenleme 1887 tarihlidir (Okyay 2001). Osmanlı İmparatorluğu'nda Fıkıh esaslarına göre yasal düzenlemeler zaten mevcut iken modern anlamda ilk yasal düzenleme olarak Asar-ı Atika Nizamnamesi ise,1869 tarihlidir.Yani Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihi kültür varlıkların korunması için ilk önlemler Fransa'dakinden daha eskilere uzanmaktadır.1923 genç Cumhuriyet yıllarında ise büyük çabalar ve uygulamalar olduğunu da biliyoruz.Ankara'nın başkent olmasıyla birlikte yeni siyasal ve kültürel tercihlerin gösterdiği yönde planlama çalışmaları başladı.Yapılan mevzii nitelikteki ilk

imar planı ve onu takip eden,Ankara şehrinin tamamını kapsayan **Jansen planı** ve uygulamaları sonucunda Ankara yepyeni bir anlayışla kuruldu.

Fransa'da 1887 ve daha sonraki 1913 tarihli yasalar tarihi anıtsal yapıların korunmasına ilişkin ilk ciddi ve önemli adımlardır. Zira bu yasalar, daha sonra kentsel ve doğal çevrenin korunmasına yönelik olumlu gelişmelere zemin hazırlamışlardır. 1930'larda otomobilin yaygınlaşması ve varlıklı kesimlerin iç turizme yönelmesi biraz da Romantik Hareket'in (J.J.Rousseau) etkisi ile doğal çevrenin estetik görünümünün korunması talebi giderek doğal sit kavramını daha sık gündeme getirmiştir (Okyay 2001).

Ünlü yazar, siyaset adamı, Kültür Bakanı André MALRAUX'un adıyla anılan Malraux Yasası (La Loi MALRAUX) ve öngördüğü model,modernizmin düşünsel anıtı kabul edilen Atina Kartası'nda (Chart d'Athénes 1933), Le Corbusier'in dile getirdiği tarihi kent dokularının modernist modellerle ikame edilmesi gerektiğine ilişkin tezlerine kuramsal bir karşı çıkışı da içerir.Yasanın günümüzdeki uygulamaları ise,Atina Kartası'nın önerdiği modele karşı verilmiş somut bir yanıttır.(OKYAY 2001)

Yasa; bir yandan tarihi kent dokularındaki yaşam kalitesinin daha anlamlı olabileceği seçeneğini getirirken, diğer yandan, 2.Dünya Savaşı sonrası bir türlü üstesinden gelinemeyen konut sıkıntısına da belirli oranda çözüm getirmektedir.

Şekil 2.1 Tarihi çevre ve planlama İlişkileri (Yazgan 1992)

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1 Materyal

Çalışmanın ana materyalini kuzey İtalya'nın Po nehri kıyılarında yer alan Boretto ilçesi yakın çevresi oluşturmaktadır.

Fizibilite raporlarına göre bölgede amaçlanan yenileme niteliklerine uygun olarak proje gerçekleştirildi.Proje kapsamında, dünyada ve Türkiye'de koruma yasaları ve kuruluşları, Boretto'nun tarihsel gelişimi, beşeri alan karakteri, toprak ve iklim yapısı, flora ve bitki örtüsü, ulaşım bağlantıları, çevresel koşullar, sosyo ekonomik parametreler, istatistikler, yasal, ekonomik ve finansal duzenlemeler, projenin finans bütçeleri kaynak olarak incelendi.

Tarihi çevre ve sit alanı üzerine araştırmalarda Fransa'da sit alanlarının korunması konusunda yapılan tarihi gelişmelerden de karşılaştırma yapmak açısından yararlanıldı.

Gerek özel yada kamuya ait, gerekse üniversitelere ait kütüphanelerde yapılan bu kaynak taramasında,konuyla ilgili kaynakların tamamından veya bazı bölümlerinden yararlanılmıştır.Elde edilen bu kaynaklardan hem teorik hem de pratiğe yönelik bilgiler toplanmıştır. İlgili sit yasaları internet ortamında kaynak olarak araştırılmış ve çevirileri yapılmıştır.

3.2 Yöntem

Araştırma belirli aşamalarda gerçekleştirilmiştir.Öncelikle, Po nehri kıyılarında yer alan Boretto ilçesi ile ilgili veriler toplanmış,kapsamlı bir literatür taraması yapılarak araştırmaya temel olacak yazılı kaynaklar belirlenmiştir.Analitik etüd çalışmaları da tamamlandıktan sonra değerlendirme aşamalarını kapsayan araştırma bulgularına göre Boretto yerleşimi ve yakın çevresi için öneriler geliştirilmiş,1/1000 ve 1/500 ölçekli tasarım çalışmalarından yola çıkılarak 1/200 ve 1/50 ölçekli tasarımlar yapılmıştır.

Literatür çalışması sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda Boretto ilçesi ve yakın çevresi doğal ve kültürel özellikleriyle tanıtılmıştır.

Arazide çekilen fotoğraflar geçmiş yıllara ait fotoğraflarla karşılaştırılmış ve dünden bugüne Boretto'nun durumu belirlenmistir. Tüm bu araştırma, sentez ve

değerlendirmelerden sonra Boretto Belediyesi imar planı üzerinde Boretto Belediyesi idari yetki şemalarından da faydalanılmıştır.

Şekil 3.1 Po Nehri Boretto kasabası kıyıları (Baricchi 1995)

Şekil 3.2 İtalya genelinde Boretto'nun konumu (Büyük Atlas 1975)

3.3 Şehir ve bölge konumu

İtalya'da Boretto İlçesi Emilia Romagna Bölgesi'nin Reggio Emilia şehrinin kuzeyinde yer alan yerleşim merkezlerinden biridir. Po nehrinin kıyısında bulunur.İtalya'nın önemli şehirlerinden Parma ve Modena arasındadır.

Bu araziler tarihi şehirsel anıtlar bakımından çok ilginçtir; (Brescello, Boretto, Gualtieri, Guastalla, Luzzara, Mezzano ve Colorno) ve Po kıyılarında bir yerleşim sistemi oluştururlar. Sistem Emilia Romagna bölgesinde tektir, ve Padania bölgesi olarak anılır. Bu merkezler nehrin kıyısında tek bir şehir gibidir çünkü tamamlayıcı bir mantığa göre doğup, gelişmişlerdir.

Belediye kuzeyde Po nehriyle sınırlanır ve Lombardia bölgesinden, Mantova'nın merkezlerinden ve Viadana'dan ayrılır. Doğuda Gualtieri Belediyesi, güneyde Cavo Parmigiana - Moglia yolu (Gualtieri Belediyesi), Cadelbosco Sopra (küçük bir yerleşim), Poviglio ve batıda Brescello Belediyesi bulunur. (Baricchi 1990)

Bu bölge arazileri denizden 20 - 24 m, 1916 m^2 alan genişliğindedir. Yerleşik nüfusu 1991 sayımlarına göre 4324 kişi, nüfus yoğunluğu ise 226 kişi/km^2 'dir. Diğer yerleşim merkezlerini kapsayan bölge ortalaması ise 183 kişi/km^2'dir.

3.4 Fizibilite çalışması

Boretto Belediye Meclisi 21.09.1995 tarihinde almış olduğu 335 sayılı Kararı ile Bölgesel İdari Makamların, "05 Ağustos 1978 tarih ve 457 sayılı Kanunun 35nci maddesi ile tespit olunan teşvikli inşaat işlerinde finansman paylarından yararlanma ve yine 457/1978 sayılı Kanunun 28nci maddesi ile öngörülen belediye geri kazanım projelerinin tanzimi" hususlarına ve geri kazanım projeleri üzerinde yapılmış olan değişikliklere göre almış oldukları 27 Kasım 1986 tarihli ve 1036 sayılı Kararına göre belediye sınırları içerisinde ve sınırlarında yer alan meskûn alanların yeniden değerlendirilmesi amacıyla yapılması gereken fizibilite çalışmaları konusunda "Arteas Progetti" Birleşik Mimar ve Mühendisler Bürosu görevlendirilmiştir.

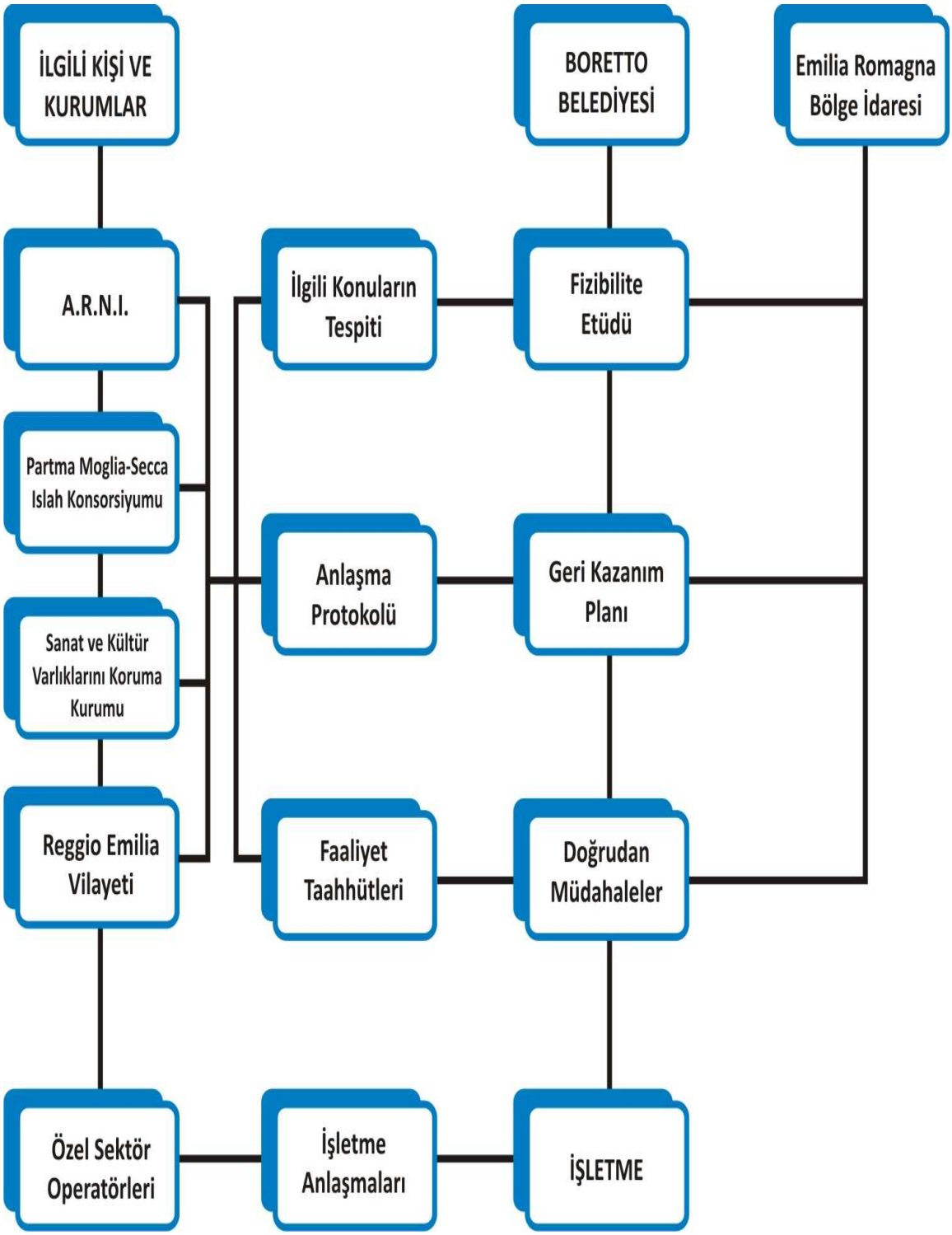
Fizibilite çalışmaları, geri kazanım ve/veyahut da doğrudan proje müdahalelerin yapılacağı alanlarda yer alan bölge, yapı ve binaların analizinin yapılması amacını

taşımaktadırlar. Bu çalışmalar belediye sınırları çerçevesinde bölgesel programlama ile idari bölge tarafından yapılacak projelerin programlanabilmesi için temel teşkil ederler. Bu çalışmalar, Po ırmağı kıyılarının düzenlenmesi için yapılacak olan daha detaylı bir girişime de pilot proje mahiyeti taşımaktadırlar.Mevcut inşaatların ve bunların bulundukları şehircilik ve çevrecilik unsurlarının geri kazanılması amacıyla yapılan bu çalışmalar kapsamında aşağıda sıralanan hususlar da hedeflenmektedir:

a) Bölgede oluşan sürekli antropik erozyonun engellenmesi;
b) İkamet konusunda yeni doğan gereksinimlere cevap verebilmek ve yerel halkın yaşlanmasından ötürü oluşan sorunlara çözüm üretebilmek;
c) Meskûn alanların sosyal ve kültürel ilişkiler sisteminden ötürü fakirleşmesinin sınırlandırılması ve önlenmesi;
d) Doğal kaynakların israfı ve çevre kirliliği ile ilgili sorunların tespit edilerek çözümlerin aranması;

Bu kapsamda, ekonomik ve sosyal gelişimin de göz önünde bulundurularak geniş çaplı bir şehircilik ve imar çalışması yapılması ve bu esnada da şehircilik ve imar konusunda yapılan çalışmaların, yalnızca belirli amaçlarla sınırlı olmaksızın, genel bir proje programlamasına ışık tutmak üzere hazırlanmaları gerekmektedir.Fizibilite çalışmalarının planlaması 1036/1986 sayılı Belediye Meclisi Kararında yer alan referansların yanı sıra İdari Bölge Makamlarının konuyla ilgili aldığı kararlar da göz önünde bulundurularak aşağıdaki şekilde hazırlanmıştır:

1. Şehir ve bölge konumu.
2. Girişimlerin uygulanması ile ilgili program.
3. Yasal, ekonomik ve finansal düzenlemeler.

Şekil 3.3 Boretto Belediyesi İdari Yetki Şeması (Baricchi 1995)

3.5 Po Ovası ve Irmağı genel karakteri

İtalya'nın en büyük ırmağıdır. Viso dağının kuzey yamacındaki Piano del Re'de (Re ovası) 2022 m yükseklikten doğan Po, 652 km boyunca Po ovası'nı sular. Kollarıyla birlikte 70.472 km^2 'lik bir havzayı akaçlar. Başlangıçta, çok eğimli bir yatakta akan basit bir dağ selidir. Kaynaktan 70 km sonra ulaştığı Torino'da yalnızca 214 m yükseltidedir ve debisi 81 m^3/sn'dir. (en yüksek debisi 2230 m^3/sn; en düşük debisi : 9 m^3/sn). Daha sonra, Dora Baltea gibi kolları sayesinde debisi artar, eğimi azalır, akışı doğuya yönelir ve birçok büklüm çizer. Po, çeşitli kollarla güçlenir; bu kollar, Tanaro dışında, sol kıyıdan kavuşan ve Alpler'den inen kollardır. (Sesia, Ticino, Adda, Brembo, Serio, Oglio, Mincio). Daha aşağıda, Apenninler'in yamaçlarından inen Secchia ve Panaro gibi kolları önem kazanır. Aşağı çığırında Po'nun eğimi azdır; ağzına 150 km. uzaklıktaki Ostiglia'da, deniz düzeyinden ancak 2 m yükseklikte akar. Taşınan çok büyük miktardaki alüvyonun bir bölümü yatağa çökelir; bu nedenle çevre ovaya oranla bir yüksekliğin (delta girişinde 6m) oluşması koruyucu bentlerin yapılmasını gerektirdi. Pontelagoscuro'da ortalama debi 1460 m^3/sn'dir (en yüksek 8900; en az 275) (Ana Britannica 1986).

Irmağın en az 14 ağızdan oluşan deltası Avrupa ırmakları arasında en karmaşık yapıya sahip olanıdır. Bu ağızlar genellikle kuzeyden güneye beş grup halinde toplanır : Po di Levante, Po di Maestro, Podella Pila, Po delle Tolle ve Po di Garo ve di Gnocca. Bunlar arasında Po della Pila en fazla su taşıyan ve ulaşıma en elverişli olanıdır.

Po ırmağının ağzından Pavia'ya kadar olan kesimi ulaşıma elverişlidir. Irmağın 1951'deki büyük taşkın sırasında saniyede 12 bin m^3'e çıktığı tahmin edilen debisi genellikle 26 - 9.630 m^3/sn arasında değişir. Hepsi de sonbahar aylarında görülen 589, 1150, 1438, 1882, 1917, 1926, 1951, 1957 ve 1966'da ki taşkınlar çevreye büyük zarar vermiştir.

Irmağın çökel taşıma ve biriktirme hızının çok yüksek olması nedeniyle Po Deltasında her yıl 80 hektarlık bir genişleme olmaktadır. Deltanın güneyinde yer alan Ravenna gibi bazı antik limanlar, Po'nun getirdiği çamurun Adriyatik'te ki akıntılarla taşınması sonucu bugün denizden 10 km. içeride kalmıştır. Taşkınları denetim altına almayı ve

ırmağın taşıdığı çamurların yönünü değiştirmeyi amaçlayan kanallama çalışmaları eskiden beri sürdürülmektedir. Son üç yüz yıldır yapılan çalışmalarla Ferrara ile Adriyatik arasındaki bölgede binlerce dönüm arazi tarıma açılmıştır.

Po vadisinin aşağı kesiminde Paleolitik ve Neolitik çağlarda çeşitli uygarlıklar kurulmuştu. Irmağın akışını düzenlemek için başlatılan çalışmalar Roma döneminde hız kazandı. Bu dönemde bataklıklar kurutuldu ve ırmak kıyısındaki tapınaklar korumaya alındı. Barbar istilaları sırasında kesintiye uğrayan bu çalışmalar ortaçağda yeniden başladı ve 15.yüzyılın sonlarında büyük ölçüde tamamlandı.

Po deltası Roma devrinden bu yana 25 km ilerlemiştir. Po'nun rejimi çok düzenlidir. Sol kıyıdan kavuşan kollarının, ilkbaharda ve yazın suları yüksektir; daha düzensiz ve daha cılız olan sağ kıyıdan kavuşan kollarının en yüksek debisi ilkbaharda ve sonbaharda görülür. Böylece Po bir dengeye kavuşursa da, çok kötü sonuçlar doğuran taşkınları önlenemez. Po'nun çeşitli iktisadi yararları vardır. Bütün çığırı boyunca açılmış sulama kanalları ve termik santrallar Po'nun başlıca yararlarıdır. Deltada girişilen ıslah çalışmaları balıkçılığın gerilemesine yol açmaktadır. Cremona, hatta Piacenza'ya kadar düz dipli mavnalarla ulaşım yapılabilmektedir. Po'yu büyük bir ulaşım yolu haline getirmeyi amaçlayan birçok tasarı hazırlanmıştır.

Po ovası ya da PIANURA PADANA, İtalya'nın kuzeyinde bir bölgedir. Doğuda Adriya denizine açılan Po ovası, Alpler'in yükseldiği dönemde oluşmuş ve Üçüncü Zaman'da 8000 m. kalınlığında bir tabaka oluşturan deniz ve kara kökenli alüvyonlarla dolarak yükselmiş geniş bir çukurluktur. Batısında (Piemante) alçak tepeler (Monferrato : 700 m. Asti) bulunan Po ovasının doğusunda (Lombardia, Venedik), Po'nun deltasına kadar uzanan ve zaman zaman sular altında kalan alçak topraklar yer alır. Alüvyon ovasının kenarları, Fantanili denen kaynakların suladığı kat kat taraçalardan oluşur.

İtalya'nın tek büyük ovası, Alpler, Apeninler ve Adriya denizi arasında 50.000 $km^{2'}$lik alana yayılır. Po ve kollarının akaçladığı bu üçgen biçimli alçak topraklar, Friuli ovalarıyla devam eder. İtalya topraklarının en çok değerlendirilen parçasıdır. Bu ova, dağlardan kopan gereçlerin Pliyosen devrinde oluşmuş bir deniz körfezini doldurmasıyla meydana geldi. Dolma yüzeyler, akarsu buzul taraçaları ve genç

alüvyonlu ovalar yan yanadır. Kurak ve yüksek bir ovayla, nemli ve alçak bir ovaya ayrılır; ikisinin birleştiği yerde, kuzeyde çok düzenli, güneyde daha düzensiz bir su kaynakları (Fantanili) çizgisi uzanır. İklim koşullarının özelliği, sert kışlar ve sıcak yazlardır. Su genellikle boldur. Bu fiziksel özelliklerle ovanın Alp geçitlerine göre konumu birleşince, bölgedeki kalabalık nüfusun ve önemli etkinliklerin nedeni açıklanmış olur: 20 milyondan fazla kişi ovaya dağıtılmıştır. Tarım zengin ve çeşitlidir. Yüksek ovadaki çok ürünlü tahıl tarımı ve tepelerdeki bağcılığa karşılık, Piemonte'de çeltik tarlaları, Lombardia'da ki ovada yem bitkileri ekimi ve yoğun hayvancılık, Emilia'da zengin tarım (bağlar, meyve ağaçları, hayvancılık) görülür; Po deltasında gerçekleştirilen ıslah çalışmaları sayesinde sanayi bitkileri üretimi (şeker pancarı) ve meyvecilik gelişmiştir. Sanayi her yerde görülür. Milano'dan Ravenna'ya uzanan metan yatakları ve tarım gereksinimlerinden çok, sağlam bir kentsel yapı sanayi geleneğine temel olmuştur. Torino özellikle otomobil sanayisinin yerleşme alanıdır. Milano ve bölgesi dönüştürme, tekstil, makine, kimya vb. sanayilerin her türünü kapsar. Venedik'te, dönüştürme sanayisi odakları daha dağınıktır (Verona, Vicenza) ve Emilia'da, via Emilia (Piacenza, Parma, Reggio, Modena, Bologna) boyunca sıralanır. Kıyıda, Ravenna ve Venedik'te kimya sanayisi yoğundur. Bu kentler ayrıca, etkin bir bölge, kültür ve genellikle turizm merkezleridir. Yoğun bir otoyol ağı, Liguria (Cenova) ve Adriya kıyı cepheleriyle, Batı Avrupa ve ovanın çeşitli noktaları arasında hızlı bir ulaşıma olanak verir(Büyük Larousse 1986).

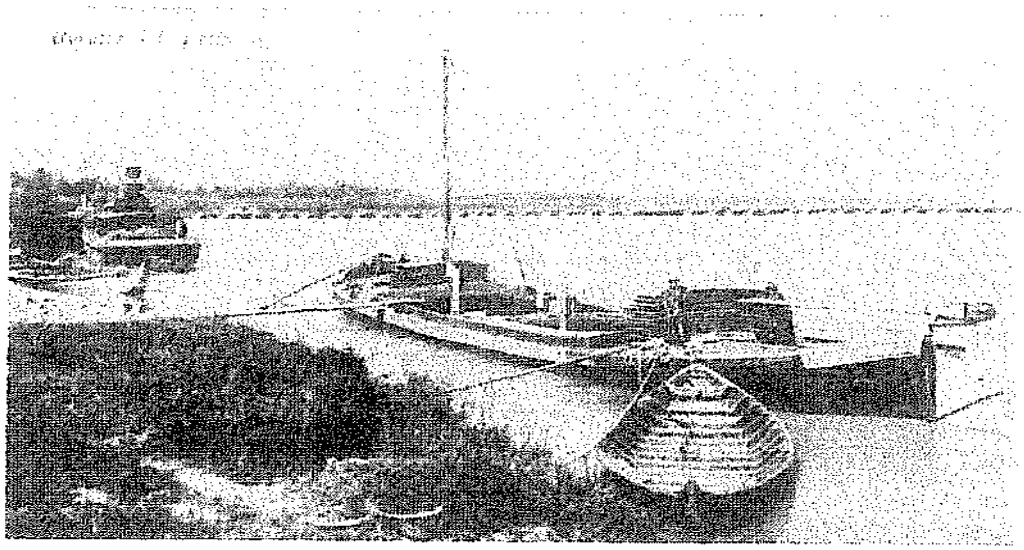
3.6 Tarihsel gelişim

Po ovasının bazısı terkedilmiş yerleşim yapısı içinde nehrin çeşitli kolları boyunca yerleşim alanlarında güçlü bir etkisi olmuştur.Nehir yatakları Padania'nın güney doğusundan başlayıp, kuzey batısından geçer. XV. Yüzyıl edebiyatından anlaşıldığına göre tarih boyunca yıpranmasına ve şekil değiştirmesine rağmen halen çok dayanıklıdır.

Roma zamanından kalma gemi işletmelerine ait sistemler bulunmuştur. At arabalarıyla sokakların aşınmasından dolayı insanlar ulaşım için nehri tercih etmişler ve nehirde gemicilik sistemi başlamıştır. Po nehri bu yüzden Adriyatik'e ulaşmak için günümüzün otoyol gibi kullanılmıştır.Böylece Po ticaret merkezi olmuştur.(Baricchi 1987).

781 Carlo Magno anlaşmasına göre Reggio kiliseleri Po kıyıları boyunca rıhtıma yanaşmak için vergi ödemekten muaf tutulmuştur. Po üzerinde 9. Yüzyıl sonu 10. Yüzyıl başlarında Guastalla ve Luzzara kaleleri Piacenza S. Sisto Manastırına verildi.

Canossa egemenliği anlaşmaya göre Brescello ve Ferrara'ya doğru nehir boyunca genişledi. İşte Padania böylece doğdu.

Şekil 3.4. Boretto Limanının eski görünümü (BARICCHI 1987)

Günümüzde ortaçağ zamanı ile ilgili olarak Po limanları hakkında arkeolojik bulgular yok olmuştur. Bu limanlar hakkında pek birşey bilinmiyor çünkü büyük ihtimalle ahşap yapılardı. Fakat bu döneme ait denizcilerin seyir defterleri ve belgeleri kalmıştır. Bu belgelerden güçlü bir nehir trafiği olduğunu anlıyoruz. Boretto 1512'de kilise askerleri Ve Ferrante Gonzaga'nın İspanyol askerleri (1551) tarafından işgal edildi. Bu işgaller kısa süreli oldu (Bonilauri 1992).

Boretto, Lentigione ve Brescello ile birlik kurdu ve bu yıllarda en zengin belediye haline geldi. Bertazzoli Anlaşması (1595)' na göre "en zengin belediye en büyük vergiyi ödemelidir". 1775 yıllarında Boretto Brescello'dan ayrılmak için Dük Francesco III. D'Este'ye 60.000 Liret ödedi. Böylece Boretto tek şehir olarak kaldı. Fakat bu bağımsızlık fazla uzun sürmedi çünkü Boretto'lular birliğe geri dönmek istediler. 5 yıl sonra birliğe geri döndüler. Böylece Boretto genişledi ve 3130 nüfusu barındırdı.

1806 yıllarında İtalya krallığı altında 3000 nüfusla 2. sınıf belediye oldu ve böylece Brescello ve Lentigione'den tamamen ayrıldı. Konfederasyon olarak Poviglio, Gualtieri ve Castelnovo, Boretto Belediyesi altında birleştiler.

1814 yıllarında Estensi hanedanının geri dönmesiyle Brescello tek başına belediye oldu; 1829'da IV. Francesco döneminde tekrar bir belediye altında (Boretto, Gualtieri ve Brescello) birleştiler. Ama 20 yıl sonra, 1849'larda Gualtieri bağımsızlık kazandı ve Brescello ve Boretto tekrar eskisi gibi yeniden birlik oldular.

13. yüzyıldan sonra iletişim trafiği Po ovasından Emilia Yolu'na kaydı. Bununla beraber 13. yüzyılda yeni gelişen şehirler Po nehrini, ekonomileri için kullanıyordu. Görüyoruz ki adı geçen şehirler aralarında bağlantı kuruyorlardı.

Nehrin tarihi havası şehrin medeni hayatını etkilemiştir. 1200'lerin yarısına doğru Reggio - Parma arasındaki alçak ova kısmında nehir yatağı yol değiştirdi ve birçok kol oluşturdu. Bu kollar birleşerek bir göl oluşturdu. 13. 14. yy. daki bilgiler hiç kimsenin Po'yu korumak için birşey yapmadığını anlatıyordu. Boretto Belediyesi bile yıpratanlar arasındaydı (Bonilauri 1992).

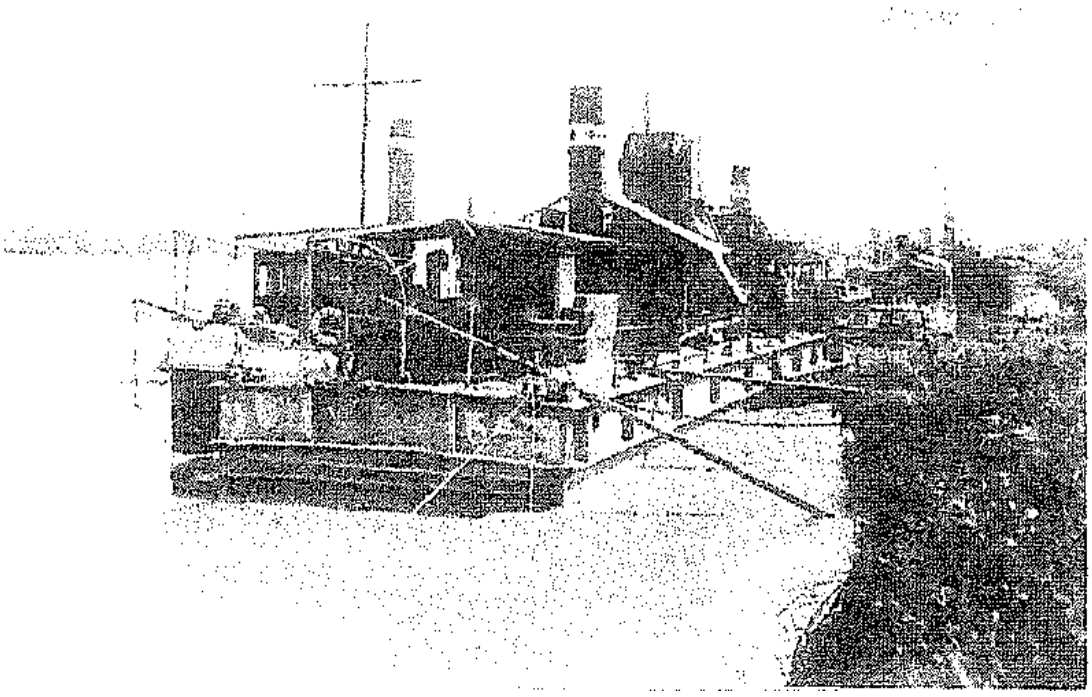
Batı Boretto Bölgesi, Brisilium (Brescello) Venedik'li denizcilerin rıhtımına yanaştıkları bir banliyöydü. 1929'larda kanal temizliyicileri arkeolojik kazılarda Roma kolon başları ve mezarlar bulmuşlardı. Şimdi bu eserler Reggio Emilia Parkında bulunuyor.

Boretto orijinine ilişkin farkı hipotezler vardır :Boretto Brescello kolonisinin kasabası olarak doğdu. Diğerleri (Cagnolesti gibi) "Boretto Brescello'nun yıkılmasından sonra türemiştir." diyorlardı. 585-603 yıllarında Almanya'dan gelen Longobardiler Brescello'yu yıktılar. 835'lerde Boretto, kraliçe Cunegonda tarafından Parma S. Alessandro Manastırına verildi.

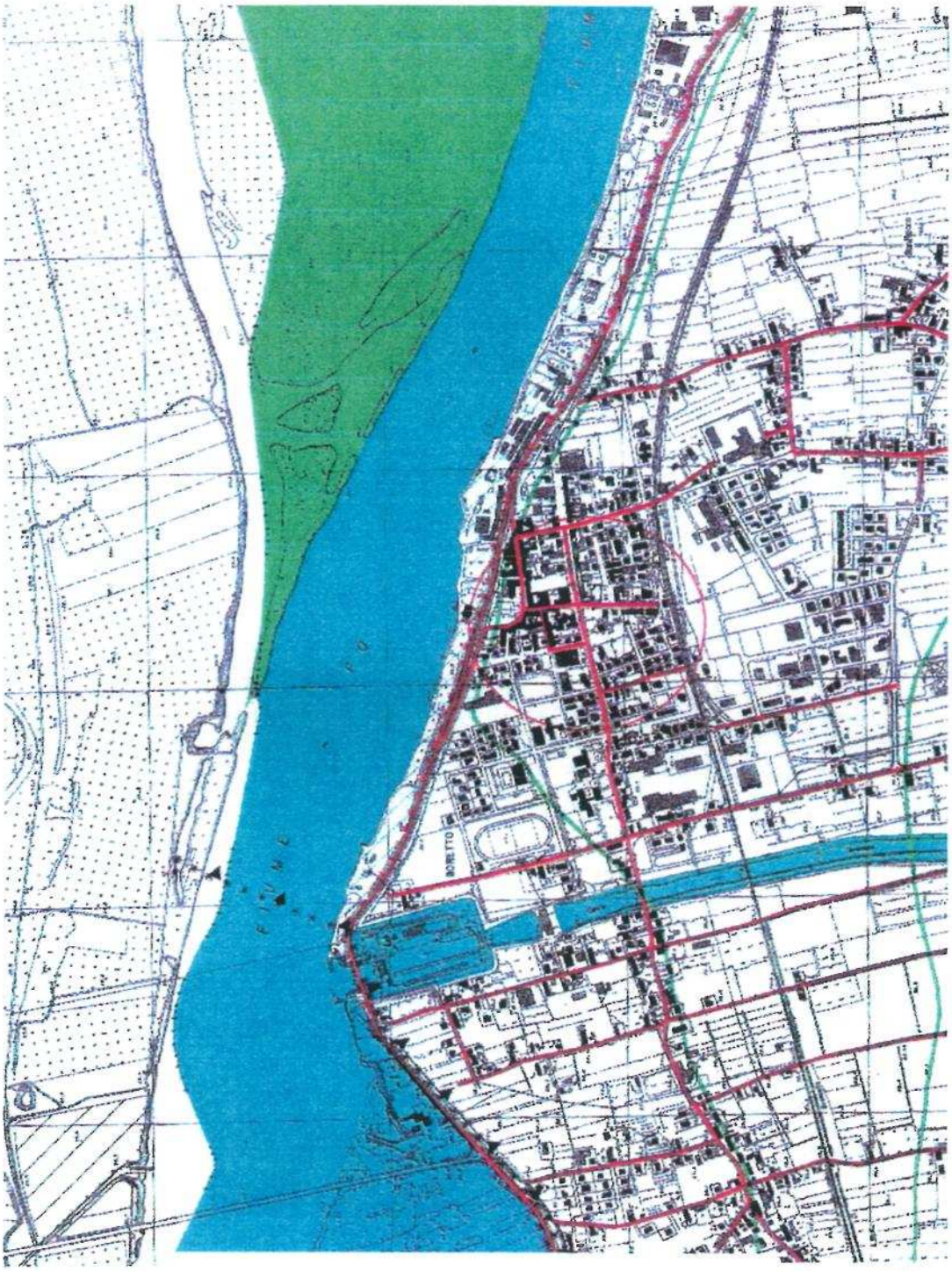
Zamanla Boretto hep daha da büyüdü, ve Parma katedraline dahil oldu. Diktatör Farini imzasıyla Boretto 1859'da bağımsızlığını kazandı. 800'lerin sonunda Boretto Parmigiano - Reggiano peyniri üreten, hayvancılıkla uğraşan bir tarım ülkesiydi. Parma -Suzzara demiryolunun açılması, Boretto - Poviglio yolu ve 1926'larda Reggio Emilia

demiryolunun açılmasıyla Boretto hareketlendi. Savaş sonrası Po nehrinin akışını Froldo Croce'ye göre değiştirdiler (1930).

1674'de antika kilise S. Marco Evangelista genişletildi ve restore edildi. 1722 yıllarında da yeni müdahalelere maruz kaldı. 1874'den 1883'e kadar tekrar inşa edildi. Kilise güneye bakan zarif cephesiyle Po kıyılarında yükseldi. Kilisenin iç kısmı büyük ve zarif bir yapıda ve kubbesi 45 metre yüksekliğinde ve etraftaki tüm binalardan daha yüksekti. Daha sonra yıkıldı ve tekrar yapıldı. Çan kulesi antik yıllarda kiliseyle beraberdi. 1693'de eski çan kulesi inşa edildi. İşçiler zaman zaman maddi fon eksikliğinden işi durdurdular. Fakat 1722'de yeniden ele aldılar. 1828'lerde Pio VII. "Sacrarum Canonum" yasasıyla Boretto kilisesi Reggio Emilia kilisesine dahil oldu.Venedik şehri, Belediye binasıyla çan kulesi arasına konulmak üzere kolon üzerine oturmuş bir "Venedik Aslanı" heykeli armağan etti. Kolon Brescia'nın Botticino mermerinden yapılmıştı ve San Marco meydanına (21 Eylül 1958) konuldu.

Şekil 3.5 Boretto Limanının eski görünümü (Baricchi 1987)

Şekil 3.6. Boretto arazi planı (BARICCHI 1995)

3.7. Demografik yapı

Brescello, Boretto, Gualtieri, Guastalla, Luzzara ve küçük merkezler (S. Croce, S. Rocco, Pieve Saliceto, S. Giacomo, S. Martino, Tagliata, Codisotto ve başka ilçe merkezleri, Luzzara'nın ilçeleri (Villarotta, Casoni), Guastalla'nın ilçe merkezleri (S. Girolamo) beşeri sistemi oluşturur. Bütün bu sistem Mantova'nın yakınlarında son bulur. Bu belediyelere dahil olan nüfus sayımında (1991'de) 23.779 yerleşik nüfus belirlendi (Istituto Nazionale di Statistica, 1993, Reggio Emilia).

Po ovasındaki bütün bu merkezler "küçük başkentler" olarak adlandırılır : Brescello "Po başkenti" kalelerle çevrili bir beylikti ; Gualtieri Rönesans döneminden kalan muhteşem bir meydana ve Argenta lakaplı Giovan Battista Aleotti tarafından yapılan Bentivoglio Sarayına sahipti ; Guastalla, Gonzaga prensliğinin başkenti, katedrali, Mazzini Meydanı ve Ducale Sarayı ; Luzzara, "naif İtalyan ressamların başkenti; Boretto "güçlü yüce" kubbesi olan kilisesi yakın zamanlarda yeniden restore edildi (Baricchi 1995).

Boretto yapı alan sistemi Boretto şehri ve küçük köyler (S.Croce, S. Rocco gibi) ve başka küçük yerleşimler yol boyunca yer alır ve bu alanlar ikiye ayrılır ; birinci kısım Po kenarında Parma-Suzzara tren hattına kadar gider. Bu bölüm yoğun nüfusun yaşadığı kısımdır.

İkinci bölüm Boretto'nun en güney kısmına kadar gider ve ortaçağa özgü bir sistem oluşturur. Bu bölüm etrafı kale duvarıyla çevrili şehir merkezidir.Bunlardan yalnız Boretto'da gerçek şehircilik sistemi vardır. Boretto'nun S. Croce, Villamaggiore gibi küçük merkezleri yalnız yol boyunca kendi plansız yerleşimlerini oluşturmuşlardır.

3.8 Ulaşım bağlantıları

Sınır uzunluğu 27 km olan Boretto Belediyesi'nin 10. km.sinde batı Brescello sınırı ile doğu Gualtieri, güney Poviglio, kuzeyinde Viadana, Po yakınlarında Lombardia'dan geçer.

En önemli trafik yoğunluğu batı-doğu kısmındadır ve Po ovası da bu bölümde yer alır ve önemli otoyollardan (No 358 Devlet Yolu) bulunur. Bunun dışında "Asse

Cispadano" adlı çevresel yol Po ovasından geçer. Böylece Ferrarese bölgesiyle Modena, Reggiana ve Parmense ile bağlanır.

Parma-Suzzara tren hattı ve diğer tren hattı Mantova-Ferrara önemli bağlantı hatlarıdır. Bu hatlar Reggio Emilia-Boretto ve diğer küçük merkezlere bağlanırlar. Bağlantılara bakılırsa, Boretto-Pieve Saliceto limanı Emiliana bölgesinin önemli bir su yoludur. Gelecek sene içinde bu su yolundan 2 milyon tonluk gemilerin geçmesi planlanıyor. Cispadana yolu ve Parma-Suzzara tren hattı, Po sistemi (62 nolu devlet yolu) Boretto - Emilia Romagna en iyi ulaşım sistemi için tekrar şekillenmektedir.

3.9 Çevresel koşullar

Genel karakter :

Po nehrinin genişlediği bölgede (Brescello-Luzzara) bölge karakterini bozmamak ve korumak için bir yarışma ve doğaya saygı vardır. (Düşmüş ağaçların bile koruma altına alınması gibi...)

Po kıyılarında toprak genelde kumdur. Ama içerilere doğru verimli topraklar başlar ve ziraat için çok uygundur. Bu bölgede birçok doğal orman vardır ve gençler buralarda kamp evleri kurarlar, (koloni evler)

Çevrenin Jeolojik Karakteri :

Boretto coğrafik olarak Po nehrinin kenarında yer alır. Po nehrinin toprak taşımasıyla oluşmuştur. Bu tarihsel birikinti çok yıllar önce alüvyon olduğunu gösteriyor.

Boretto'nun toprak yapısı incelediğinde yukardan aşağı çamur, kil, kumlu çamur ve çeşitli kil tipleri ve kompozisyonuyla teknik olarak doymuş kumlu toprak olarak adlandırılır.

Po golena bölgesi (nehir yatağı), Brescello'dan Luzzara'ya doğru şekillenir. Nehirde golena açık ve kapalı olmak üzere iki bölümdür.

Toprak açık golenada kumlu bir yapıdadır. Halbuki kapalı golenada verimli toprak yapısı görülür, bitki örtüsü olarak; geniş alanda kavak ağacı, biraz da üzüm bağları bulunur. Su kaynağı korunaklı değildir ve içilebilme özelliği yoktur.

Bu bölgede birkaç endüstri tesisi ve kamp alanları vardır. Tatil zamanları insanlar boş zamanlarını geçirmeye, kamp yapmaya, spor yapmaya ve balık tutmaya gider.

Boretto'nun toprak yapısı :

Boretto Po nehri kıyılarında yer alır. Toprak yapısı hep orjinal gibi kalmıştır. Kil yapısı değişmiş çöküntü alanı haline gelmiştir.

- 0.50 m. - 2.00 m. arasında toprak balçık çamura dönüşür. Bina yapabilme özelliği açısından yük kaldırma kapasitesi çok düşüktür. 0.38 - 1.25 kg/cm3.

Drenaj ağı (bataklık suyunu kanallarla akıtma) :

Boretto Belediyesi büyük bir drenaj ağına sahiptir. Geçmişte insanlar bunu planlamış, geliştirmişlerdir. Böylece günümüze uygun bir şekilde gelmiştir. Toprak yapısında 2 çeşit drenaj (akıntı) ağı vardır :

- İlki batı alanı Parmigiana Moglia ve Brescello arasında bulunur.

- İkinci ağ Doğu bölgesinden başlar (Po - Poviglio ve Gualtieri bölgesi). Bu sistem suyu alır, aşağı boşaltır ve Boretto'ya geri döner. (Istituto Nazionale di Statistica, 1993, Reggio Emilia)

Yağış

İki yüksek noktada, ilkbahar ve sonbahar iki alçak noktada kış ve yaz yağış alır.

Alüvyon: Su basması, taşkın.

Boretto bölgesi coğrafi olarak alüvyona sahiptir. Alüvyon Po nehri için değil, Po'yu aşıp Enza ve Crostolo setlerini yıkabileceği için tehlikelidir.

Deprem: Geodinamica

Bu bölge istatiski olarak bir deprem bölgesi değildir. Fakat Boretto'nun toprak yapısı alüviyal özellik taşıdığı için titreşimler yakın binaları etkiler.

Su tabakası

Mekanik sondajlarla -0.95 m v - 2.12 m arasında toprak altında tatlı su bulunur. Po nehrine yakın olduğu için bu tatlı su kaynağı Boretto yakınında bulunur.

3.10 Sosyo-ekonomik durum

ISTAT - İstatistik Enstitüsü'nün 91 saptamalarına göre yerleşik nüfus (Boretto) 4324 kişidir. Gelişmeyi aşağıdaki tablolardan görebiliriz :

Çizelge 3.1 Yıllara göre nüfus dağılımı

Yıl	**1861**	**1871**	**1881**	**1901**	**1911**	**1921**	**1931**	**1936**	**1951**	**1961**	**1971**	**1981**	**1991**
Nüfus	3880	4025	4132	3808	4146	4163	4205	4425	4417	4225	4287	4245	4324

Bu değerlerden anlaşıldığına göre 1936'ya kadar daima gelişme olmuş, endüstri bölgelerine dışardan birçok kimse işçi olarak gelmiş, çalışma bittikten sonra şehirlerine geri dönmüştür (Baricchi 1995).

Çizelge 3.2.Yaşlara Göre Dağılım

Yaş	**<5**	**5-9**	**10-14**	**15-24**	**25-34**	**35-44**	**45-54**	**55-64**	**65-74**	**>75**
1991	151	172	230	545	620	605	560	551	461	429
1981	207	228	243	535	553	536	572	522	514	335

Bu tabelalardan anlaşıldığına göre nüfus <5/10-14 % 19 azalıyor. 15-24 ve 25-34 yaşları %7 artmış,

35-44 45-54 nüfusu ile 55-64 / >75 nüfusu ise %5 artmıştır.

Her ne kadar Boretto nüfusunda yaşlı nüfus daha fazla ise de son 10 yılda birçok bebek doğmuştur. Ortalama olarak Boretto aile ortalaması 2.6, bölge ortalaması 2.7 dir. Son

yıllarda genç nüfus zirai iş alanını (tarla) terkedip farklı iş alanlarına geçmiştir (Istituto Nazionale di Statistica, 1993).

Çizelge 3.3 Aktif nüfus yoğunluğu

Erkek	56.5
Kadın	31.6
Erkek / Kadın	43.7

Çizelge 3.4 İşsiz nüfus yoğunluğu

Erkek	4.6
Kadın	8.9
Erkek / Kadın	6.3

Çizelge 3.5 Zirai ve Ticari Aktivite Tablosu

Aktif tablo	**Adet**	**%1991**	**1991/1981 farklılık**
İmalathane	825	43%	+19%
Ziraat	132	6%	-38%
Yapı	136	7%	-30%
Ticarethane, oto tamirhanesi...	216	11.4%	farklılık yok
Eğitim yapıları	90	4%	
Savunma	72	3%	
Sağlık ve diğer			
Sosyal servisler	83	4%	

Yerleşim :

Toplam 1726 konuttan 1559'u yerleşik konuttur (%90). Bölge ortalaması %85'dir. 1559 yerleşik konutun %95'i şehir merkezindedir. Toplam oda sayısı 8534 dür. Bunun 7844'ü yerleşiktir. (%91.9) Ortalama konut alanı 187.764 m^2 dir.

Projenin parametreleri :

Proje ISTAT İstatistik Enstitüsü verilerine dayalı olarak 100'e yakın parametreye dayanmıştır. Bunlar araziye ait parametreler, nüfus ve ekonomik parametrelerdir.

Arazi parametreleri deniz yüksekliği ve arazi ölçülerini, nüfus parametreleri en geniş biçimde nüfus hareketlerini ve yapısını, ekonomik parametreler de aile, işyeri, üretim ve tüketim kaynakları ünitelerini içermektedir. Bu parametre tablosu incelendiğinde tarım, hayvancılık ve endüstri üretim değerleri ve kaynakları yanısıra bölgedeki kuş sayısını bile gözardı etmeyen geniş ve zengin detaylara dayalı bir araştırma olmuştur.

Boretto koruma planı ayrıca yaşam kalitesiyle de ilgili detaylı bilgileri içeren pek çok parametreden de yararlanmıştır.

3.11 Planlama araçları

Emilia Romagna Bölgesi :

- Bölgesel Peyzaj Planları :

Boretto Belediyesi peyzaj ünitesi No : 11 "Fascia Fluviale del Po") -» Po bölgesi, peyzaj ünitesi No : 5 "Genişleme Islahı) arasındadır.

Boretto yerleşimi yasanın 22. Maddesine göre "tarihi şehir yerleşimi" olarak tanımlanır.

Deniz şantiyesi (Cantieri Navali ARNI Bölgesi, Lido Bölgesi ve Islah Bölgesi) 17. Maddeye göre "su kaynakları, nehir ve göl koruma bölgesidir".

Bütün bu bölgeler ağaçlar ve küçük göller ve çevresi 25. Maddeye göre "Tarihi koruma bölgesidir".

Reggio Emilia çevresi :

Bölge Planlama şeması : Po ovası sosyo-kültürel sistem olarak önem kazanır. Bu bölge iki kısımdan oluşur :

- Biri Po nehrinin kenarında, kıyısında, diğeri Po'dan daha uzaktaki arazi yapısı olarak.,

Planın amacı ;

- Kirliliği önlemek

- En ekonomik olarak bölgeyi korumak ve nehir suyunu temiz tutmak,

- Böylece zirai ekonomik sistem ve turistik ekonomik sistemi biraraya getirmektir.

Emilia Romagna bölgesi, Mantova çevresi ve Lombardia Bölgesiyle ilişki kurulması ve diğer sistemlerle birleştirilmesi amaçlanır.

Bu proje Po ovası için çok önemli büyük, ve yeniden düzenleme iyileştirme projesidir.

Boretto, tarihi sistem, otel, tabiat varlıkları olarak, Brescello ve Gualtieri'den gelen turistler için 2. Sınıf turistik bölge olarak düşünülür.

Kadastro gelişmeleri :

Boretto'nun ilk kadastro haritası 1888'de yapıldı. Parma-Suzzara arasındaki tren yolu (1927) ve kadastro haritası üzerinde en önemli eleman haline geldi.

Hemen savaştan sonra kadastro haritası üzerinde, F. Montanari yolunu oluşturmak için en önemli noktaları iptal ettiler, (eski mezarlık gibi) Günümüzdeki Boretto şehir merkezi birçok değişiklikten sonra oluşmuştur. Bu oluşum düzenli bir sistemde gelişmemiştir. Her yapı kendi başına ortaya çıkmıştır ve bugün Boretto'nun tarihi yapılarında çok az yer korunmuş, mimari açıdan çok az bir müdahale yapılmış, yapılar kendi haline bırakılmış ve çoğu yıkılmıştır. Yalnız bazı önemli anıtlar mimarlar ve politikacılar tarafından korunmuş ve restorasyonu yapılmıştır. Bu restorasyonu yapılan binalar ; San Marco Kilisesi, hükümete ait belediye binası ve en önemli banka binasıdır (Cassa di Risparmio).

3.12 Gemi tersanesi

Birinci dünya savaşı sırasında Savunma Bakanlığı Boretto'da bir gemi tersanesi inşa etti. 18 haziran 1921'de Devlet Bakanlığı "Özel Hidrolik Depo" yaptırdı. Bu depo Po nehri kıyılarından suyun taşmasını önlemek için ıslah çalışması ve derinlik çalışmaları yapmak için inşa edildi. 27.7.1967 günü 632 numaralı çıkan bir yasayla bu depo iptal

edilip (C.O.P.N.I.) ofis şantiyesi oluşturuldu. Hükümete bağlı bu şantiye iptal edilen depoyla aynı işi görüp, Po nehri sistemini araştırıp, kontrollerini yapardı.

Sonunda, 14.1.1989 günü çıkarılan bir yasayla Bölge hükümeti COPNI'yi de iptal edip ARNI'yi (Azienda Regionale per la Navigazione Interna) oluşturdu. (Bağımsız Şirket) Bu şirket COPNI'yle aynı işi yapmakla beraber hükümete bağımlı olmaktan çıkıp bağımsız bir şirket oldu.

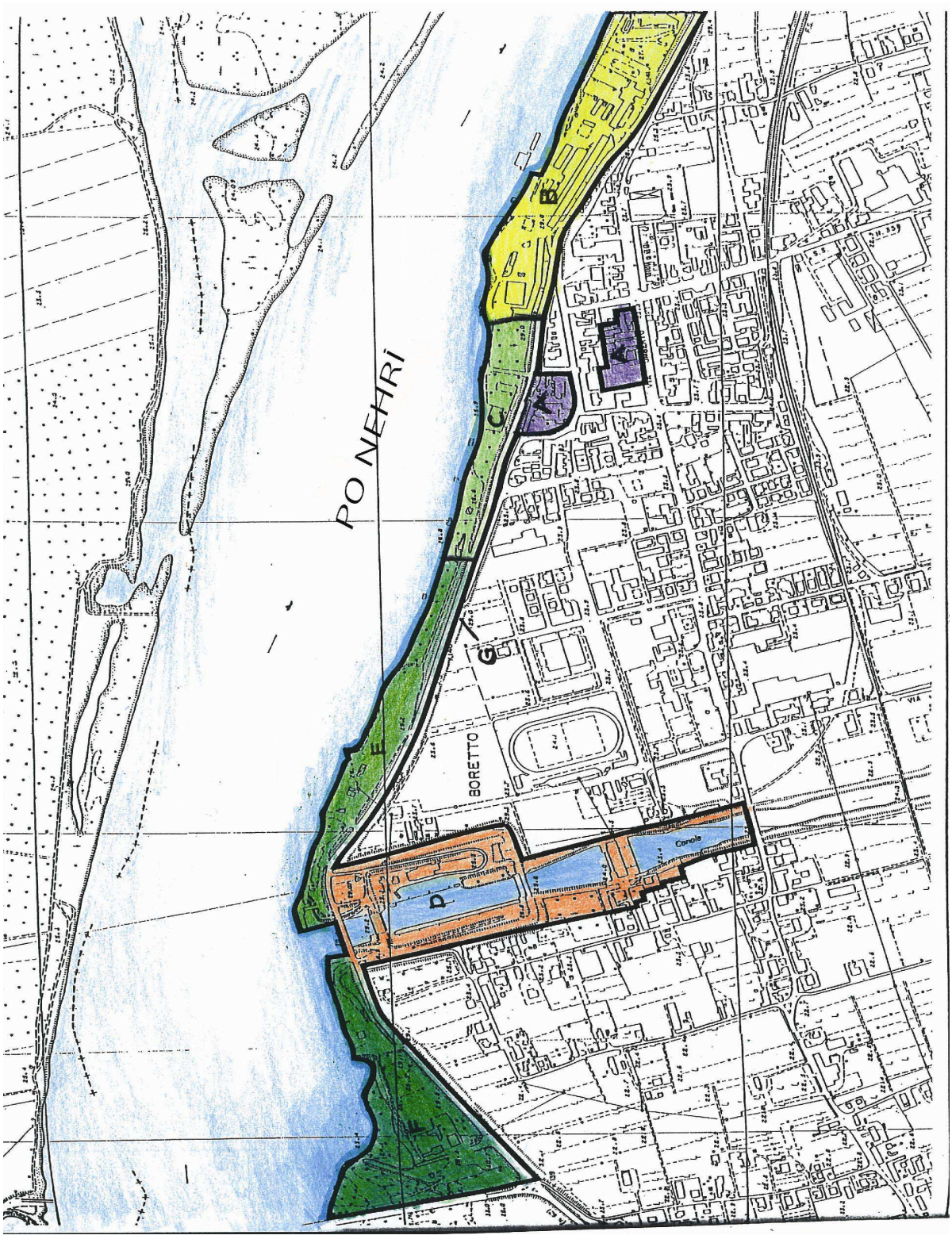
Emilia Romagna Bölgesi bugün Roma hükümetinden ARNI'nin tüm haklarını geri almak istemektedir. Çünkü limanlarda herhangi bir problem olduğunda bürokratik engellere takılmadan anında müdahale etmek istemektedirler.

3.13 Islah havzası

62 numaralı devlet yolunun kuzeyiyle kesişen bölge Boretto yerleşim yerinin batısında Po nehri üzerindeki . 19.yüzyılın 20 ve 30'lu yılları arasında Bonificazione Parmigiana-Moglia tarafından gerçekleştirilmiş olup Po üzerindeki Canale Derivatore (Türeten Kanal) sularının görkemli ve özellikli düzenleme tertibatını kapsamaktadır Bu bölgede Po nehrini temizleyen ıslah tesisleri bulunmaktadır. Mimari olarak 50'li yıllarda inşa edilmiş yapılar vardır. Bu bölgeyi insanlara göstermek için bir yaya yolu yapmak projenin amaçları arasındadır.

Boretto'nun batısı Froldo Croce'de Po nehrini tutan, ıslahını sağlayan ve çevredeki toprağın su deposu olan, sularını temizleyen ve su ihtiyacını karşılayan endüstri tesisleri bulunur. Distile (temiz su), tarlaların, hayvanların (koyun, sığır, vb.) su ihtiyacını karşılar.

1950'lerde ıslah havzası geliştirme çabaları olmuş, su kanalları açmak için yapılan kazılarda İsa'dan sonra 1. Yüzyıla ait bazı Roman mezarlarına rastlanmış. Bu mezarlar yakın tarihte Reggio Emilia bahçelerine nakledilmiştir.

Şekil 3.7 Boretto Projesi bölge sınırları (Baricchi 1995)

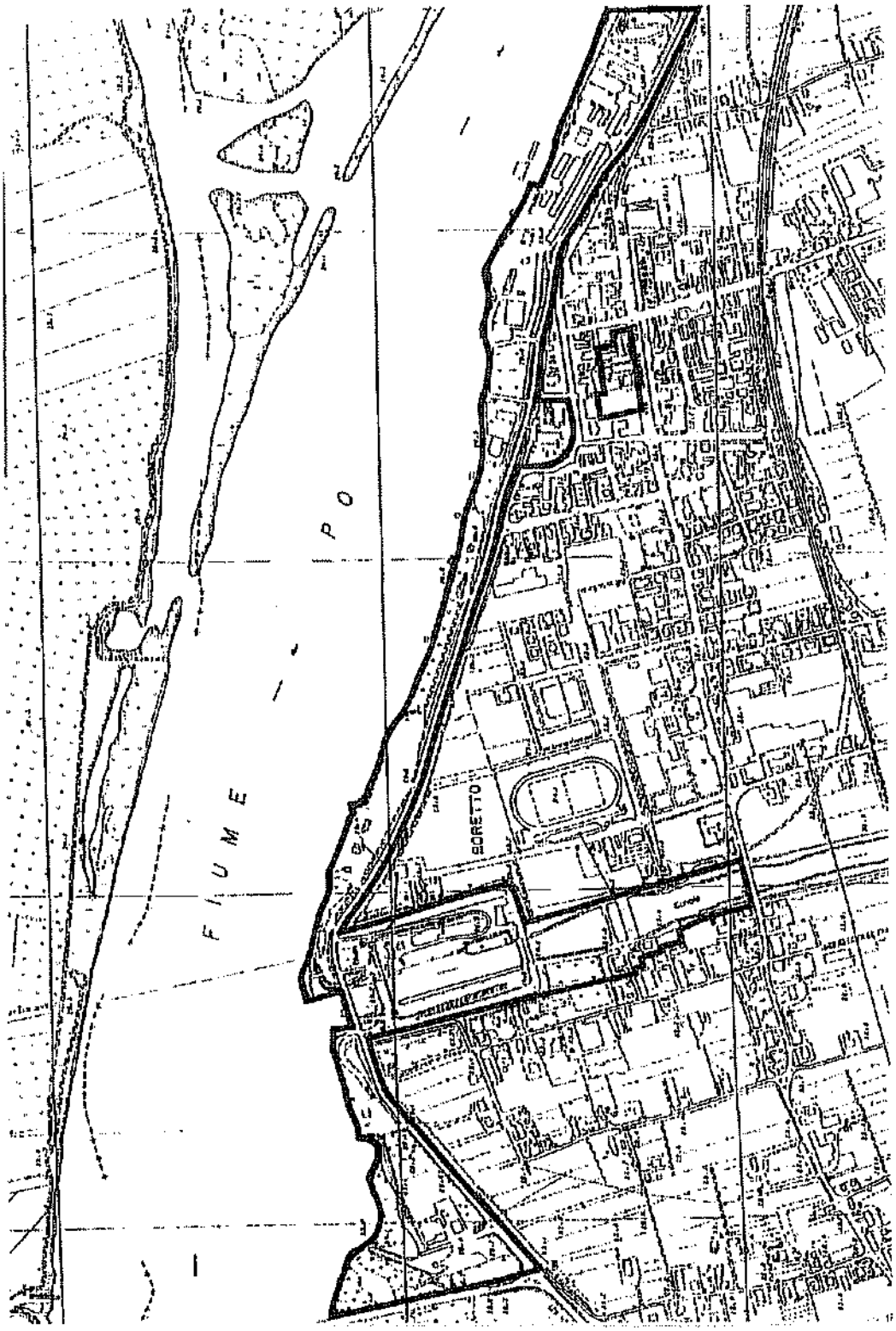
4. PROJE PROGRAMI-YENİLEŞTİRME SINIRLARI

Proje çalışmaları önceki projeler ve bölgenin şimdiki durumunun detaylı analizi ile başladı. Bu projenin amacı Po nehri sistemi ve şehir yaşamı arasında bağ kurabilmek, bununla beraber uyumlu bir kompozisyonla eskimiş bina yüzlerini değiştirip, (restorasyon) mekanları tanımlayıp yeni yönler yaratmaktı. Özellikle bu proje, tarihi merkezle Po nehri arasında ilişki kurmak, 62 nolu yol, ARNI şantiyesi, Lido bölgesi ve eski köprü Chiatte arasında yenileştirme çalışmaları yapmaktı. Şehir merkezi içinde proje yapılırken ayrıca şehir dışı arasında da bağ kurulması hedeflenmektedir.Bu projeler yapılırken en yüksek yaşam kalitesi sağlamak ön plandadır. Çünkü yeni kuşak kendi ihtiyaçlarına cevap aramaktadır. (Spor salonu, gezi, bisiklet alanları vs... Boretto yenileştirme programı oldukça karışık bir plandır. Kamu bölgeleri, Boretto merkezi, Po nehri ve ARNI şantiyesini kapsar. Bu planın amacı, insan ilişkileri, şehir merkezi ve dışı bağlantıları (taşınma, ulaşım, yollar) sağlamak ayrıca mevcut koşulları iyileştirmek ; Po ve ARNI şantiyesi arasında ulaşımı en iyi düzene getirmektir. Ayrıca bu şehir planıyla yeni binalar, servisler, kafeteryalar oluşturmak ve özellikle yapıları yenileştirmek ve restore etmek de amaçlanmıştır.

Bu bölgede yaşam kalitesini artırmak için belediye, sivil toplum örgütleri hepsi seferber olup, detayları inceleyip ihtiyaçlara göre projeler önermişlerdir. Böylece en geniş katılımlı proje demokrasisi gerçekleştirilmiştir. Stratejik önemi şehir planının, yakındaki ortam ve Po nehrinden geçmesidir.

4.1 Yenileştirme bölgeleri

Bu yenileştirme planı 7 bölüme ayrılmıştır :
Bölge A → tarihi merkez
Bölge B → ARNI tesisleri
Bölge C → LIDO Bölgesi
Bölge D → Islah tesisleri
Bölge E → Po golena (nehir yatağı) bölgesi
Bölge F → Golena bölgesi, yapı tesisleri ve eski köprü
Bölge G → 62 no'lu devlet yolu

Şekil 4.1 Boretto Bölgesi yenileştirme planı sınırları (Baricchi 1995)

Şekil 4.2 Tasarımı gerçekleştirilecek kıyı görüntüsü (Baricchi 1995)

Şekil 4.3 Tasarımı gerçekleştirilecek kıyı görüntüsü (Baricchi 1995)

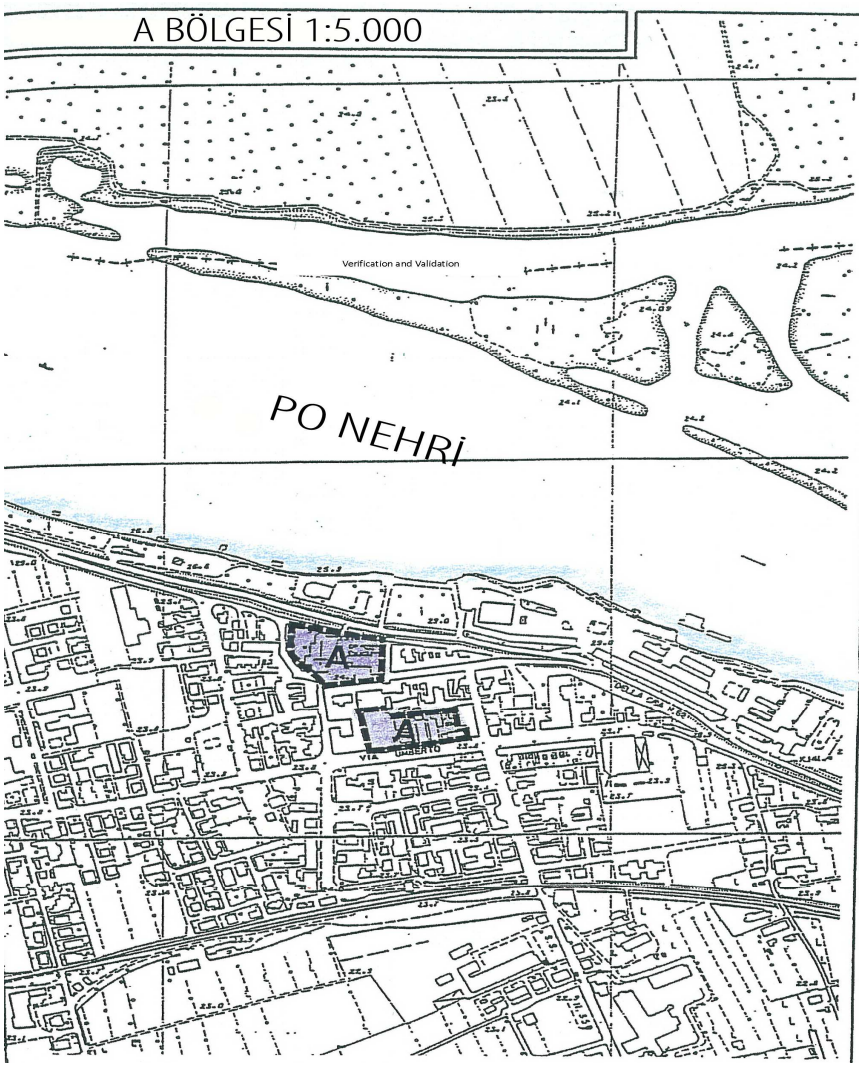
4.1.1 A Bölgesi

A Bölgesi: Tarihi merkez - Kilise : Bu bölge bütün tarihi merkezleri içine alır :

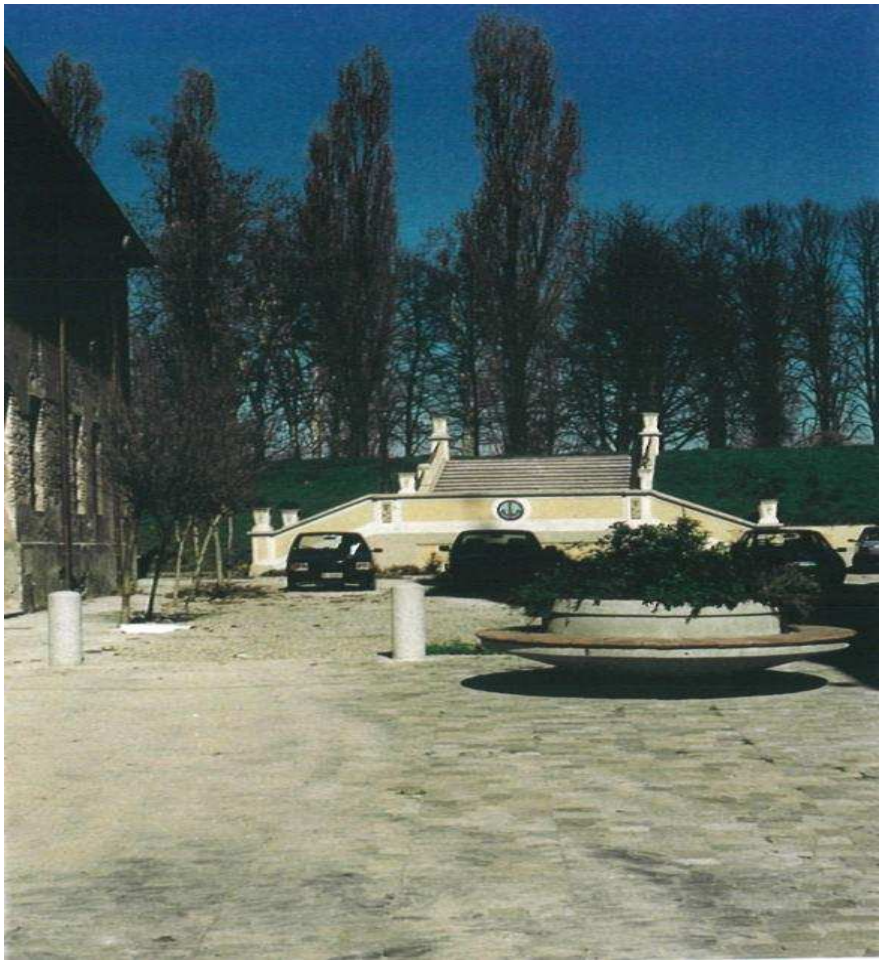
a) Marconi sokağı, Saccani sokağı, Contradella sokağından, Belediye sarayı ve Banca Cassa di Risparmio'ya kadardır.

b) Matteotti sokağı ve Roma sokağı olarak ayrılır.

Bu alanda eski kilise binası etrafı meydan ve otopark düzenlemelerini kapsayan peyzaj planları,ağaçlandırma çalışmaları,binaların restorasyonu yapılacaktır.

Şekil 4.4 Boretto Bölgesi Bölge A Sınırları (Baricchi 1995)

Şekil 4.5. Boretto Bölgesi Bölge A Kilise Çevresi (orjinal 2000)

2- Müdahale alanları:İlk proje iki farklı durum ortaya koyar:

a- Kilisenin batı bölümü: Kilise mihrabı ile Via Marconi arasında 1520 m2 alanı kapsar (bahçe bölümü).

b- Belediye arka bölümü: 1010 m^2 alanda küçük bir bahçe ve Po nehri arasında ilişki kuran bir merdiven bulunur.

c- Belediye ön bölümü: Alanı 690 $m^{2'}$dir. Tüm özelliği küçük Alplerden gelen günümüzde bulunmayan bir yer döşemesi ile kaplı olmasıdır (kireçli taş).

Şekil 4.6 San Marco Kilisesi (orjinal 2000)

Müdahale karakteri:

Müdahale karakteri alanların aciliyetine göre farklı zamanlarda yapılacaktır.

Önemli öneriler;

- Bugün sıkışık durumda olan Via Saccani ile Via Marconi arasındaki kilise alanını genişletmek,

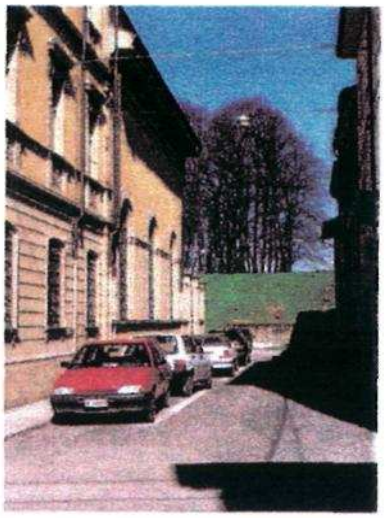
- Hastalıklı ağaçları kesip, yeni bitkiler yetiştirmek,mevcut sağlıklı ağaçları korumak. Ayrıca halk için, biraraya gelip sohbet edebileceği bir toplantı alanı yaratmak.

-Belediye arkasındaki küçük süs havuzunu kaldırıp, belediye ile Lido Po arasında bağlantı kurmak,

Tüm yeni proje yerleşimi, eski proje yerleşimiyle bağdaşan bir düzende olmalıdır. Ayrıca yer döşemesi, Padania bölgesine yakın bir yerden çıkan taş ve çakıl taşlarıyla düzenlenecektir.

Şekil 4.7. Cassa Di Risparmio Banka binası (orjinal 2000)

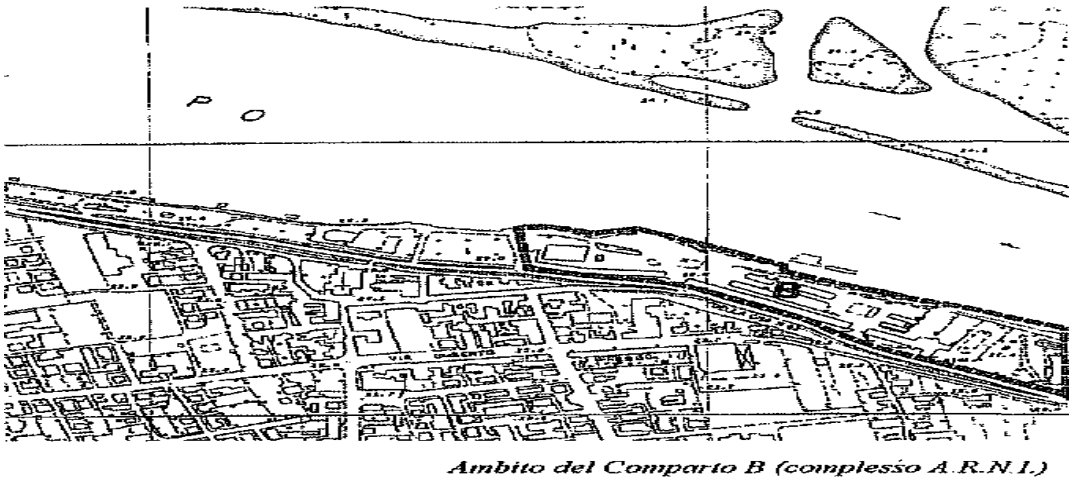
4.1.2 B Bölgesi

Bölge B : ARNI tesisleri : Gemi şantiyesi

B Bölgesi; ARNI Tesisleri; ARNI şantiyesi, No 62 devlet yolu ile Po nehri arasındaki bölgeyi kapsar.Bu alan, kapalı ve açık olarak iki bölümdür. Açık alanda, bütün harap malzemeleri (eski gemiler, metaller, gemi parçaları) temizleyip, alanın restorasyonunu yapmak, yeni malzemelere yer açmak ve yeniden kullanılır hale getirmek. Kapalı

alanda, müzenin restorasyonu ve iç düzenleme yapılması planlanmaktadır. Böylece yeni bir liman ve çevresi oluşacaktır.

Doğu Bölümünde özel mülk, batı bölümünde ise Lido halka açık kamu mülkü yer alır. Ortalama 550 metre uzunluk 75 metre genişliğinde kompleks alana yayılmaktadır. Boretto'nun ARNI şantiyesi 24.700 m^2 büyüklüğündedir ki bunun 6200 m^2 si kapalı 18.500 m^2 açık alandır. Gemi şantiyesinde gemiler için servis donanımı mevcuttur. Ağırlıklı olarak özel yapı olmakla birlikte 19.yüzyıla ait tesislerdir. Bu yapılar Po nehrinin suyundan korunmak için işçilik ve depo olarak saklanmıştır. Doğu kısmının en ucunda Parma ve Po nehirlerinin su ile işleyen olağanüstü modellerinden oluşan, tamamıyla bozulmuş ve terk edilmiş, geniş bir alan kalmaktadır.

Şekil 4.8 Boretto B Bölgesi ARNI Tesisleri (Baricchi 1995)

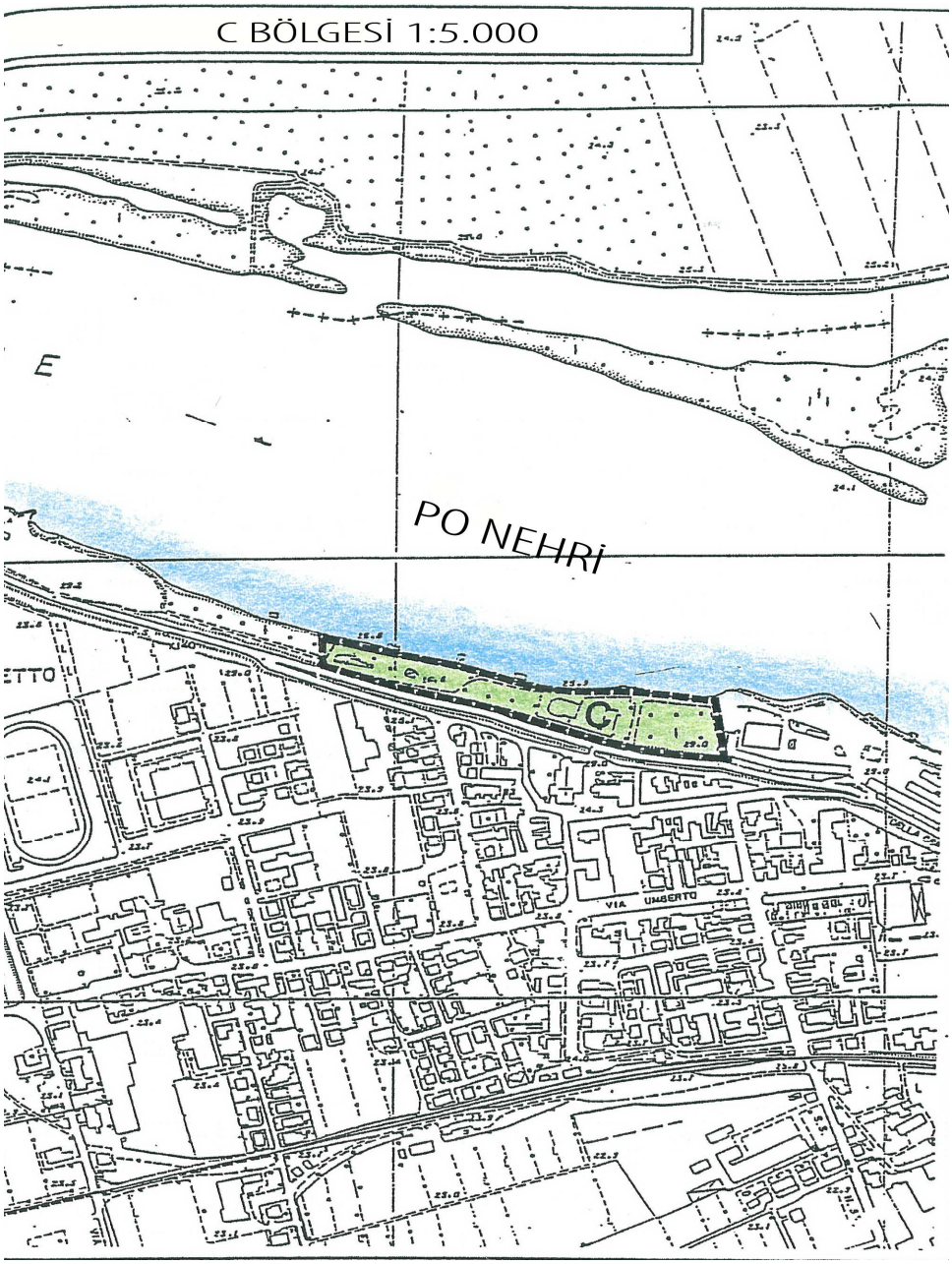

Şekil 4.9 Boretto B Bölgesi ARNI Tesisleri (orjinal 2000)

4.1.3 C Bölgesi

Bölge C : Lido Bölgesi

Bölge 62 numaralı devlet anayolu ile Po nehri arasındaki bölgeyi kapsamaktadır.

Şekil 4.10 Boretto C Bölgesi (Lido alanı) (Baricchi 1995)

Şekil 4.11 Boretto C Bölgesi (Lido Alanı) (orjinal 2000)

Doğuda özel mülklerle batıda ise –Lido- halka açık alanlarla sınırlıdır.Ortalama 400 metre uzunluk ve 40 metre genişliğinde bir park hizmeti ve doğuda deniz motoru

yapımı için giriş hizmetleri) ve diğeri ise 62 numaralı devlet yolu haricinde tarihi merkezle direk bağlantılı olan yaya yoludur.

Bu bölgenin en önemli özelliği yaklaşık 470 m^2 kapalı alana sahip olan Lido Po yapısı bar, restoran, pizzeria (açık-kapalı) gibi aktivitelere ayrılmıştır. Bu bölgeye Lido Po adı verilir. Etrafında yaklaşık 145 m^2 yüzeyinde, eternit levha taşıyıcılarının yer aldığı, yazlık mekan olduğu için açık alana sahip pizza restoranı olarak kullanılan bir çatı yükselmiştir.Yapının etrafında aktif bir park bulunur (çocuk bahçesi, oyun alanları, oturma bankları vs). Bu bölge özellikle bir yat klübü gibi düşünülmüş, gemi akışının servisi olarak inşa edilmiştir.

Proje de hedef; Lido ve Po Nehri marinası arasında bir bağ kurmak ve spor alanları oluşturmaktır.Ayrıca oyun bahçesi, yeşil alanlar, otoparklar, kampçılar için kamp yerleri de düşünülmüştür.Bu bölge tarihi şehir merkezi ile Po nehrini birleştirici görev yapar.

4.1.4 D Bölgesi

Bölge D : Islah Bölgesi havzası-Bonifica Kompleksi

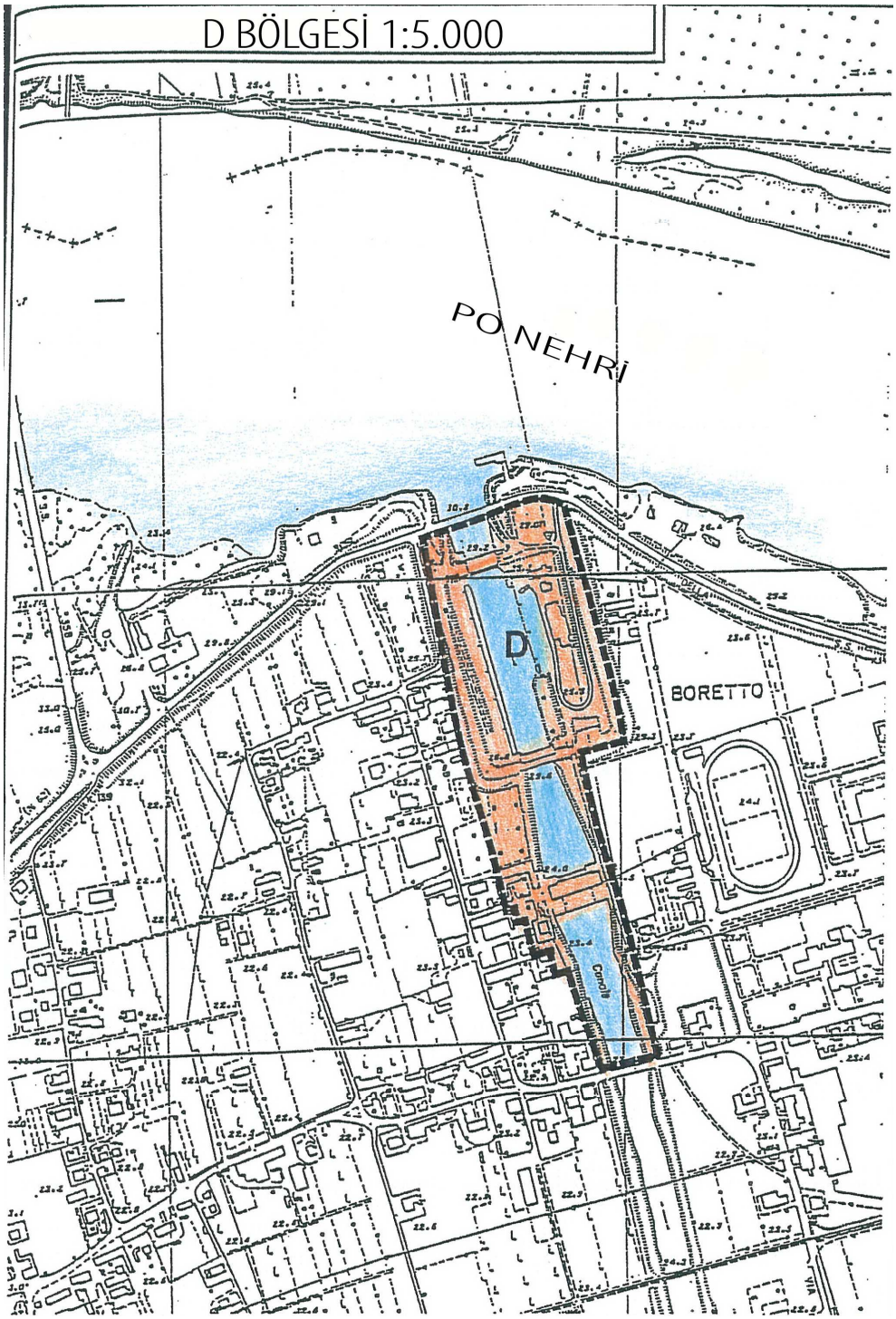
62 numaralı devlet yolunun kuzeyiyle kesişen bölge Boretto yerleşim yerinin batısında Po nehri üzerindeki . 19.yüzyılın 20 ve 30'lu yılları arasında Bonificazione Parmigiana-Moglia tarafından gerçekleştirilmiş olup Po üzerindeki Canale Derivatore (Türeten Kanal) sularının görkemli ve özellikli düzenleme tertibatını kapsamaktadır Bu bölgede Po nehrini temizleyen ıslah tesisleri bulunmaktadır. Mimari olarak 50'li yıllarda inşa edilmiş yapılar vardır.Yenileşme olarak,

Bina onarımları,dökümantasyon merkezi tefrişi,

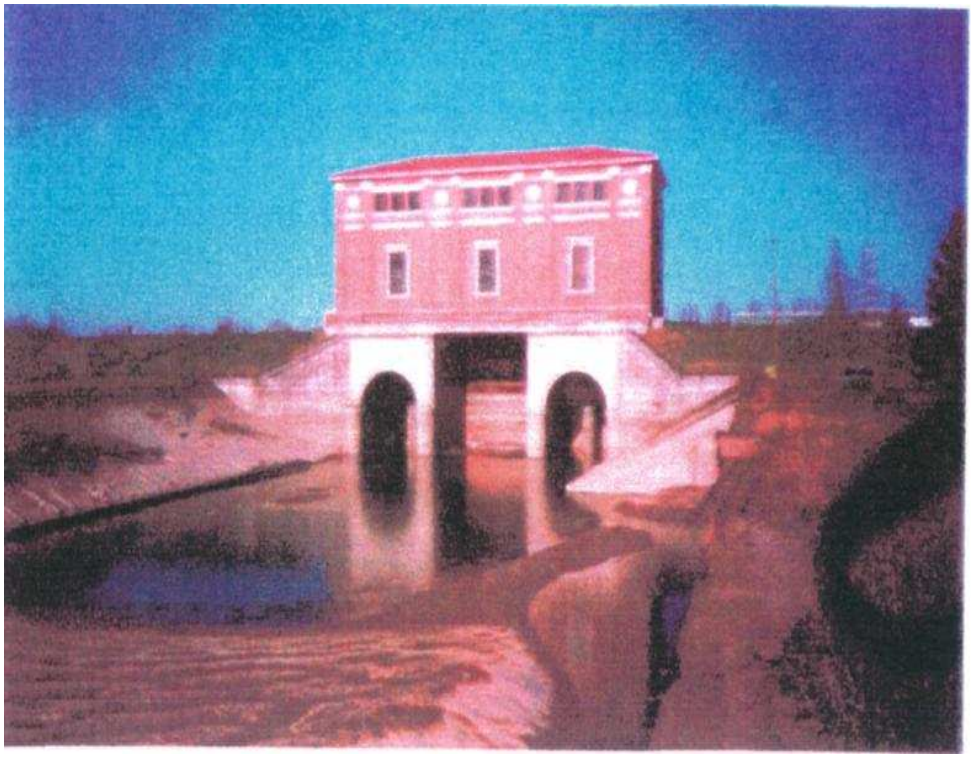
Çevrenin yeniden yapılandırılması,(yeşil alanların yeniden yapılandırılması)

Endüstriyel arkeoloji tesislerinin geri kazanımı,

Bu bölgeyi insanlara göstermek için bir yaya yolu yapmak projenin amaçları arasındadır.

Şekil 4.12 Boretto D Bölgesi (Islah Tesisleri) (Baricchi 1995)

Şekil 4.13 Boretto D Bölgesi (Islah Tesisleri) (orjinal 2000)

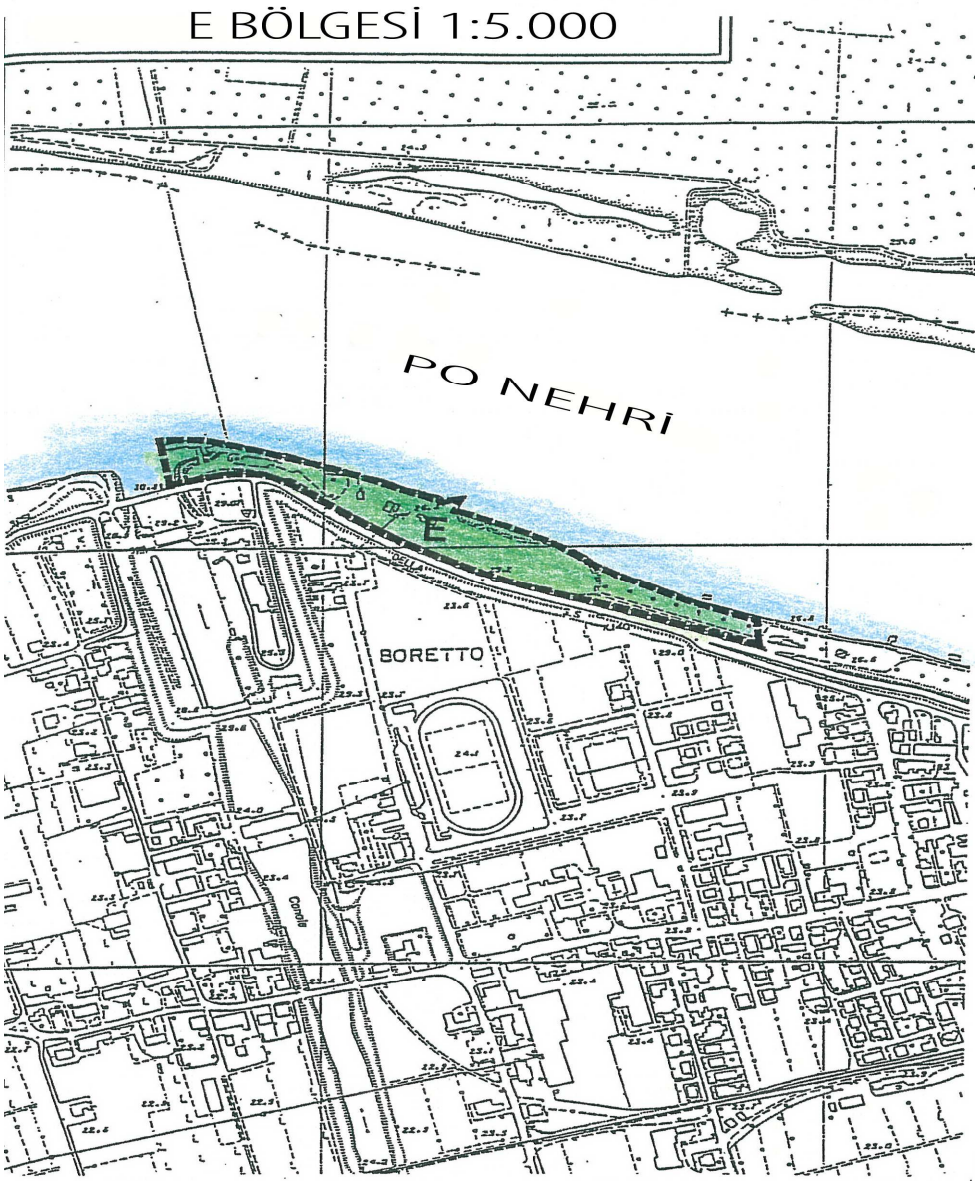

Şekil 4.14 Boretto D Bölgesi (Islah Tesisleri) (orjinal 2000)

4.1.5 E Bölgesi

Bölge E : Po Golena (nehir yatağı) bölgesi

Bölge sel yatağının dar şeridi doyunca yaklaşık 700 ml uzunluğunca genişlemektedir.Bu bölge 62 nolu yolla Po nehri arasında Bölge C'nin doğu sınırında (Lido alanları)ve batıda Presa tesisi ve F Bölgesiyle (bina kompleksleri ve eski chiatte köprüsü) sınır oluşturmaktadır.Uzlaşılan bölgede kazı çalışmaları, ortam iyileştirme müdahalesi yapılacaktır. Amaç daha yeşil, ağaçlıklı ortam yaratmaktır. Bölgedeki tesisler başka bir yere transfer edilmek üzere kapatılmıştır.

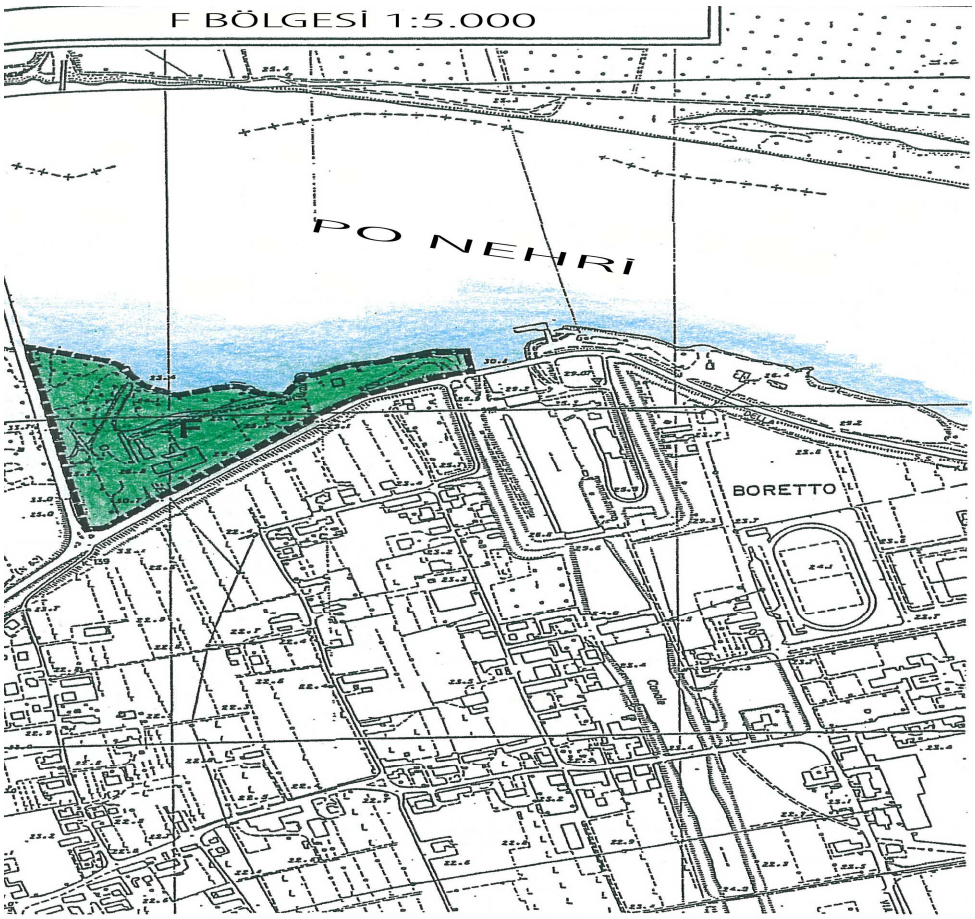
Şekil 4.15 Boretto E Bölgesi (Po Golena Alanı) (Baricchi 1995)

Şekil4.16 Boretto E Bölgesi şantiye alanı (orjinal 2000)

4.1.6. F Bölgesi:

Bölge F (yapı kompleksleri ve eski chiatte köprüsü)

Şekil 4.17 Boretto F Bölgesi (Yapı Tesisleri ve Eski Köprü Chiatte) (Baricchi 1995)

Yapılabilirlik çalışması tarafından kapsama alınan batı tarafının ek kısmına yerleşmiştir.Bu bölge 62 nolu devlet yolu güney kısmını kapsar. Batıda Viadana köprüsü, kuzeyde Po nehri, doğuda Canale Derivatore ile Presa tesisleri yer alır. Aralarında Pontierilerin eski evi, Po Müzesi'nin yeni binası, belediye binaları, bir restoran ve eski Chiatte kayık köprüsünün kalıntılarının bulunduğu yapılar kompleksi bulunmaktadır.Bu yapılar toprak altyapı kazı tesisleri gibi hala işlemekte olan önemli sanayi arkeolojisi örnekleri arasında yer almaktadır.Yenileştirme çalışmaları şunları kapsar;

I- Bu bölgedeki alanların plan amaçlarını benimseyenlerce satın alınmasının özendirilmesi,

II- Eski köprü evlerinin satılması ve restorasyonunun yapılıp, kültür merkezi haline getirilmesi,

III- Eski kayık köprüsü restorasyonu,

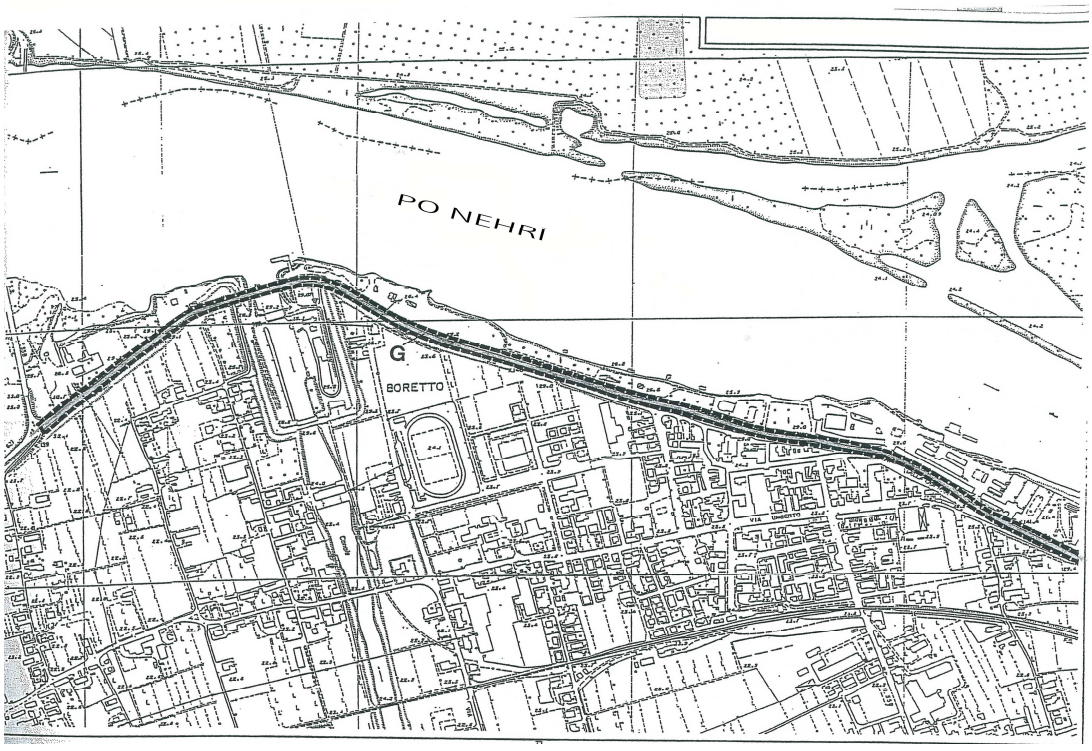
IV- Chezzi ailesinin kayık şantiyesi restorasyonu,

V- Boş alanlarda otopark, turistik kamplar, yaya yürüme alanları, ortam yenileştirme çalışmaları,

VI- Arkeolojik bölgelerin yenileştirilmesi, Po nehrinden elde edilen, kazı çalışmaları sergisi.

4.1.7 G Bölgesi

Bölge G : Yollar ve 63 nolu devlet yolu

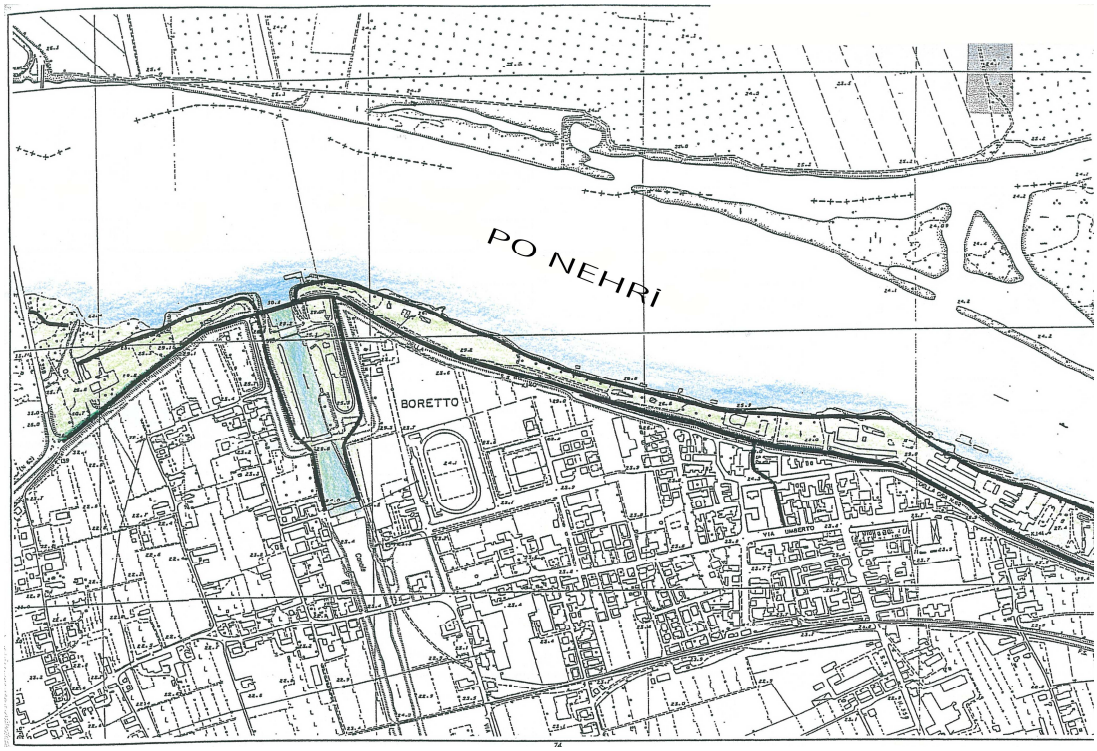
Şekil 4.18 Boretto G Bölgesi Devlet yolu (Baricchi 1995)

Bölge yaklaşık 2.5 km doğrusal yolla nehrin sel yatağı bölümünü Boretto yerleşim merkezi ve bölgesinden ayırarak 62 numaralı devlet yolunun yönetimi ve Po nehrinin ana setini kapsamaktadır. Bütün bu alan devlet arazisidir. Bölge için düşünülen projede sadece yaya ve bisiklet yolu yer alır. Bu set 2.5 km. uzunluğundadır.

Günümüzde birçok yasa bu bölgenin inşası ve yenilenmesi için ödenek ayrılmasını sağlar(25 Ağustos 1986 no:30 11 Ocak 1993 no:3 6 Temmuz 1984 no:30).

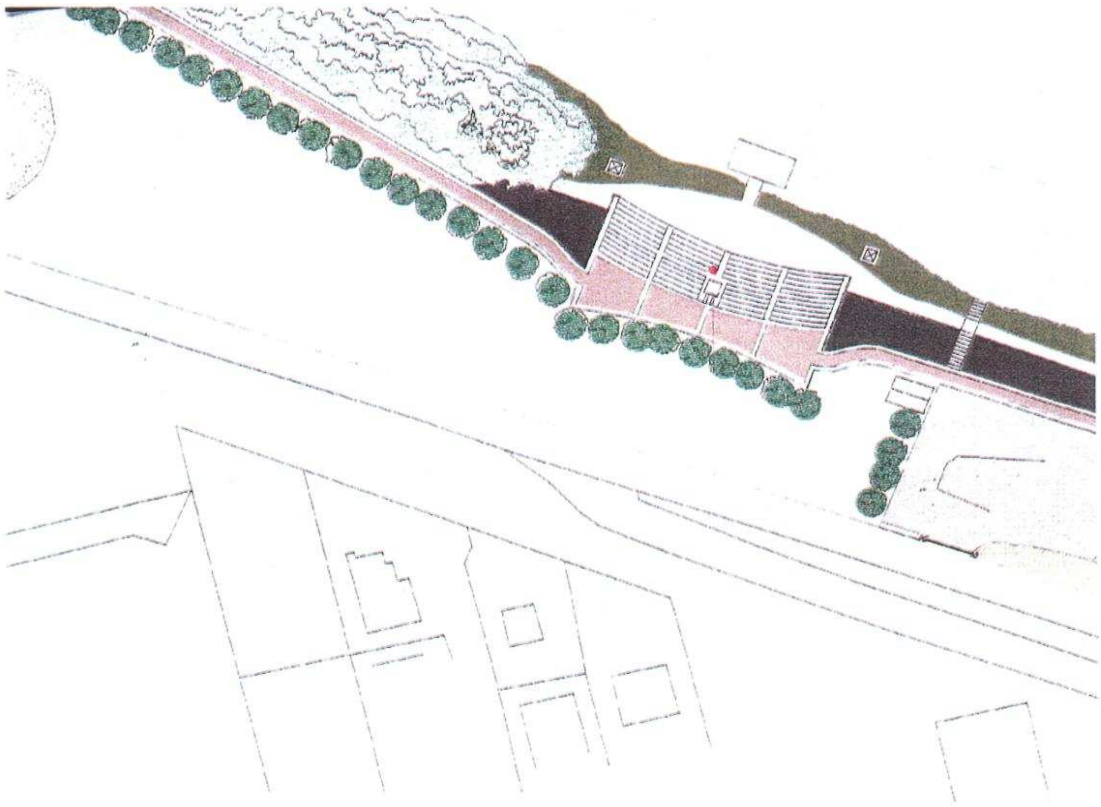
Po nehrinin ana setindeki daralma ve Cispadana'nın öngördüğü yeni yol transitinde oluşan değişiklikler ve bunun yeniden kurulmasında yaşanan ciddi problemler sonucunda 62 numaralı devlet yolu daha alt dereceye inerek bisiklet-yürüyüş yolunun gerçekleştirilmesi şartlarını oluşturup Po nehri müze sisteminin çeşitli bölgelerindeki çözülme işlemini belediyeler arası düzeyde yerine getirmektedir

Mülkiyet ve kadastro durumu:Devlete ait kamu arazisi ve Ulusal Yol İşleri İdaresi mülkiyetindedir.

Şekil 4.19 Bisiklet ve Yaya Yolları Düzenlemesi (Baricchi 1995)

4.2 Po Tiyatrosu

Şekil 4.20 Po Tiyatrosu genel görünüm (orjinal 2000)

Bir kısmı Arturo Toscanini vakfının katkısıyla gerçekleşecek olan konser gösterileri için sahnesi Po nehri üzerinde olan bir anfitiyatro projelendirilecektir.

Bu tiyatro Padania bölgesi için önemli bir kültür projesidir. Fakat sadece Boretto için değil tüm Kuzey İtalya için canlandırıcı bir aktivite olarak düşünülmüştür.

Bu tiyatro için tüm ses ve ışık düzenlemeleri çok ayrıntılı planlanmıştır. Işık projeksiyon aletleri hareketlidir. Orkestra platformu Po Nehri su tabanına sabitlenir. Sahne su üzerinde seyirciler karada yer alır.Anfı tiyatro nehirden +20 m. yüksekliktedir ve beton yapıdadır. Oturma malzemesi plastik olup, yağmurdan ve yıpranmadan korumak için konserden sonra taşınabilir olması düşünülmüştür. Oturma yerlerinin arkasına hem gölge verme hem de ayırıcı ve koruyucu olmak üzere bir sıra selvi ağacı dikilecektir.

4.3 Po Müze Sistemi

Boretto Po Müzesi:

Po Müzesi olarak adlandırılan yapı belediye mülkiyetinde ve henüz tamamlanmamıştır.Yaklaşık 420 m2 kapalı alanının yanı sıra yaklaşık 900 m2 avluya sahiptir.

Son uygulanan projeye göre; giriş katında kampçılık sergisi ve çocuklara balıkçılığı öğretmek için alan, birinci katta ise Po ırmağıyla ilgili belgeseller, sinema, showroom ve resepsiyon bulunur.

Açık serbest alanda ise kamp yeri ve park alanı olarak düşünülmüştür.

4.3.1 Diğer Po Müzeleri

Deniz Müzesi hipotezi ilk kez 1985'de ortaya atıldı. Amaç kültürel bir alan yaratmaktı ki bu alan Colorno'dan Luzzara'ya, Brescello, Boretto, Gualtieri ve Guastalla'dan geçer. Burdaki müze anlayışı sadece dört duvar içinde sergilenen objeler değil aynı zamanda tüm bu alanları kapsayan geniş, açık bir müze olarak düşünülmüştür. Bu müze genel çevre kültürünü yansıtmaktadır. Ayrıca 1992 yıllarında oluşturulan Colorno Etnografya müzesi, Brescello Antika müzelerinde (Antiquarium) Po nehri ve çevresinde bulunmuş Epoca Romana antikaları vardır.Boretto Deniz Müzesinde nehrin tarihi geçmişi ve gemilere ait karakteristik objeler de bulunur.Bu bölgede üç yapı mevcuttur:

COPNI: (Centro Operativo per la Navigazione Interna)

-İç denizcilik merkezi

ARNI: Azienda Regionale per la Navigazione Interna

- İç denizcilik bölge şirketi

MAGISTRATO DEL PO (Su kalite kontrolü)

Diğer Po Müzeleri aşağıdaki gibidir :

GUALTIERI: Burda denizle ilgili hiç bir yapı bulunmaz. Ama arazi içinde bazı alanlar bulunur. Tarihi binalar, Bentivoglio Meydanı gibi...

GUASTALLA: Tarihi şehir merkezi bulunur. Gonzaga ailesinin küçük bir köşkü vardır. Guastalla müzesi ve Guastalla içindeki tüm anıtsal yapılar...

LUZZARA: Naif resim müzesinde, Padano Panoraması resimleri yer alır. Dünyaca tanınmış iki ünlü (Ligabue ve Ghizzardi) naif ressamın eserleri de vardır.

4.4. Flora-bitki örtüsü

Boretto bitki örtüsü bakımından, insan hareketleri sonucu zamanla fakirleşti. Po nehrine yakınlığı itibariyle peyzaj ekolojik karakteri önem taşır. Aslında tarih boyunca yıpratıltıdığı kadar onarımı da yapılmıştır (Eskiden ağaçlar kesilip, evler eşyalar yapılırdı. Buna karşılık tekrar ağaç dikilirdi.). Po ovası ekonomik değer ve peyzaj bakımından önem taşır. Özellikle, doğal bitki örtüsü olarak bütün ova boyunca yalnız maki topluluğu salix alba bulunur. Bu bitki kompozisyon ve botanik olarak zayıf bir bitkidir. Doğal olarak bütün flora nehir kenarında yaşayan canlıları da etkiler(Küçük memeli hayvanlar ve böcekler). Po kıyılarında egzotik bitki türleri de bulunur (Robinia pseudaacacia ve Amorpha Fruticosa). Ayrıca sıra halinde kavaklar, meşe, ceviz ağacı, zeytin ağaçları bulunur. (Baricchi 1995)

Po nehri ile şehir merkezi 62 nolu yol ile bağlantılıdır. Kalabalık çınar ağacı görülen yerler anayolu gösterirler. 50 yıl önce anayollara çınar ağacı dikme modası vardı. Fakat bu seçim pek akıllıca olmadı. Bir kanser türü bu ağaçlara geçince çınarlar güvenlik nedeniyle kesilmek zorunda kalındı. Çünkü hasta ağaçların yol üzerine düşme tehlikesi vardı.

Bölgenin doğusunda çınar yerine akçaağaç görülür. Bu sokaklarda farklı büyüklükte birçok bahçe bulunur. Arasıra üzüm bağları da vardır.

4.4.1 Restoran bölgesi

Bu bölgede tipik peyzaj yapısına zıt olarak her zaman yeşil bir tür egzotik bitki topluluğu yer alır. Ayrıca restoran ve nehir arasında salix alba bulunur.

4.4.2 Islah tesisleri

Kanala kadar bozulma görülür. Burada güvenik nedeniyle ne ağaç ne de bitki bulunur. Kanalın doğu kıyılarında vişne ağaçları vardır.

4.4.3 Spor kampları

62 nolu yol boyunca yoğun maki topluluğu, akçaağaç ve birkaç çınar ağacı bulunur. Bu ağaç topluluğu sağlıklı durumdadır ve doğal canlı topluluğu (Fauna Selvatica) bulunur. Özel bir mülktür. Ihlamur ağaçları ve küçük ağaç toplulukları bulunur. Monoton bir görüntü verirler.

Tarihi değer bakımından akçaağaçlar kalıcı durumdadır ve bütün kamp bölgesi boyunca tutulurlar. Günümüzde şehirsel gelişme nedeniyle üzüm bağları yok olmuştur.

4.4.4 Lido Bölgesi

Po ve 62 nolu yol arasında büyük ağaçlı alan da kavak ağaçları, bir grup ıhlamur, kestane ve çınar ağaçları bulunur. Bu ağaçlar tipik yaz bölgelerinde bulunur. Gölge yaptıkları için yazın ferahlatıcıdırlar.

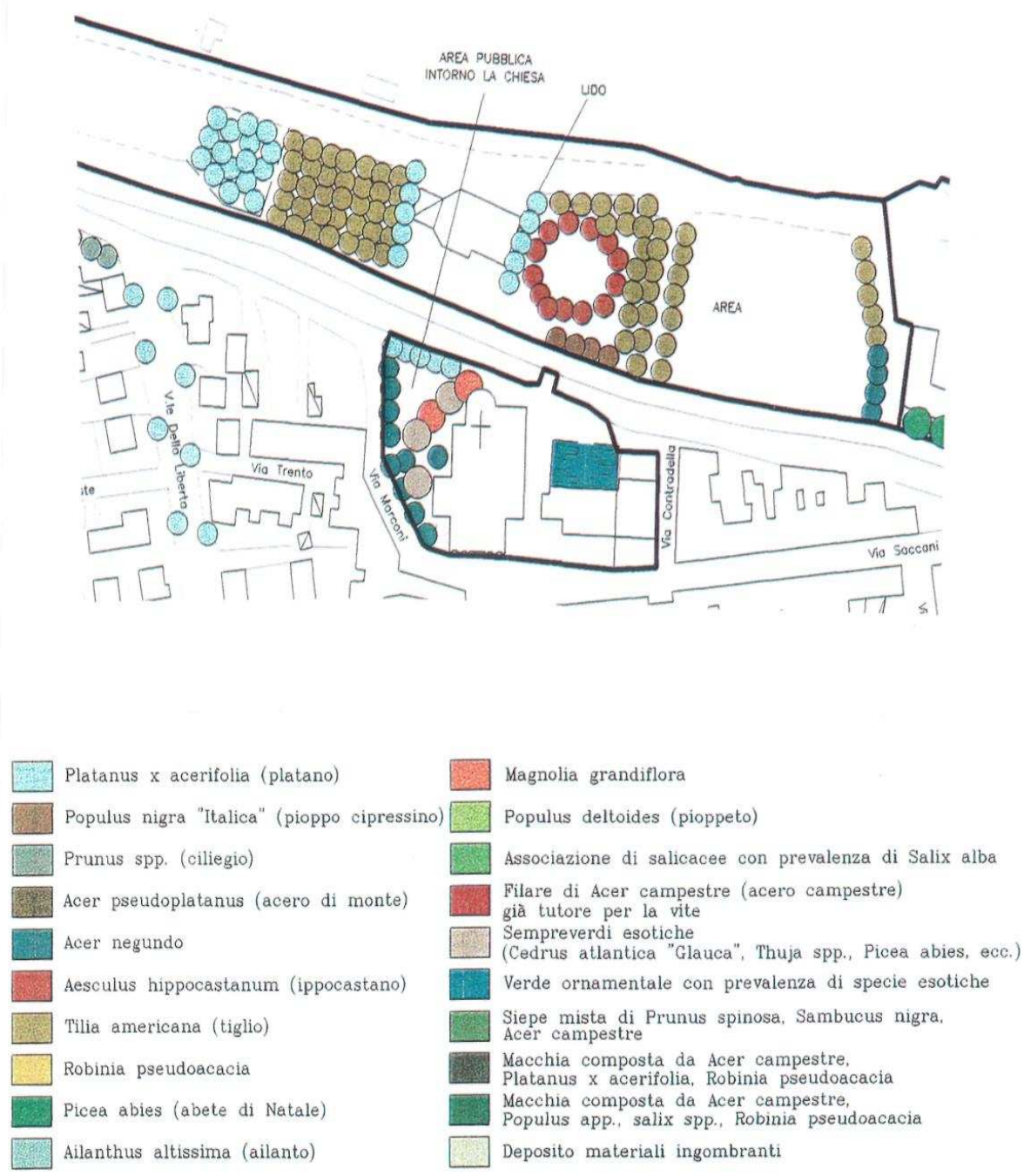
4.4.5 Eski gemi şantiyesi

Bir sıra Picea Abies (Noel ağacı) 62 nolu yolla, eski gemi şantiyesi arasında görülür. Dağlarda bin metrede bu ağaçlar bulunurlar. Fakat burda 1 m. deniz seviyesindedirler.

4.4.6 Kilise çevresi halk meydanları

Kilisenin batı bölümünde küçük bir halk bahçesi bulunur. Genel bitki örtüsü (şekil 4.21):

1- Acer negundo; önce vazo içerisinde yetiştirilmiş, sonra bu parka yerleştirilmiştir.
2- Platanus acerfolia; kökleri park döşemesi yapılırken yıpranmıştır.
3- Cedrus atlantica; hepsi başsızdır.
4- Osmanthus delavayı; çok yaşlıdır ve küçük bir ağaç görünümüne bürünmüştür.
5- Hibiscus synacus;
6- Buxus sempervirens.

Şekil 4.21 Kilise çevresi ve Lido Bölgesi flora bitki örtüsü şeması (orjinal 2000)

4.5 Öngörülen kullanım amaç ve projeleri

Po ırmağı kıyısında oluşan yapısal sorunlar nedeniyle 62 numaralı devlet kara yolunun alt sınıf olarak tespiti ile ulaşımın yeni yapımı öngörülen Cispadana yoluna kaydırılarak, bu yol üzerinde Po ırmağı üzerinde yer alan birçok tabiat güzelliğin de

muhafaza edilmesi ve belediye ve beldelerarası ulaşımın, hatta bir bisiklet ve yaya yolu da yapılarak, yeniden düzenlenmesi. Ancak özellikle de ağır taşıtların bu yolu kullanmasının önlenmesi için gereken önlemlerin alınması gerekmektedir.(çizelge 4.1)

Çizelge 4.1 Öngörülen Projeler (Baricchi 1995)

Kısım	Yapılan iş	Yürütücü	Bedel
Kısım A	İnşaat onarımları	Özel sektör	4.200.000.000 Liret
	Alanların, yolların ve kamusal bölgelerin yeniden değerlendirilmesi	Kamu sektörü	350.000.000 Liret
	Binaların geri kazanımı	Kamu sektörü	400.000.000 Liret
Kısım B	Müzecilik amacıyla binaların onarım, restorasyon ve konservasyonu	Kamu sektörü	1.012.500.000 Liret
	Dokümantasyon merkezinin oluşturulması	Kamu sektörü	200.000.000 Liret
	Avlu olarak belirlenen alanların yeniden düzenlenmesi	Kamu sektörü	250.000.000 Liret
	Irmak boyunca yol düzenlemesi	Kamu sektörü	250.000.000 Liret
	Deniz motorları için hizmetlerin uyarlanması	Kamu ve özel	334.000.000 Liret
	A.R.N.I. tersane binalarının geri kazanımı	Kamu sektörü	540.000.000 Liret
	Eğitim ve görsel sunum amacıyla tersane donanım ve teçhizatının geri kazanımı ve restorasyonu	Kamu sektörü	Tespit edilecek
	Po ırmağının hidrolik model restorasyonu	Kamu sektörü	Tespit edilecek
	Teknelerin geri kazanımı ve restorasyonu	Kamu sektörü	Tespit edilecek
Kısım C	Restoran binasının onarımı	Kamu ve özel	1.080.000.000 Liret
	Yeşil alanların yeniden yapılandırılması	Kamu sektörü	400.000.000 Liret
	Yol ve parkların yeniden yapılandırılması	Kamu sektörü	500.000.000 Liret
	Deniz motorları için hizmet alanlarının yeniden yapılandırılması	Kamu ve özel	400.000.000 Liret
Kısım D	Bina onarımı	Kamu sektörü	360.000.000 Liret
	Dokümantasyon merkezi tefrişi	Kamu sektörü	200.000.000 Liret
	Gezi alanları ve yeşil alanların yeniden yapılandırılması	Kamu sektörü	150.000.000 Liret
Kısım E	Çevrenin yeniden yapılandırılması	Kamu sektörü	Tespit edilecek
	Endüstriyel arkeoloji tesislerinin geri kazanımı	Kamu sektörü	Tespit edilecek
	Yürüyüş yolu ve donanımlı alan oluşturulması	Kamu sektörü	300.000.000 Liret
Kısım F	"Po Müzesi" binasının onarımı	Kamu ve özel	500 000.000 Liret
	Köprü çalışanları eski evinin onarımı	Kamu ve özel	490.000.000 Liret
	Tekne iskelesi tesisatının geri kazanımı	Kamu sektörü	40.000.000 Liret
	Yürüyüş yolu, otopark ve donanımlı alanları oluşturulması ve düzenlenmesi	Kamu ve özel	150.000.000 Liret
	Çevrenin yeniden düzenlenmesi	Kamu sektörü	Tespit edilecek
	"Chezzi" tersanesi ile donanımının filolojik olarak yeniden oluşturulması	Kamu sektörü	Tespit edilecek
	Yürüyüş yollarının yapılması	Kamu sektörü	150.000.000 Liret
Kısım G	Muhafazalı yaya ve bisiklet yolu yapımı	Kamu sektörü	Yeni sahil çalışmaları aşamasında tespit edilecek işler

4.6 İlgili kanun ve yönetmelikler

Boretto sahillerinin yeniden yapılandırılması, korunması, geri kazanımı ve değerlendirilmesi ile ilgili planlamalar ve çevre - kültürel varlıkların korunması kapsamında yapılacak girişim ve müdahaleler konusunda referans alınması gereken başlıca ulusal ve de yerel Kanun ve düzenlemeler aşağıda belirtilmektedir :

-Tarih ve sanat değerlerine sahip çıkılması konusundaki Kanun;

-Doğal ve görsel değerlerin muhafazası konusundaki Kanun;

-Çok amaçlı kültürel hizmetler amacıyla yapılacak müdahaleler ile bibliyografik ve sanatsal varlıkların rölöve ve konservasyonu" konusundaki Kanun ve müteakip düzenlemeler;

-Bölgesel koruma konulu kanun;

-Sportif ve bedensel aktiviteler ile boş zamanların değerlendirilmesinin teşviki" konusunda Kanun;

-İdari Bölge Makamları Tarafından teşvikli inşaat işlerinde finansman paylarından yararlanma ve yine belediye geri kazanım projelerinin tanzimi" konulu Karar;

-Park ve doğal rezervler hususunda düzenlemeler" konulu Kanun;

-Bölgesel planlama ve programlama hususlarında düzenlemeler" konulu Kanun;

-Tarihi alanlarda imar, şehircilik ve çevre konularında geri kazanım tedbirleri" konulu kanun;

-Yerel İdarelere bağlı veyahut da yerel ilgi alanına giren müzeler hususundaki düzenlemeler" konulu Kanun;

-Bilimsel kültürün yayılması için gerekli girişimler" konulu Kanun;

-Yeni yol ve trafik düzenlemeleri" konulu Kanun Hükmündeki Kararname;

-Kamu imar ve mesken düzenlemeleri" konulu Kanun;

-Taşımacılıkta güvenlik düzenlemeleri" konulu Kanun;

-Belediyelerde genel manada şehircilik öğelerinin teşviki, projeler ile çevre ve kültür varlıklarının değerlendirilmesi ve korunması" konulu Kanunun "Çevre ve kültür varlıklarının değerlendirilmesi ve korunması hususundaki projelere Bölgesel İdari Makamların katkısı" konusundaki "Emilia Romagna bölgesi turistik arzın teşviki ile girişimlerin programlanması ve finanse edilmesi" konulu Kanun.

-Bölgesel ve yerel çevre planlaması konusunda önerilerinin kabul kararı" konulu Kanun

-Emilia Romagna turizm organizasyonu düzenlemesi.

-Devlete ait nehir arazilerinin, akarsuların, göllerin ve kamusal su havzalarının korunması hususunda düzenlemeler" konulu Kanun;

-Bölgesel planlama ve programlama düzenlemeleri hususlarında kanun,

-Emilia Romagna'da mevcut tarihi yolların korunması ve değerlendirilmesi" konulu Kanun.

4.7 İlgili kişi ve kurumlar ile belediye idaresinin eylemlerinin belirlenmesi

Fizibilite çalışmaları esnasında belirlenen girişimlerin yapılabilmesi için yatırımlar ile kamu ve özel sektör girişimlerinin işbirliği gerekebilir.

Po ırmağı üzerinde akarsu ulaşımının müzesel bir sistemde gerçekleştirilebilmesi için gerek yapılaşmanın gerek faaliyetlerin ve gerekse hizmetlerin koordineli bir şekilde ve bir kültürel kimlik oluşturacak şekilde devlet makamları,idari bölge mercileri vilayet idaresi tarafından koordineli olarak hayata geçirilmelidir

Projenin geliştirilmesi ve sonuçlandırılması Boretto Belediyesi yanında ,Emilia Romagna vilayet idaresinin yetkisi altındadır.Bu hususta valilik idaresinin özellikle de Po ırmağının etrafı düzenlemesi ve açık hava müzesi oluşturulmasında öncülük eden bölgesel kültür varlıklarının korunması kurumu, A.R.N.I. (Po ırmağı yetkili makamı), eski gemi tersaneleri ve ırmak yatak bölgeleri sorunları konusunda yetkili olan devlet ve Po ırmağı makamları, Parma Bölgesi ıslah konsorsiyum, ilgili bölgelerde Moglia-

Secchia yerel makamları ve Cisa 62 nolu devlet karayolu yetkilisi ANAS ile işbirliği yapması gerekmektedir.

Kültür alanları arkeolojik alanlar, artistik alanların korunması ve geliştirilmesinden sorumludur. Bakan, Bakanlık Genel Merkezi ve Roma genelinde yetki kullandığı gibi, yerel yönetimlere de sorumluluk verir.

9 Haziran 1995 günlü yasaya göre düzenleme iki bölümde yapılır.

Merkez bölgelerde;

1- Arkeoloji Danışmanlığı: Arkeolojik mal varlığı ve müze yönetimi ile ilgilidirler.
2- Çevre ve Mimari Varlıkları Koruma Danışmanlığı: Antik yapılar, villalar ve anıtlarla ilgili görevlidir.
3- Tarihi ve Sanat Varlıkları Koruma Danışmanlığı: Resim, heykel ve fresklerle ilgili görevlidir.

Emilia - Romagna Bölgesi

Bu bölge çevre ve mimari varlıkları koruma danışmanlığı altında iki bölüme ayrılır:

Bologna Bölgesi,

Ravenna Bölgesi,

Po nehri Bologna bölgesine bağlıdır.

Bütün müdahaleler için restorasyon, proje, bakım, koruma, sıra dışı ve normal restorasyon, yeniden düzenleme Kültür Bakanlığı-danışmanlık- kuruluşlarına bir dilekçe ile başvurulur. 1089/1939 1 ve 4 sayılı yasaya göre tüm artistik çalışmalar bu işi yapmaya yetkili meslek sahipleri tarafından yapılabilir (Mimarlar, Mühendisler, Peyzaj Mimarları, Arkeologlar gibi).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çevre restorasyonu öngörülmesi hususunda, fizibilite çalışmalarının bu ilk aşamasında, Bruno Corradi ile Giorgio Mazzina tarafından hazırlanmış olan projeler ana hatlarıyla olumlu olarak değerlendirilmiş olmakla beraber, yeniden gözden geçirilmesi ve muhtelif kısımlarda müdahale uygulamalarının yapılması safhasında detaylarının tespit edilmesi gerekmiştir.

Özetlemek gerekirse, Corradi ile Mazzina tarafından önerilen çevre restorasyonu hususundaki müdahaleler, Viadana köprüsünün batısı ve doğuda bulunan A.R.N.I. (Po ırmağı yetkili makamı) şantiyesi arasında bulunan ve güneyinde 62 numaralı devlet kara yoluyla kuzeyde Po ırmağı ile sınırlanan uzun bir şeridi kapsamaktadır.

"Yeşil alanın" oluşturulmasının sağlanmasında ulaşılmak istenen esas amaç, tabiatın ve bitkilerin yer aldığı müze havasındaki bir alan ile bunun çevresinde görsel öğeleri sunan bir ulaşım alanının oluşturulması ve özellikle de bu iki alanın birbirinden bağımsız olarak doğal ortamlarında gelişimini sürdürmesinin yanında birbirleri arasındaki uyumun da teminidir.

Po ırmağının ekonomik, sosyal ve kültürel değerlerini ön plana çıkartarak tam ve sağlıklı bir bütün oluşturulmasının ancak bu şekilde sağlanacağı düşünülmüştür..

Bu aşamada Padania bölgesinin ana özelliğini teşkil eden ormanlık ve yeşillik alanların korunarak ön plana çıkartılması en önemli unsurlardan birini oluşturmaktadır. Netice itibariyle, bitki örtüsü ile ilgili otoktoni kavramı tüm projenin temelini oluşturmaktadır.

İlgili alanlarda başlıca hedef koruma, estetik ve görsel güzelleştirmeler (otokton bir orman alanının tamamen yeniden yapılandırılması; eski köprünün tekne iskelesinin suda yaşam merkezi olarak yeniden tanzimi), bunu takiben kademeli ve birbirine bağlantılı olarak, görsel sergileme ve eğitimsel amaçlı açık hava müzesi oluşturulması aşamasına geçilecektir.

Buraya kadar ana hatlarını özetlediğimiz Boretto gelişme projesi şu sonuçları içermektedir.

Bu proje ülkemizde yapılmakta olan Ankara Gölbaşı, İzmit Sapanca, Antalya Manavgat, Muğla Fethiye Ölüdeniz, İstanbul Büyükçekmece, Küçükçekmece, Adana Ceyhan gibi koruma amaçlı imar planı yapılan ve yapılması düşünülen bölgeler yada yerler için karşılaştırmalı örnek bir plandır.

Proje bir yıl gibi bir sürede kesinleşmiştir. Böylece plan hazırlama sürecinde minimum bir zaman yeterli olmuştur. En az zamanda böyle bir projenin yürürlüğe konulması spekülatif hareketleri önlemiş, kurumlar ve bölge halkında yeni bir plana sahip olma heyecanı vermiştir.

Planın temel stratejileri ve kararları belirlenir belirlenmez yetkili işveren belediyeye sunulduğu gibi proje demokrasisinin gereği katılımı sağlayacak tartışmaya açılmıştır. Tüm kamuoyu bilgilendirilmiştir. Örnek; II Resto del Carlino ve La Gazzetta di Reggio 22 Temmuz 1998.

Planın sorumluluğu ve giderlerinin karşılanması sadece yerel yönetim kuruluşuna bırakılmamış merkezi hükümet de planın gerektirdiği fona ödenek ayırarak kaynak desteği sağlamıştır.

Genellikle ülkemizde yerel yönetimlerin kaynak yetersizliği gözönüne alınırsa planın uygulanması için gerekli ödeneklerin ve desteğin devletçe karşılanmasının önemi açıktır.

Konut sıkıntısına çözüm; tarihi kent dokularında yer alan, ancak yoksulluk nedeniyle terk edilmiş, yıpranmış, alt yapısı eskimiş konutların, devlet destekli teknik yardım, kredi ve vergi rejiminde getirilen istisnalar yoluyla onarılarak yeniden kazanılması şeklindedir.Ayrıca yasa ve örgütlenme modeli, tarihi kent dokusunda yer alan kentsel işlevlerin yeniden düzenlenerek; altyapısını, sokak mobilyalarına dek yenileyerek kentin yeniden kazanılmasını, başka deyişle, tarihi kentin yeniden keşfedilmesini öngörmektedir.

Söz konusu farklı tarzlardaki yaklaşımlarda, gelişmiş ülkelerin iktisadi olanakları sayesinde tarihi çevrelerini koruyabildikleri tezi geçersizdir. Zira gelişmiş ülkelerde tarihi çevrenin korunması için yapılan parasal masraflar taşa, toprağa gömülen gözden

çıkarılmış yatırımlar değildir.Bu ülkeler bu alanlarda yapmakta olduğu yatırım, kredi vb. yolllarla yapmış olduğu masrafları vergi rejimindeki işleyişle ve dolaylı yollardan fazlasıyla geri toplamaktadır.Bu alanda yaratılan sadece iktisadi dinamik; yeni ticari işletmeler ve imalatın, ciroların artması,istihdamın büyümesi vb. dışsal ekonomiler sarmalının gelişmesi, dolayısıyla hazinenin yeni vergilerle zenginleşmesi demektir. Örneğin Paris Bölgesi müzelerini yılda 32 milyon kişi, Pompidou Kültür Merkezini (Baubourg) günde 5 bin kişi ziyaret etmektedir. Roma'ya yılda 17 milyon yerli ve yabancı gezgin gelmektedir.

Bu koruma ve geliştirme planında kent yaşamının kalitesi gözetildiği kadar tarihi ve doğal dokunun korunması önlemleri de büyük ağırlık taşımıştır.

Projenin amaçlarından diğeride doğal görünüm olduğu gibi korunurken Po anfitiyatrosunun sanat etkinlikleri için önemli bir çekim merkezi haline getirilmesidir. Böylece gelecekte bu bölgenin özelliği sadece Po ırmağıyla sınırlı kalmayacak, Po anfitiyatrosu sanatın doyumsuz ortamında bir buluşma merkezi olacaktır. Irmak üzerine oluşturulacak orkestra mekanı, suyun görüntüsü ve müzik içiçedir. Boretto tipi proje örneklerinin ülkemiz şehir plancıları, peyzaj mimarları ve diğer meslek gruplarınca benzeri projelerin elde edilmesi için ortak kavram ve yöntemlerin benimsenmesi, benzerlik ve farklılıkların ortaya konması, karşılaştırmalı çalışmalarla evrensel bir kentleşme diline ulaştırılmasını dileriz.

KAYNAKLAR

Amendola, B., Cazzella, R., Indrio, L. 1988,1 Siti Archeologici, Multigrafica Editrice, 72,73 s., Roma.

Anonim 1983 T.C. Resmi Gazete, 11 ağustos 1983, Sayı:18132, Çevre Kanunu

Anonim 1983 T.C. RESMİ GAZETE, 23 Temmuz, Sayı 18113, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu.

Anonim 1983 T.C. Resmi Gazete, 11 Ağustos, Sayı:18132, Milli Parklar Kanunu.

Anonim 1986 Ana Britannica, 25. Cilt, Hürriyet Ofset, 338s., İstanbul.

Anonim 2007 TMMOB Mimarlar Odası, , Kültürel Doğal Miras, Uluslararası Kurumlar ve Belgeler, 12,13,27 s., Ankara.

Anonim 2009 http://maps.google.com/ . 2009

Anonim 2009 Resmi Gazete, 22 Ocak 2004, Sayı:42, Codice dei beni culturali e del paesaggio, (La Gazetta Ufficiale) www.ambientediritto.it

Anonim Büyük Larousse , 1986, 18.cilt, Interpress Basın, 9439, 9440 s., İstanbul.

Anonim Büyük Atlas , 1975, Arkın Kitabevi, 57 s., İstanbul.

Anonim Gelişim Hachette, 1993, 6. cilt, Interpress Basın, 1984 s., İstanbul.

Anonymous 1993 Istıtuto Nazionale di Statistica, Popolazione e Abitazioni, Reggio nell'Emilia, Edizioni Statistica, 72,73 s., Reggio Emilia.

Anonymous 1995. Cooperativa Architetti e Ingegneri di Reggio Emilia Dal Po al Mare del Nord, Litograf 5, 21s., Reggio Emilia.

Azzi, E., Papotti D., Salaretti A. 1992, ARNI, 37,38 s., Brescello.

Baricchi W. 1987, Storia Illustrata Di Reggio Emilia, AIEP Editore, 25,26,34,39 s.,Reggio Emilia.

Baricchi W. 1990, Insediamento Storica e Beni Culturali, Tecnostampa, 42,45,46 s.,Reggio Emilia.

Baricchi W. 1990, Territorio e Insediamento el Sistema Delle Vie D'acqua Della Pianura Reggiana, Terese Editore, 36,47s., Milano.

Baricchi W. 1995, La Riqualificazione Del Sistema Insediativo Ed Ambientale Dell'abitato Di Boretto, Arteas Progetti, 1,2,5,6,12,13,14,18,24,33,34,42,49,56,59,63,66,70,75 s., Reggio Emilia.

Bonilauri 1992, Il Museo Del Po, Edizioni Analisi,26,27 s., Bologna.

Caldo, C. 1994, Beni Culturali e Geografia, Patron editore, Bologna.

Carta M. 2007, Creative City, Rubbettino, 31 s.,Palermo.

Corradi B. e MAZZINA G. 1992, Il Museo del Po, Edizioni Analisi,22,37,38,39 s., Bologna.

Ferrari M., Roggero G. e Zavagno F., 1995, Guida alla Natura del Po, Mondadori, 58 s., Milano.

Ferrari, 1995,1 Giorni del Grande Fiume, Age Gragico Editoriale, 5,8,10,11 s., Reggio Emilia.

Ferretti, A., 2007, Diritto dei Beni Culturali e del Paessaggio, Edizione Simone, 59, 146, 60 s., Napoli.

Merisio, P. e Zanelli D. 1987, Emilia, Zanichelli, 10 s., Bologna.

OKYAY, İ. 2001, Fransa'da Kentsel Sit Alanlarının Korunması, Malraux Yasası, YEM Yayın, 9,25,26 s., İstanbul.

YAZGAN M. ve Erdoğan E., 1992 , Tarihi Çevrelerde Peyzaj Planlama, Erdoğan E. A.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 7,8,10,11,13,14,15,17,20,22,46,47,142 s., Ankara.

EKLER

EK 1 Boretto Belediyesi Proje Yatırımları

EK 2 Sosyo Ekonomik Parametreler

EK 3 İtalya'da Çevre ve Tabiat Varlıkları ve Sit Alanı Yasaları

EK 4 Projenin Son Halinin Görüntüleri

EK 1 Boretto Belediyesi Proje Yatırımları

1990/1995 Döneminde Belediye İdaresi Tarafından Başlatılan Müdahalelerle İlgili Yatırımlar

Şehircilik alanındakiler de dahil olmak üzere 1990 / 1995 döneminde Belediye İdaresi tarafından başlatılan iyileştirme müdahaleleri ilgili yatırımlar aşağıda yer almaktadır :

1990 senesi

- Belediye tiyatrosunun tadilatı

(Belediye Meclisinin 19/06/1986 tarih ve 83/86 sayılı Kararı)

500.000.000 Liret

- Şehir kulesinin onarımı

(Belediye Meclisinin 25/05/1988 tarih ve 42 sayılı Kararı) 55.000.000 Liret

- Kamusal alanlar aydınlatma işlerinin tamamlanması

(Belediye Meclisinin 04/08/1988 tarih ve 69 sayılı Kararı) 231.388.000 Liret

(İlave uzman incelemesi) 50.000.000 Liret

- S. Marco Evangelista küçük Kilisede onarım çalışmaları (1nci kısım)

(Belediye Meclisinin 30.07.1990 tarih ve 76 sayılı Kararı)

500.000.000 Liret

- Belediye kapsamında kanalizasyon çalışmalarının tamamlanması (5nci kısım)

(Belediye Meclisinin 27/11 /1990 tarih ve 346 sayılı Kararı)

100.000.000 Liret

Toplam 1.436.388.000 Liret

1991 senesi

- S. Marco Evangelista küçük Kilisede onarım çalışmaları (2nci kısım)

(Belediye Meclisinin 24.06.1991 tarih ve 299 sayılı Kararı) 100.000.000 Liret

Belediye kapsamında kanalizasyon çalışmalarının tamamlanması (6ncı kısım)

(Belediye Meclisinin 05/11 /1991 tarih ve 621 sayılı Kararı)

100.000.000 Liret

Toplam 200.000.000

Liret

1992 senesi

- Kolonyal Mandria binasının onarımı

(Belediye Meclisinin 13.02.1992 tarih ve 90 sayılı Kararı)

450.000.000 Liret

— Şehir kulesinin bakım işleri

(Belediye Meclisinin 31.03.1992 tarih ve 229 sayılı Kararı)

25.480.000 Liret

— Belediye kapsamında kanalizasyon çalışmalarının tamamlanması (7nci kısım)

(Belediye Meclisinin 13.04.1992 tarih ve 260 sayılı Kararı) 100.000.000

Liret

— Belediye kapsamında kanalizasyon çalışmalarının tamamlanması (8nci kısım)

(Belediye Meclisinin 27.10.1992 tarih ve 674 sayılı Kararı) 150.000.000

Liret

— Ortaokul onarım işleri (1nci kısım) 290.000.000

Liret

Toplam 1.015.480.000

Liret

1993 senesi

— Hava işlemli tesisat yapımı

(Belediye Meclisinin 20.04.1993 tarih ve 166 sayılı Kararı)

73.067.000 Liret

— Merkezi termik santralin yenilenmesi

(Belediye Meclisinin 20.04.1993 tarih ve 166 sayılı Kararı)

70.632.000 Liret

— Ortaokul onarım işleri (1nci kısım)

(Belediye Meclisinin 20.04.1993 tarih ve 169 sayılı Kararı)

82.700.000 Liret

— Kabristanın genişletilmesi

(Belediye Meclisinin 03.06.1993 tarih ve 242 sayılı Kararı)

350.000.000 Liret

— Huzur evi parkının olağanüstü bakım ve uyarlaması

(Belediye Meclisinin 11.08.1993 tarih ve 335 sayılı Kararı)

30.880.000 Liret

— Mimari engellerin yasal uygulaması ve otopark oluşturulması (Via Matteotti)

(Belediye Meclisinin 09.10.1993 tarih ve 414 sayılı Kararı)

130.000.000 Liret

Toplam

737.279.000 Liret

1994 senesi

— Merkezi termik santral kolektör montajı (belediye yüzme havuzu)

(Belediye Meclisinin 19.02.1994 tarih ve 79 sayılı Kararı) 30.000.000 Liret

— S. Marco Evangelista küçük Kilisede onarım çalışmaları (3ncü kısım)

(Belediye Meclisinin 05.03.1994 tarih ve 111 sayılı Kararı)

800.000.000 Liret

— Via Matteotti yan yolunun tamamlanması

(Belediye Meclisinin 05.03.1994 tarih ve 108 sayılı Kararı)

5.400.000 Liret

— Ekolojik alan, çöp ve atık istifleme merkezi inşaatı

(Belediye Meclisinin 13.04.1994 tarih ve 261 sayılı Kararı) 100.000.000 Liret

— Yol asfalt çalışmaları

(Belediye Meclisinin 19.07.1994 tarih ve 269 sayılı Kararı)

53.000.000 Liret

— Koruma evi onarımı (2nci kısım)

(Belediye Meclisinin 26.11.1994 tarih ve 420 sayılı Kararı)

1.000.000.000 Liret

— Belediye tiyatrosunun tadilatı (2nci etap)

(Çalışma esnasında onaylandı) 1.200.000.000 Liret

- Poviglio yolu ile Via Goleto'da kanalizasyon çalışmaları

(Belediye Meclisinin 19.11.1994 tarih ve 376 sayılı Kararı)

100.000.000 Liret

— Via İtalya'da yapılan düzenlemelerin tamamlanması

(Belediye Meclisinin 31.12.1994 tarih ve 464 sayılı Kararı)

125.000.000 Liret

Toplam 3.413.400.000

Liret

1995 senesi

— Yol asfalt çalışmaları

(Belediye Meclisinin 01.04.1995 tarih ve 155 sayılı Kararı)

330.000.000 Liret

— Kamusal aydınlatma alanının genişletilmesi

(Belediye Meclisinin 19.04.1995 tarih ve 178 sayılı Kararı) 150.000.000

Liret

— Via Bardello'da kanalizasyon çalışmaları

(Belediye Meclisinin 01.04.1995 tarih ve 154 sayılı Kararı) 100.000.000

Liret

- Yeni tenis kortları ve soyunma odaları inşaatı

(onay aşamasında) 225.000.000

Toplam 805.000.000

Liret

Yapılacak işler için öngörülen giderler

Fizibilite çalışmalarından elde edilecek ilk sonuçlar 1036/1986 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile öngörülen düzenlemeler doğrultusunda finanse edilmek üzere 1996 senesi için Tadilat Planı yatırımlarının raporlanması ve maliyet öngörülerinin yapılmasıdır.

Yapılacak işlemlerle ilgili maliyet hesaplamaları geçici değerler üzerinden yapılmıştır. Reel değerler Tadilat Planı ile tespit edilecek olup, fiilen yürütülmeleri esnasında güncelleneceklerdir.

Yapılacak işlemlerin zamanlaması ise sorunların çözümünün yanı sıra beher kısma ait özel şartlara da bağlı olarak belirlenecektir.Fizibilite çalışmaları Tadilat Planını yedi kısım olarak devreye almak üzere ve projelendirme maliyeti olarak 100.000.000 Liret olarak belirlemektedir.

Teklif olunan Tadilat Planının yürütmeye konulması konusunda yapılacak işin türüne ve beher kısma göre aşağıdaki maliyetler tespit olunmuştur:Yapılması gereken müdahalelerin çeşitliliği, farklı özellikleri, zamanlaması ve aciliyeti de göz önüne alınarak, Belediye Meclisi, yetkileri kapsamında, gerekli kaynak tedariki amacıyla aşağıda belirtildiği şekilde yol izleme niyetindedir:

- Kendi öz kaynaklarının yanı sıra malvarlığı dönüşümlerinden yararlanmak;
- Kredi desteği sağlamak;
- Tasarruf ve borç sandığı;
- Özel sektörle konvansiyonel ihalelere gitmek;
- Aşağıda belirtilen Kanunlarla tespit olunan finansman kaynaklarından yararlanmak:
    - 01 Temmuz 1939 tarih ve 1089 sayılı "Tarih ve sanat değerlerine sahip çıkılması" konusundaki Kanun;
    - 27 Haziran 1977 tarih ve 28 sayılı "Çok amaçlı kültürel hizmetler amacıyla yapılacak müdahaleler ile bibliyografik ve sanatsal varlıkların rölöve ve konservasyonu" konusundaki Kanun ve müteakip düzenlemeler;
    - 25 Ağustos 1986 tarih ve 30 sayılı "Sportif ve bedensel aktiviteler ile boş zamanların değerlendirilmesinin teşviki" konusunda Kanun;
    - İdari Bölge Makamlarının 05 Ağustos 1978 tarih ve 457 sayılı Kanunun 35nci maddesi ile tespit olunan teşvikli inşaat işlerinde finansman paylarından yararlanma ve yine 457/1978 sayılı Kanunun 28nci maddesi ile öngörülen belediye geri kazanım projelerinin tanzimi hususlarına ve geri kazanım projeleri üzerinde bilahare yapılmış olan değişikliklere binaen almış oldukları 27 Kasım 1986 tarihinde 1036 sayılı Kararı;
    - 02 Nisan 1988 tarih ve 11 sayılı "Park ve doğal rezervler hususunda düzenlemeler" konulu Kanun;
    - 16 Şubat 1989 tarih ve 6 sayılı "Tarihi alanlarda imar, şehircilik ve çevre konularında geri kazanım tedbirleri" konulu kanun;
    - 09 Mart 1990 tarih ve 20 sayılı "Yerel İdarelere bağlı veyahut da yerel ilgi alanına giren müzeler hususundaki düzenlemeler" konulu Kanun;
    - 20 Temmuz 1992 tarih ve 30 sayılı "Taşımacılıkta güvenlik amacıyla yapılacak müdahaleler programı" konusundaki Kanun;

- 28 Aralık 1992 tarih ve 47 sayılı "Belediyelerde genel manada şehircilik öğelerinin teşviki, deneysel PRG ve projeler ile çevre ve kültür varlıklarının değerlendirilmesi ve korunması" konulu Kanunun "Çevre ve kültür varlıklarının değerlendirilmesi ve korunması hususundaki projelere Bölgesel İdari Makamların katkısı" konusundaki 4ncü madde;
- 11 Ocak 1993 tarih ve 3 sayılı "Emilia Romagna bölgesi turistik arzın teşviki ile girişimlerin programlanması ve finanse edilmesi" konulu Kanun. 06 Temmuz 1984 tarih ve 38 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması;
- 10 Nisan 1995 tarih ve 32 sayılı "Emilia Romagna bölgesi tarihi yollarının korunması ve değerlendirilmesi" konusundaki kanun;

İlgili Kişi ve Kurumlar ile Belediye İdaresinin Eylemlerinin Belirlenmesi;

Fizibilite çalışmaları esnasında tespit olunan girişimlerin yapılabilmesi için yatırımlar ile kamu ve özel sektör girişlerinin yanı sıra sinerji oluşturulması gerekmiştir

Belediye idaresi söz konusu çalışmalar kapsamında referans kurum oluşturması münasebetiyle diğer yetkili kamu kuruluşları, meslek idari işleri yürütülebilmesine katkı sağlayacak özel sektör kuruluşları ile iş birliğine girmek suretiyle teklif olunan söz konusu projelerin sistematik ve sürekli bir şekilde hayata geçirebilip sonuca ulaştırılabilmesi amacıyla gerekli anlaşma ve iş birliği şartlarını oluşturacaktır.

Gerçekten de münferit işlerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla muhtelif kişi ve kuruluşlar arasında koordineli projelerin yürütülebilmesi için karşılıklı yardımlaşma ve iş birliğine dayalı bir çalışma yöntemi benimsenebilir.

Po Irmağı üzerinde akarsu ulaşımının müzesel bir sistemde gerçekleştirilebilmesi için gerek yapılaşmanın gerek faaliyetlerin ve gerekse hizmetlerin koordineli bir şekilde ve bir kültürel kimlik oluşturacak şekilde gerek devlet makamları ve gerekse idari bölge mercileriyle vilayet idaresi tarafından koordineli olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

İleri dönemlerde ırmak civarının ve buna bağlı parkların gerek işletmesi ve gerekse programlandırılması ile ilgili hususlarda söz konusu ırmak ve civarının sosyal kültürel değerlerine katkı sağlayabilecek yapılaşmak konusunda civar belediyeler ve özelliklede bu çalışmada katkı sağlayacak Parma ve Mantova belediyeleri ile iş birliği programlarının geliştirilmesinin yararlı olacağı düşünülmüştür.

Teklif olunan söz konusu projenin geniş kapsamlı olması birçok kişi kurumun iş birliğinde olması gerektiği sonucunu doğurmaktadır. Bu konuda iş birliğine girilecek ve muhatap olacak kişi ve kuruluşlar yalnızca turistlik ve yatırım sektörlerinde faaliyet gösterenlerle sınırlı kalmayacaktır. Gerçektende projenin sağlıklı bir şekilde hayata geçirilmesi ve söz konusu alanların gerek müzecilik ve gerekse kültürel açıdan yeniden yapılandırılmasının en mükemmel şekilde temini için yerel idarelerin bu hususlarda katkısına ihtiyaç bulunmaktadır.

Her ne kadar hazırlanmış olan fizibilite etüdünde projenin geliştirilmesi ve neticelendirilmesi konusunda başlıca görev belediye idaresine düşmekte ise de 08. Haziran 1990 tarih ve 142 sayılı " Yerel otonomi düzenlemeleri" konulu kanun, 09 Ağustos 1993 tarih 28 sayılı " Emilia Romagna" turistlik organizasyon düzenlemeleri ve " 20 Ocak 1986 tarih ve 2 numaralı ile 12 Mart 1986 tarih ve 6 numaralı bölgesel yasaların iptali", 30 Ocak 1995 tarih 6 sayılı " 08 Haziran 1990 ve 141 sayılı yerel plan ve proje uygulanması hususundaki düzenlemeler ve bunu müteakip yapılan şehircilik ve imar planları hususundaki tamamlayıcı düzenlemeler" ve ayrıca ileride öngörülen bölgesel koordinasyon planın yürütülmesi kapsamında "Emilia Romagna" vilayet idaresine görev düşmektedir. Bu hususta valilik idaresinin özelliklede Po ırmağının ve civarının düzenlenmesi ve açık hava müzesi oluşturulmasında öncülük eden bölgesel kültür varlıklarının korunması kurumu, A.R.N.I. (Po ırmağı yetkili makamı), eski gemi tersaneleri ve ırmak yatak bölgeleri sorunları konusunda yetkili olan devlet ve Po ırmağı makamları, Parma Bölgesi ıslah konsorsiyum, ilgili bölgelerde Moglia-Secchia yerel makamları ve Cisa 62 numaralı devlet karayolu yetkilisi ANAS ile işbirliği yapması gerekmektedir.

Bu aşamada söz konusu çevrelerde yürütülmesi öngörülen ıslah çalışmaların sağlıklı bir şekilde hayata geçirilebilmesi için ilk etapta Boretto belediyesi, A.R.N.I. (Po ırmağı yetkili makamı) ve Parma da yerleşik Moglia-Secchia çevre ıslah kurumlarının beraber müdahalede bulunabilmesi ve güç birliğine gidebilmesi için anlaşma ve koordinasyon yapılması gerekmektedir. Bu aşamada Boretto belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösteren Pro-Loro ve A.R.C.I. (Sivil Toplum Kuruluşları) mevcudiyeti en azından iş birliği müzayedeleri ve anlaşmaları ile ıslah projesinin başlatılması aşamasında sağlayacakları gönüllü hizmetler ile büyük katkıda bulunurlar.

08 Haziran 1939 tarih ve 1089 sayılı kanun ile koruma altında bulunan bazı yapılar konusunda söz sahibi olan Emilia çevre ve mimari varlıkların korunması genel

müdürlüğüne de bu kapsamda görev düşmektedir. Ayrıca Emilia Romagna bölgesel idari makamları da gerek bölgesel yasaların uygulamaya konulabilmesi ve gerekse bölgesel yerleşim planlarının sağlanması yasası ile projeye katkıda bulunacaktır.

Son olarak ta her ne kadar giriş kısmında da belirtilmiş ve önem açısından daha düşük seviyede olmaksızın ilgili bölgede gayrimenkul sahibi özel kişiler, yine ilgili bölgede faaliyeti bulunan yatırımcılar ve sektörde faaliyet gösteren kişi ve kurumlar, projenin desteklenmesi mahiyetinde katkılarına gereksinim olan meslek grupları, çevre korumasına destek sağlayacak çevreci sivil toplum kuruluşları ile bölgenin çevre ve tarihsel varlıklarının teşviki ile korunması konusunda faaliyet gösterecek eğitim kurumlarına da bu proje kapsamında görev düşmektedir.

Belediye idaresi fizibilite etüdü kapsamında belirtilen hususların hayata geçirilebilmesi için ve öngörülen programların uygulanabilmesi için gerek ekonomik ve finansal destek konularında ve gerekse yukarıda belirtilmiş olan ilgili kişi ve kurumları ile gerekli koordinasyonu sağlayarak desteği temin edecektir. Faaliyetin bazı aşamalarında oluşabilecek sorunların üstesinden gelebilecek şartlar sağlanarak hedefe varılması yolunda iş birliğine gidilecektir. Bu kapsamda yapılması öngörülen bazı işlemleri aşağıda sıralanmaktadır.

- 1036/1986 D.C.R. sayılı belediye meclisi kararına istinaden program faaliyetlinin yürütülebilmesi için fizibilite etüdünün kabulü;
- 1036/1986 D.C.R. sayılı belediye meclisi kararına istinaden ıslah projesinin (bölge idaresi tarafından fizibilite etüdünün onayını takiben) uygulamaya konması
- 05 Ocak 1994 tarih ve 37 sayılı kanun ile 18 Haziran 1936 tarih ve 1338 sayılı kanun hükmündeki Kraliyet kararnamesi uyarınca “Sporting Club” tarafından kullanılmakta bulunan alan ve binaların kullanım hakkının, Po ırmağı kıyılarının yeniden düzenlenmesi amacıyla şufa hakkının talebi;
- 05 Haziran 1994 tarih ve 37 sayılı kanun ile 18 Haziran 1936 tarih ve 1338 sayılı kanun hükmündeki Kraliyet kararnamesi uyarınca “Bacchi” şirketi tarafından kullanılmakta bulunan alanın kullanım hakkının, Po ırmağı kıyılarının yeniden düzenlenmesi amacıyla şufa hakkının talebi;
- 18 Haziran 1991 tarih ve 17 sayılı kanun ile “Bacchi” şirketine tevdi olunan kazı faaliyet müsaadesinin iptali;
- “ Lido Po” plaj tesislerine ait olan alan ve bina kullanım sözleşmesinin yeniden gözden geçirilmesi;

- Boretto belediyesi, A.R.N.I. (Po ırmağı yetkili makamı) ve Parma da yerleşik Moglia-Secchia çevre ıslah kurumlarının, bölgesel kültür varlıklarının korunması kurumu ile Reggio Emilia makamları arasında müzecilik sisteminin koordineli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla ön protokol tanzimi;
- Vatandaşlara programın izah edilerek teşvikini sağlayarak onların da katılımını temin edecek girişimlerin uygulamaya konulması;
- Öngörülen hedeflere ulaşılabilmesi için kamu özel ve kuruluşlarına programın tanıtılması ve onlarında katılımını temin edecek girişimlerin uygulamaya konulması;
- Islah projesi kapsamında yeni yapılaşma ile ilgili imar ve iskân ruhsatlarının gözden geçirilerek yeniden tespiti;
- Fizibilite etüdü sonucunda ortaya çıkan öngörülerin ıslah projesi ile daha mükemmel hale getirilmesi sağlanabilmesi amacıyla yerel sivil toplum örgütleri ve kurumlar ile ön tetkiklerin yapılarak iş birliğinin sağlanması;
- Islah Projesi ile daha da mükemmelleştirilecek olan fizibilite etüdü sonuçlarında ortaya çıkan hususlar doğrultusunda bölgesel sportif derneklerin gereksinimlerinin tespiti konusunda bunlarla beraber ön inceleme tespitlerinin yapılması;
- Konuyla ilgili yetkileri kapsamında Po Irmağı yetkili makamları ve A.N.A.S. (Ulusal Yol İşleri İdaresi) gerekli ön tespitlerin yapılması.

EK 2 Sosyo Ekonomik Parametreler

ARAZİ PARAMETRELERİ				
DEĞİŞKENLER	*BORETTO*	*OLCU BİRİMİ*	*YIL*	*KAYNAK*
Merkezin Yüksekliği (Denizden) Minimum Yükseklik				
	23	m.	1992	ISTAT
	20	m.	1992	ISTAT
Maximum Yükseklik	24	m.	1992	ISTAT
Arazinin Yüzölçümü	19.16	Km^2	1992 1	ISTAT 1
Nüfus Yoğunluğu	227	Kişi/Km^2	1992	Hesaplanmış
NÜFUS PARAMETRELERİ				
Tahmini erkek nüfusu	2099	n.	1991	ISTAT
Tahmini kadın nüfusu	2219	n.	1991	ISTAT
Tahmini ikamet eden kişi sayısı	4318	n. 1	1991	ISTAT
Tahmini beraber yaşayanların sayısı	24	n. 1	1991	ISTAT
Erkek nüfusun toplam nüfusa göre % si	48.6	%	1991	Hesaplanmış
Kesin nüfus sayımı 1	4324	n. 1	1991	ISTAT
Doğal nedenlerden nüfus değişimi 1981-1991	-302	n. 1	1991	ISTAT
Göç nedeni ile nüfus değişimi 1981-1991	381	n. 1	1991	ISTAT
Toplam nüfus değişimi 1981-1991	79	n. 1	1991	ISTAT
Nüfus değişimi yüzdesi 1981-1991	1,9	%	1991	Hesaplanmış
Hesaplanmış erkek nüfusu	2126	n. 1	1992	ISTAT
Hesaplanmış kadın nüfusu	2222	n. 1	1992	ISTAT
Hesaplanmış toplam kişi sayısı	4348	n. 1	1992	ISTAT
Erkek nüfusun toplam nüfusa göre % si	48.9	%	1992	Hesaplanmış
Nüfus değişimi yüzdesi 1992-1991	0.6	%	1992	Hesaplanmış
Canlı doğum	33	n.	1992	ISTAT
Canlı doğum / Toplam nüfus	7,6	binde	1992	Hesaplanmış
Ölüm	53	n.	1992	ISTAT
Ölüm / Toplam nüfus	12,2	binde	1992	Hesaplanmış
Doğal nedenlerden nüfus değişimi	-20	n.	1992	Hesaplanmış
Doğal nedenlerden nüfus değişimi / Toplam nüfus	-4.6	binde	1992	Hesaplanmış
Kayıtlı göç hareketi	96	n.	1992	ISTAT
Kayıtlı göç hareketi / Toplam nüfus	22,1	binde	1992	Hesaplanmış
İptal edilmiş göç hareketi	49	n.	1992	ISTAT
İptal edilmiş göç hareketi / Toplam nüfus	11,3	binde	1992	Hesaplanmış
Göç hareketi dolayısıyla nüfus değişimi	47	n.	1992	Hesaplanmış

Göç hareketi dolayısıyla nüfus değişimi / Toplam nüfus	10,8	binde	1992	Hesaplanmış
Toplam nüfus değişimi	27	n.	1992	Hesaplanmış
Toplam nüfus değişimi / Toplam nüfus	6,2	binde	1992	Hesaplanmış
Tahmini aile sayısı	1617	n.	1991	ISTAT
Aile bireylerinin tahmini nüfus sayımı	4294	n.	1991	ISTAT
Ortalama aile birey sayısı	2,7	n.	i 1991	Hesaplanmış
Tahmini ikamet edilen dolu mesken sayısı	1543	n.	1991	ISTAT
Tahmini ikamet edilmeyen boş mesken sayısı	167	n.	1991	ISTAT
Toplam mesken sayısı	1710	n.	1991	ISTAT
İkamet edilen mekan / aile	95.4	%	1991	Hesaplanmış
Diğer mekan sayısı	0	n	1991	ISTAT
EKONOMİK PARAMETRELER				
Toplam ünite	368	n.	1991	ISTAT
Toplam ünite / Toplam nüfus	8.5	%	1991	Hesaplanmış
Toplam çalışan nüfus sayısı	1644	n	1991	ISTAT
Toplam çalışan nüfus sayısı / Toplam nüfus	38	%	1991	Hesaplanmış
Toplam çalışan sayısı / Toplam ünite	4.5	n.	1991	Hesaplanmış
Toplam kayıtlı ünite sayısı	307	n.	1993	CERVED
Toplam kayıtlı ünite sayısı / Toplam nüfus	7.1	%	1993	Hesaplanmış
Toplam sanatkar ünite sayısı	165	n.	1993	CERVED
Toplam sanatkar ünite sayısı / Toplam kayıtlı ünite sayısı	53.7	%	1993	Hesaplanmış
Elektrik enerjisi üretiminde kullanım miktarı	15422	igl./Kw	1992	ENEL
İş telefonu abone sayısı	364	n.	1992	SIP
İş telefonu abone sayısı / Toplam kayıtlı ünite sayısı	98.9	%	1992	Hesaplanmış
Toplam tarımsal şirket sayısı	211	n.	1990	ISTAT
Toplam tarmsal arazi yüzölçümü	1334	He.	1990	ISTAT
Kullanılan tarımsal arazi yüzölçümü	1059	He.	1990	ISTAT
Tohumla yapılan tarımsal üretim yüzölçümü	996	He.	1990	ISTAT
Tohum harici yapılan tarımsal üretim (kalıcı) yüzölçümü	62	He.	1990	ISTAT
Orman yüzölçümü	0	He.	1990	ISTAT
Diğer	275	He.	1990	ISTAT
Tarımsal şirket sayısındaki değişim 1980 / 82	-27.7	%	1990	Hesaplanmış
Tarmsal arazi yüzölçümündeki değişim	7.7	%	1990	Hesaplanmış
Kullanılan tarımsal arazi yüzölçümündeki değişim	3.6	%	1990	Hesaplanmış
Sığır ve buffalo sayısı	1136	n.	1990	ISTAT
At sayısı	10	n.	1990	ISTAT
Domuz sayısı	1325	n.	1990	ISTAT
Ovini koyun sayısı	0	n.	1990	ISTAT
Keçi sayısı	0	n.	1990	ISTAT
Kuş sayısı	0	n.	1990	ISTAT
Endüstri ünitesi tahmini sayımı	113	n.	1991	ISTAT

Endüstri ünitesi tahmini sayımı / Toplam ünite sayısı	30.7	%	1991	Hesaplanmış
Tahmini endüstride çalışan sayısı	738	n.	1991	ISTAT
Endüstride çalışan sayısı / Toplam çalışan sayısı	44.9	%	1991	Hesaplanmış
Endüstride çalışan sayısı / Toplam nüfus	17.1	%	1991	Hesaplanmış
Endüstride çalışan sayısı / End. Ünitesi sayısı	6.5	n.	1991	Hesaplanmış
U.L. 1- Enerji, gaz ve su dalında kayıtlı ünite sayısı	1	n.	j 1993	1 CERVED
2- Maden çıkarımı dalında kayıtlı ünite sayısı	7	n.	1993	CERVED
3- Metal - mekanik dalında kayıtlı ünite sayısı	38	n.	1993	CERVED
4- Gıda, tekstil ve konfeksiyon dalında kayıtlı ünite sayısı	32	n.	1993	CERVED
5- İnşaat dalında kayıtlı ünite sayısı	60	n.	1993	CERVED
Toplam kayıtlı endüstri ünitesi sayısı	138	n.	1993	CERVED
Toplam kayıtlı endüstri ünitesi sayısı / Toplam kayıtlı ünite sayısı	45	%	1993	Hesaplanmış
Toplam kayıtlı zanaatkar endüstri ünite sayısı	106	n	1 1993	CERVED
Toplam kayıtlı zanaatkar endüstri ünite sayısı / Toplam kayıtlı endüstri ünitesi sayısı	76.8	%	1993	Hesaplanmış
Endüstride toplam elektrik enerjisi sayımı	10137	igl./Kw	1992	ENEL
Ticari ünite tahmini sayımı	116	n.	1991	ISTAT
Ticari ünite tahmini sayımı / Toplam kayıtlı endüstri ünitesi sayısı |	31.5	%	1991	Hesaplanmış
Toplam nüfus / Ticari ünite tahmini sayımı	37	n.	1991	Hesaplanmış
Tahmini ticari ünitede çalışanların sayısı	238	n.	1991	ISTAT
Tahmini ticari ünitede çalışanların sayısı / Toplam çalışan nüfus	14.5	%	1991	Hesaplanmış
Tahmini ticari ünitede çalışanların sayısı / Toplam nüfus	5.5	%	1991	Hesaplanmış
Tahmini ticari ünitede çalışanların sayısı / Ticari ünite tahmini sayımı	2.1	. n.	1991	Hesaplanmış
Yetkili toptan gıda ticarethanesi	8	n.	1992	ISTAT
Yetkili toptancı (gıda harici malzemeler) ticarethanesi	15	n.	1992	ISTAT
Yetkili toptancı sayısı	23	n.	1992	ISTAT
Sabit bürolu yetkili gıda ticarethanesi sayısı	30	n.	1992	ISTAT
Sabit bürolu yetkili (gıda olmayan malzemeler) / ticarethane sayısı	40	n.	1992	ISTAT
Toplam yetkili sabit bürolu ticarethane	70	n.	1992	ISTAT
Toplam nüfus / toplam yetkili sabit bürolu ticarethane	62	n.	1992	Hesaplanmış
Gezici yetkili gıda ticarethanesi sayısı	4	n.	1992	ISTAT
Gezici yetkili gıda olmayan ticarethane sayısı	7	n.	1992	ISTAT
Gezici yetkili ticarethane sayısı	11	n.	1992	ISTAT
Nüfus / yetkili seyyar satıcı	395	n.	1992	Hesaplanmış
Büyük mağazalar	0	n.	1992	MIN. IND.

Büyük mağazaların yüzölçümü	0	Mg.	1992	MIN. IND.
Büyük mağazaların yüzölçümü ortalaması	0	Mg.	1992	Hesaplanmış
Büyük mağazalarda çalışanların sayısı	0	n.	1992	MIN. IND.
Büyük mağaza başına düşen çalışan sayısı	0	n.	1992	Hesaplanmış
Gıda süpermarketleri	0	n.	1992	MIN. IND.
Gıda süpermarketleri yüzölçümü	0	Mg.	1992	MIN. IND.
Gıda süpermarketleri yüzölçümü ortalaması	0	Mg.	1992	Hesaplanmış
Gıda süpermarketlerinde çalışanların sayısı	0	n.	1992	MIN. IND.
Gıda süpermarketi başına düşen çalışan sayısı	0	n.	1992	Hesaplanmış
Lokanta, restoran vb.	6	n.	1992	ISTAT
Bar, sütçü vb.	8	n.	1992	ISTAT
Diğer halk dükkanları (oyun salonu vb.)	2	n.	1992	ISTAT
Toplam halk dükkanları	16	n.	1992	ISTAT
Nüfus/ halk dükkanları	272	n	1992	Hesaplanmış
Tütün mamulleri satıcısı	7	n.	1992	ISTAT
Otellerdeki yatak sayısı	22	n.	1989	ISTAT-SIST
Otellerdeki yatak kullanım oranı	1450	n.	1989	ENIT-SIST
Diğer konaklama birimlerindeki yatak sayısı	18.1	%	1989	Hesaplanmış
Diğer konaklama birimlerindeki müşteri sayısı	43	n.	1989	ISTAT
Diğer konaklama birimlerindeki yatak kullanım oranı	1304	n.	1989	ENIT-SIST
Konaklama birimlerindeki toplam yatak sayısı	8.3	%	1989	Hesaplanmış
Konaklama birimlerindeki toplam müşteri sayısı	65	n.	1989	ISTAT
Konaklama birimlerindeki toplam yatak kullanım oranı	2754	n.	1989	ENIT-SIST
Tatil evi (ikinci ev) yatak sayısı	11.6	%	1989	Hesaplanmış
Tatil evi (ikinci ev) konaklayan kişi sayısı	1 214	n.	1992	SIST
Tatil evi (ikinci ev) yatak kullanım oranı	15705	n.	1992	ŞİST
Yerel kayıtlı ulaştırma araçları	29	n.	1993	CERVEDİ
Seyrüsefer eden otobüs	1	n.	1990	ACI
Seyrüsefer eden yük taşıyan araba	190	n.	1990	ACI
Seyrüsefer eden yük taşıyan motor	4	n.	1990	ACI
Seyrüsefer eden römork, yarı römork	97	n.	1990	ACI
Banka gişesi sayısı	2	n.	1992	ABI
Finans aracısı (Aracı finans kuruluşu)	0	n.	1989	ABI
Bankadaki para miktarı	60239	Mil.ni/ L.	1992	BANKIT
Bankadaki para miktarı / Gişe sayısı	30120	Mil.ni/ L.	1992	Hesaplanmış
Banka personeli sayısı	36556	Mil.ni/ L.	1992	BANKIT
Banka personeli / Gişe sayısı	18278	Mil.ni/ L.	1992	Hesaplanmış
Banka personeli / Para miktarı	60.7	%	1992	Hesaplanmış
[Berber ve kuaför	12	n.	1992	ISTAT
Temizleyici-Boyacı	4	n.	1992	ISTAT

Aracı kuruluşlar (Emlak vb.)	0	n.	1992	ISTAT
Toplam servis personeli	16	n.	1992	ISTAT
Nüfus / servis personeli	272	n.	1992	Hesaplanmış
SOSYO EKONOMİK PARAMETRELER				
Resmi tedavi kuruluşları	0	n.	1992	MIN. S
Özel tedavi kuruluşları	0	n.	1992	MIN. S
Toplam tedavi kuruluşları	0	n.	1992	MIN. S
Resmi tedavi kuruluşları yatak sayısı	0	n*	1992	MIN. S
Özel tedavi kuruluşları yatak sayısı	0	n.	1992	MIN. S
Toplam tedavi kuruluşları yatak sayısı	0	n.	1992	MIN. S
Resmi tedavi kuruluşları hasta sayısı	0	n.	1992	MIN. S
Özel tedavi kuruluşları hasta sayısı	0	n.	1992	MIN. S
Toplam tedavi kuruluşları hasta salısı	0	n.	1992	MIN. S
Resmi tedavi kuruluşları hasta tedavi gün sayısı	0	gg	1992	MIN. S
Özel tedavi kuruluşları hasta tedavi gün sayısı	0	gg	1992	MIN. S
Toplam tedavi kuruluşları hasta tedavi gün sayısı	0	gg	1992	MIN. S
Eczane	1	n.	1992	ISTAT
Nüfus / Eczane	4348	n.	1992	Hesaplanmış
Ana okulunda aktiviteye ayrılan kapalı alan sayısı	3	n.	1990	ISTAT
Ana okulu öğrencisi sayısı	84	n.	i 1990	ISTAT
İlk okul sınıf sayısı	12	n.	1990	ISTAT
İlk okul öğrenci sayısı	191	n.	1990	ISTAT
Orta okul sınıf sayısı	9	n.	1990	ISTAT
Orta okul öğrenci sayısı	143	n.	1990	ISTAT
Lise sınıf sayısı	" 3	n.	1990	ISTAT
Lise öğrenci sayısı	41	n.	1990	ISTAT
Toplam sınıf sayısı	27	n.	1990	ISTAT
Toplam öğrenci sayısı	459	n.	1990	ISTAT
Öğrenci/ Sınıf	17	n.	1990	
Öğrenci / Nüfus	1 10.6	%	1990	
HAYATIN KALİTESİ				
Seyrüsefer halindeki araba sayısı	2239	n.	1990	ACI
Araba/Nüfus	51.8	%	1990	Hesaplanmış
2.000 cc'nin üzerindeki araba sayısı	82	n.	1990	ACI
2.000 cc'nin üzerindeki araba sayısı / Toplam araba sayısı	3.7	%	1990	Hesaplanmış
Özel telefon abonesi	1284	n.	1992	SIP
Özel telefon abonesi / aile sayısı	79.4	%	1992	Hesaplanmış
İkamet edenler tarafından evlerde kullanılan elektrik enerjisi miktarı	3773	igl./Kw	1992	ENEL
İkamet edenlerin evlerde kullandığı elektrik enerjisi kullanımı sayısı (Saat sayısı)	1511	n.	1992	ENEL

İkamet edenler tarafından evlerde kullanılan elektrik enerjisi miktarı / Kullanıcı sayısı |	2497	Kwh.	1992	Hesaplanmış
İkamet etmeyenler tarafından evlerde kullanılan elektrik enerjisi miktarı	112	igl./Kw	1992	ENEL
İkamet etmeyenlerin evlerde kullandığı elektrik enerjisi kullanımı sayısı	135	n.	1992	ENEL
İkamet etmeyenler tarafından evlerde kullanılan elektrik enerjisi miktarı / kullanıcı sayısı	830	Kwh.	1992	Hesaplanmış
TV abonesi	1348	n.	1992	RAI
TV abonesi /aile	83.4	%	1992	Hesaplanmış
ALTYAPI				
Su ağına tahsis edilen su miktarı	388	000/mg	1987	ISTAT
Ev ve dükkanlarda kullanılan su miktarı	193	000/mg	1987	ISTAT
Ekonomik kuruluşlarda kullanılan su miktarı	13	000/mg	1987	ISTAT
Resmi kuruluşlarda kullanılan su miktarı	15	000/mg	1987	ISTAT
Toplam kullanılan su miktarı	221	000/mg	1987	ISTAT
Su kaybı miktarı (Tahsis edilen - kullanılan)	167	000/mg	1987	Hesaplanmış
Kayıp su / tahsis edilen	43	%	1987	Hesaplanmış
Kullanılan su / Nüfus	143	n.	1987	Hesaplanmış
Ev ve dükkanlarda kullanılan su / Nüfus	125	I./g.	1987	Hesaplanmış
Su deposu	1	n.	1987	ISTAT
Su deposu kapasitesi	300	mc.	1987	ISTAT
Gayrimenkul varlığın değeri	225.6	Mil.di/ L	1993	ANCITE
Gayrimenkul varlığın değeri / Nüfus	51886	Migl./L	1993	Hesaplanmış
Gayrimenkul varlığın değeri / Mesken + U.L.	108566	Migl./L	1993	Hesaplanmış
KAMU YÖNETİMİ				
U.L. Sosyal enstitüler sayısı (Sayım neticesi)	31	n.	1991	ISTAT
U.L. Enstitüleri / U.L. toplam sayısı (Sayım neticesi)	8.4	%	1991	Hesaplanmış
Sosyal enstitüler çalışanları sayısı (Sayım neticesi)	426	n.	1991	ISTAT
Enstitü çalışanları / U.L. enstitü sayısı (Sayım neticesi)	13.7	n.	1991	Hesaplanmış
Enstitü çalışanları / Nüfus	9.9	%	1991	Hesaplanmış
10 milyona kadar geliri olan kişi sayısı	835	n.	1991	MIN. F
10 milyona kadar olan gelirlerin toplamı	5251	Mil.ni/ L.	1991	MIN. F
10 milyona kadar olan gelirlerin toplamı / 10 milyona kadar geliri olan kişi sayısı	6289	Migl./L.	1991	Hesaplanmış
10-20 milyon arası geliri olan kişi sayısı	1 832	n	1991	MIN. F
10-20 milyon arası gelirlerin toplamı	12765	Mil.ni/ L.	1991	MIN. Fi
10-20 milyon arası gelirlerin toplamı / 10-20 milyon arası geliri olan kişi sayısı	15343	Migl./L.	1991	Hesaplanmış

20-40 milyon arası geliri olan kişi sayısı	900	n.	1991	MIN. F
20-40 milyon arası gelirlerin toplamı	23157	Mil.ni/ L.	1991	MIN. F
20-40 milyon arası gelirlerin toplamı / 20-40 milyon arası geliri olan kişi sayısı	25730	Migl./L.	1991	Hesaplanmış
40 milyondan fazla geliri olan kişi sayısı	106	n.	1991	MIN. F
40 milyondan fazla gelirlerin toplamı	6662	Mil.ni/ L.	1991	MIN. F
40 milyondan fazla gelirlerin toplamı / 40 milyondan fazla geliri olan kişi sayısı	62849	Migl./L.	1991	Hesaplanmış
Toplam kazananların sayısı	2673	n.	1991	MIN. F
Toplam vergilendirilebilir gelir	47837	Mil.ni/ L.	1991	MIN. F
Toplam vergilendirilebilir gelir / kazananlar	17896	Migl./L.	1991	Hesaplanmış
Tüzel kişilerin gelir üzerinden ödediği net gelir vergisi	8074	Mil.ni/ L.	1991	MIN. F
Ortalama gelir vergisi oranı	16.9	%	1991	Hesaplanmış
Serbest meslek sahipleri	616	n.	1991	CERVED
Serbest meslek sahipleri / Nüfus	14.2	%	1991	Hesaplanmış
Hükümet transferleri - Basit fon	947	Mil.ni/ L.	1993	MIN.I
Hükümet transferleri - Dengeleyici fon	625	Mil.ni/ L.	1993	MIN.I
Hükümet transferleri - Diğer kazananlar	0	Mil.ni/ L.	1993	MIN.I
Hükümet transferleri - Yatırım fonu	682	Mil.ni/ L.	1993	MIN.I
Hükümet transferleri - Toplam	2255	Mil.ni/ L.	1993	MIN.I
Hükümet transferleri - Nüfus	518629	Liret	1993	Hesaplanmış
Belediye emlak vergisi oranı	4	binde	1993	CNC-AN
Hükümetin tahsil ettiği emlak vergisi	642.5	Mil.ni/ L.	1993	CNC-AN
Belediyenin tahsil ettiği emlak vergisi	98.9	Milni/L.	1993	CNC-AN
Toplam emlak vergisi	741.4	Mil.ni/ L.	1993	CNC-AN

EK 3 İtalya'da Çevre ve Tabiat Varlıkları ve Sit Alanı Yasaları

1. Madde

1. Teklifte bulunan Bakanlık tarafından tasdik edilen ve 184 madde ile "A" ekinden oluşan "çevre ve tabiat varlıkları" hususundaki birleşik yönetmelik onaylanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel hükümler

1. Madde

İlkeler

1. Anayasanın 9. maddesinin yürülüğe girmesi ile Devlet, Anayasanın 117. maddesi kapsamında belirtilenler ile işbu yönetmelik hususları doğrultusunda kültürel zenginliklerin korunma ve değerlendirilmesi faaliyetlerini yürütür.
2. Kültürel zenginliğin korunması ve değerlendirilmesi, ulusal toplum bilinci ile buna ait alanların muhafazasının yanı sıra kültürel gelişime katkı amacı ile yürütülür.
3. Devlet, İdari Bölgeler, Büyük Şehirler, Vilayetler ve Belediyeler kültürel zenginliklerin muhafazası konusunda teminat oluşturarak, destek sağlarlar ve ayrıca da kamusal yararlanma ile değerlendirme konusunda katkıda bulunurlar.
4. Diğer kamu kurum ve kuluruluşları, faaliyetleri kapsamında, kültürel zenginliklerin korunması ve kullanımı konularında teminat oluştururlar.
5. Kültürel zenginlikler bünyesinde bulunan varlıkların malikleri, hak sahipleri ve bunları elinde bulunduranlar, bu varlıkların muhafazasını temin etmekle yükümlüdürler.
6. Kültürel zenginliklerle ilgili olarak 3, 4 ve 5 bentlerde belirtilen koruma, yararlanma ve değerlendirme faaliyetleri muhafaza konusundaki yasal düzenlemeler çerçevesinde yürütülürler.

2. Madde

Kültürel zenginlikler

1. Kültürel zenginlikler, tabiat ve kültür varlıklarından oluşurlar.
2. 10 ve 11. maddede bilirtilen hususlar doğrultusunda, sanatsal, tarihi, arkeolojik, etnoantropolojik, arşivsel ve bibliyografik öneme haiz taşınır ve taşınmazlar ile yasalarla tanımlanmış veyahut da yasalar medeni değerlere sahip nesneler kültürel varlık olarak sınıflandırılırlar.

3. 134ncü maddede belirtilen, tarihi, kültürel, doğal, morfolojik ve estetik değerleri ifade eden alan ve taşınmazlar ile yasalarla belirlenen ve yine yasalara göre tanımlanan diğer değerler doğal varlıklar olarak tanımlanırlar.

4. Kamuya ait kültürel zenginlikleri oluşturan değerler, yasal düzenlemelerle belirlenmiş olan kullanım ve yararlanım şartları ile muhafaza gereksinimlerinin elverdiği ölçüde toplumun kullanım ve yararlanımına açıktırlar.

3. Madde

Kültürel zenginliklerin korunması

1. Koruma, kamusal amaçlar doğrultusunda kullanım ve bu yönde konservasyon ve muhafaza işlemlerinin yapılmasının temini doğrultusunda, kültürel zenginlikleri oluşturan varlıkların belirlenmesi ile tanımlanması amacıyla doğrudan doğruya yürütülen faaliyetleri düzenleyen girişim ve işlemlerden oluşur.

2. Koruma faaliyetlerinin yürütülmesi kapsamında kültürel zenginliklerle ilgili davranış ve bilcümle faaliyetleri düzenlemek amacıyla alınması gereken yasal düzenlemeler de yer almaktadır.

4. Madde

Kültürel zenginliklerin korunması konusunda Devlet yükümlülüğünde yer alan görevler

1. Anayasanın 118. maddesi ile öngörülmüş olduğu üzere, koruma görevlerinin birlik içerisinde yürütülebilmesinin sağlanabilmesi amacıyla, bu görev ve yetkiler, bundan böyle "Bakanlık" olarak adlandırılacak olan, Kültürel Değerler ve Faaliyetler Bakanlığına tevdi olunmuştur ki, Bakanlık bu yetki ve görevleri doğrudan uygulayabileceği gibi, 5. maddenin 3 ve 4. bendlerinde belirtilmiş olduğu üzere, anlaşmalar yapmak suretiyle, Bölgesel İdarelere de tevdi edebilir. Yine 5. maddenin 2 ve 6. bendleri ile belirlendiği üzere Bölgesel İdarelere doğrudan doğruya tevdi edilmiş olan görev ve yetkiler bu kapsamda yer alamazlar.

2. Bakanlık, İdari Makamlara veyahut da Bakanlık harici kurumlara verilmiş ve bunların kullanımında olanlar ile devlete ait olan kültürel değerler üzerinde koruma faaliyeti yürütür.

5. Madde

Kültürel zenginliklerin korun ması konusunda Bölgesel İdareler ile diğer kamu kurumlarının işbirliği

1. Bölgesel İdarelerin yanı sıra bundan böyle "diğer kamu kurumları" olarak anılacak olan belediyeler, büyük şehirler ve vilayetler, işbu yönetmeliğin İkinci Bölümünün 2nci Başlığında belirtilen düzenlemeler doğrultusunda, koruma faaliyetelrinde Bakanlık ile işbirliği yürüteceklerdir.

2. Devlete ait olmayan veyahut da Devlet korumasında bulunmayan elyazmaları, elyazması mektuplar, matbuat, dökümanlar, incunabulum, kitap koleksiyonları ile Devlete ait olmayan baskı ve rölyefler konusunda işbu yönetmelik ile öngörülen koruma tedbirleri Bölgesel İdareler tarafından yürütülürler.

3. Devlet, Bölgesel İdareler ile Trento ve Bolzano otonom vişlayetleri arasındaki ilişkileri düzenleyen ve bundan böyle "Devlet-Bölgeler Konferansı" olarak anılacak olan Parlamenter Konferansın da görüşü alınmak suretiyle sağlanan anlaşma ve mutabakaltlara istinaden, Bölgesel İdareler, özel kitap koleksiyonlarının yanı sıra Devlete ait haritalar, müzikal notalar, fotoğraflar, filmler ile diğer ses ve görüntü kayıtları ve de bunlara ait negatifler ile kalıplar üzerinde koruma faaliyetleri yürütebilirler.

4. 3ncü bend ile öngörülmekte olduğu üzere ve farklılaştırma ve de uygunluk prensipleri doğrultusunda, Bölgesel İdarelerden gelebilecek talepler doğrultusunda, koruma faalişyetlerinin farklı şekillerde koordinasyonu amacıyla önlemler belirlenerek, tatbik edilebilir.

5. Anlaşma ve mutabakatlar suretiyle, diğer bölgesel kamu kuruluşları ile farklı işbirliği yöntemleri belirlenebilir.

6. Tabiat varlıklarının korunması konusundaki adari görevler, işbu yönetmeliğin Üçüncü kısmında belirtildiği üzere, Bölgesel İdarelere tevdi olunmuştur.

7. 2, 3, 4, 5 ve 6. bendlerde belirtilen görevler konusunda Bakanlık yönlendirme ve gözetim faaliyetlerinin yanı sıra sürekli yetersizliğin veya görev ifa etmezliğin tespiti durumunda görev tevdi etmiş olduğu kurum yerine yeni kurumlara görev verme yetkisine sahiptir.

6. Madde

Kültürel zenginliklerin değerlendirilmesi

1. Değerlendirme faaliyetleri, kültürel zenginliklerin belirlenmesi, bunların tanımlanması ve bunlardan kamusal amaçlarla en iyi şiekilde yararlanabilmek amacıyla yapılması gereken tüm düzenlemeleri kapsar. Kültürel zenginliklerin teşvik ve desteğinin yanı sıra konservasyon işlemleri de bu kapsamda yer alırlar.

2. Değerlendirme faaliyetleri, koruma kapsamında belirtilen hususlara riayet çerçevesinde ve gereksinimlere halel getirmeyecek şekilde yürütülürler.

3. Devlet, kültürel zenginliklerin değerlendirilmesi kapsamındaki faaliyetlere özel ve münferit kişi, kurum ve de kuruluşların katılımını teşvik eder, destekler.

7. Madde

Kültürel zenginliklerin değerlendirilmesi alanında işlev ve görevler

1. İşbu yönetmelik kültürel zenginliklerin değerlendirilmesi konusunda temel ilkeleri düzenler. Bölgesel İdareler, belirtilen bu ilkeler doğrultusunda, üzerlerine düşen yasal düzenlemeler ile belirtilen görevleri yürütürler.

2. Bakanlık, Bölgesel İdareler ve diğer yerel kamu kuruluşları, kültürel varlıkların değerlendirilmesi kapsamında yürütülen faaliyetleri koordine ederler, aralarında uyum ve bütünlük sağlanması cihetinde çaba gösterirler.

8. Madde

Bölgesel İdareler ve Özel Otonom Vilayetler

1. İşbu Kararname ile düzenlenen hususlarda, özel statüye haiz bölgeler ile Trento ve Bolzano Otonom Vilayetlerine statüleri gereği tevdi olunmuş görev ve yetkilerle bunların uygulanması hususunda belirlenmiş düzenlemeler sabit kalır.

9. Madde

Dini öneme haiz kültür varlıkları

1. Katolik Kilisesi veyahut da diğer dinlare ait olan dini öneme haiz kültür varlıkları konusunda, Bakanlık ve yetkileri kapsamında Bölgesel İdareler, dini gereksinimler doğrultusunda ilgili dini makamlarla mutabakat içerisinde girişim yürütürler.

2. 25 Mart 1985 tarihinde 121 sayı ile Kanunlaşan Vatikan Kilisesi ile İtalya Cumhuriyeti arasında 18 Ocak 1984 tarihinde imzalanan Vatikan Konkordatosu tadil

Anlaşmasının 12. maddesi ile Katolik dini dışındaki diğer dinler temsilcilikleri ile imzalanan muhtelif sözleşmelerin yanı sıra Anayasanın 8. maddesinin 3ncü bendi ile düzenlenmiş hususlara riayet edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kültür varlıkları

BAŞLIK I

Koruma

Kısım I

Koruma konusu

10. Madde

Kültür varlıkları

1. "Kültür varlıkları"; Devlete, Bölgesel İdarelere, diğer yerel kamu kurumlarına, bilcümle kamu kurum ve kuruluşlarına, kar amacı gütmeksizin özel kişi ve kuruluşlara ait olan sanatsal, tarihi, arkeolojik veya etnoantropolojik değere haiz tüm taşınır ve taşınmaz varlıklardır.

2. Ayrıca aşağıda belirtilenler de kültür varlığı olarak tanımlanırlar :

a) Müze koleksiyonları, kitap ve yazılı eser koleksiyonları, Devlete, Bölgesel İdarelere, diğer yerel kamu kuruluşlarına ve sair bilcümle kamu kuruluşlarına ait sanat galerisi ve diğer sergi alanları;

b) Devlete, Bölgesel İdarelere, diğer yerel kamu kuruluşlarına ve sair bilcümle kamu kuruluşlarına ait arşivler ve münferit dökümanlar;

c) Devlete, Bölgesel İdarelere, diğer yerel kamu kuruluşlarına ve sair bilcümle kamu kuruluşlarına ait kitap ve yazılı eser koleksiyonlarının yanı sıra kütüphaneler.

3. Yukarıda belirtilenlerin yanı sıra, 13. maddede yer alan beyanname kapsamında aşağıda sayılanlar da kültür varlığı olarak kabul edilirler :

a) 1nci maddede belirtilen malikler dışında yer alan maliklere ait olup da özel öneme haiz sanatsal, tarihi, arkeolojik veya etnoantropolojik değer taşıyan tüm taşınır ve taşınmaz varlıklar.

b) özel kişi ve kuruluşlara ait özel tarihi değere haiz arşivler ve münferit dökümanlar;

c) özel kişi ve kuruluşlara ait olağanüstü kültürel değere haiz kitap ve yazılı eser koleksiyonları;

d) her kime ait olursa olsun, politik, askeri, edebi, sanatsal ve genel manada kültürel tarih konusunda referans taşıyan veyahut da kamu kuruluşlarının, toplumun veya dini konularda kimlik geçmişinin izlerini taşıyan özel öneme haiz tüm taşınır ve taşınmaz varlıklar;

e) her kime ait olursa olsun, ün salmış, yerel ve geleneksel açıdan öneme haiz, sanatsal ve tarihi açılardan dikkate şaytan koleksiyon veya nesne grupları.

4. Aşağıda sıralanan varlıklar da 1. bend ile 3. bendin a) fıkrasında yer alan varlıklar kapsamına girerler :

a) paleontoloji, prehistorya ve ilkel medeniyetlerle ilgili nesneler;

b) nümismatik özelliğe haiz nesneler;

c) nadir ve değerli özelliklere haiz elyazmaları, elyazması mektuplar, matbuat, incunabulum, kitap koleksiyonları, baskılar ve rölyefler ile bunlara ait kalıp ve klişeler;

d) nadir ve değerli özelliklere haiz haritalar ve müzikal notalar;

e) nadir ve değerli özelliklere haiz fotoğraflar ile bunlara ait negatifler ve klişeler, sinema filmeleri ve genel manada bunlara ait ses kayıtları;

f) sanatsal ve tarihsel öneme haiz villa, köşk, park ve bahçeler;

g) sanatsal ve tarihsel öneme haiz kamuya açık meydanlar, sokak, cadde ve diğer şehir alanları;

h) tarihsel ve etnoantropolojik öneme haiz maden alanları;

i) sanatsal, tarihsel ve etnoantropolojik öneme haiz ghemi ve genel anlamda deniz taşıtları;

l) tarihsel ve etnoantropolojik öneme haiz, geleneksel zırai ekonominin izlerini günümüze taşıyan mimari çeşitlere sahip zırai yapılar.

5. 64 ve 178. maddeler ile belirtilmiş olan hususlar sabit kalmak kaydıyla, 1nci bend ile 3ncü bendin a) fıkrasında yer alan varlıklar, sanatçısının hayatta olması veyahut da yapım tarihinin elli seneyi aşmaması durumunda işbu Başlıkta belirtilen düzenlemeler kapsamına girmezler.

20. Madde

Yasaklanmış olan eylemler

1. Kültür varlıkları imha edilemez, bunlara zarar verilemez ve da bunların konservasyonuna zarar verecek veyahut da tarihi ya da sanatsal özelliklerine halel getirecek şekil ve amaçta kullanılamazlar.

2. Arşivlerin bütünlükleri bozulamaz.

21. Madde

İzne tabi olan müdahaleler

1. Aşağıda sıralanan müdahaleler için Bakanlık müsaadesi gerekmektedir :

a) daha sonradan yeniden inşa edilecek olsalar dahi, kültür varlıkları kapsamında tanımlanan nesnelerin yıkılması;

b) 2 ve 3. bendlerde öngörülen durumlar dışında, kültür varlıklarının, geçici süreli olsa dahi, yerlerinin değiştirilmesi;

e) koleksiyon, seri ve biriktirilmiş eserlerin bütünlüklerinin bozulması;

d) kamu arşivlerinden ve 13. madde uyarınca beyanname kapsamında yer alan özel arşivlerin belgelerin iptali;

e) kamu arşivlerine ve ayrıca özel mülkiyetteki arşivlere ait belgelerin bütünlüklerinin bozularak başkaca tüzel kişilere devri.

2. Malikinin adres veya merkez değişimi nedeni ile kültür varlıklarının yer değişimi öncelikle il kültür müdürlüğüne beldirilir, bildirimin alınış tarihini müteakip otuz gün içerisinde genel müdürlük, kültürel varlığın taşınma esnasında zarar görmemesi için alınması görülen önlemleri belirleyebilir.

3. Devlete ait güncel arşivler ile kamu kurumlarına ait arşivlerin taşınması işlemi için müsaade gerekmez.

4. Önceki bendlerde belirtilen durumlar dışında kültürel varlıklar üzerinde yapılması gereken tüm müdahale ve işlemler için kültür genel müdürlüğünün müsaadesinin alınması gerekmektedir.

5. Müsaade, projeye istinaden veyahut da yeterli olması halinde yapılacak müdahalenin teknik açıklamasının talep sahibi tarafından bildirilmesini müteakiben verilir ve müsaade ile birlikte tavsiyelere de yer verilebilir.

24. Madde

Kamu varlıkları hususunda müdahaleler

1. Devlet kurumları, Bölgesel İdareler, diğer yerel kamu kurumları ile hertürlü diğer kamu kuruluşları tarafından kamusal kültürel varlıklar üzerinde yapılacak müdahaleler amacıyla, 21. madde ile belirtilen hususlar çerçevesinde müsaade alınması gerekmekte olup, ilgili kamu kurum veya kuruluşu ile Bakanlık arasında varılabilecek olan mutabakatlarda da belirtilebilir.

26. Madde

Çevresel etkilerin değerlendirilmesi

1. Çevresel etkiler konusunda değerlendirmeye tabi tutulacak faaliyet projeleri için, değerlendirme amacıyla hazırlanan nihayi projenin Bakanlık tarafından çevresel uyum konusunda karar verilebilmesi amacıyla 2. madde ile öngörülen müsaadeye bağlıdır.

2. Söz konusu projenin 1nci maddede belirtildiği şekilde incelenmesini müteakiben, yapılması öngörülen faaliyetlerin müdahaleye konu kültürel varlıkların korunması açısından uygun olmadığı kanaatine varılması durumunda, Bankalık olumsuz görüş bildirir ve çevre koruması için gerekli tedbirlerin alınabilmesi amacıyla Çevre Bakanlığına bilgi verir. Bu durumda çevresel etkilerin değerlendirilmesi incelemesinin olumsuz neticelendiği sonucu hasıl olur.

3. Faaliyetlerin yürütülmesi esnasında, 1. madde kapsamında verilmiş olan müsaadede belirtilen şartların kültürel varlığın bütünlüğüne zarar verebilecek ve tehlike doğurabilecek şekilde yerine getirilmediğinin tespiti halinde, kültür genel müdürlüğü faaliyetlerin durudurulması cihetinde karar alır.

Kısım II

Konservasyon önlemleri

29. Madde

Konservasyon

1. Kültür zenginliklerinin konservasyonu sağlıklı, koordineli ve programlanmış şekilde hazırlanan çalışma, tedbir, bakım ve restorasyon faaliyetleri vasıtasıyla temin edilir.

2. Tedbir faaliyetleri kültürel varlığın bütününün riske maruz kalma olanağının asgariye indirilmesi amacıyla yapılan tüm faaliyetleri kapsar.

3. Bakım faaliyetleri ise kültür varlığının şartlarının tespiti, bütünlüğünün ve sağlanmlığının denetlenmesi ile kültür varlığının ve aksamının tam ve işlevsel olduğunun belirlenmesinden oluşan bir seri faaliyeti kapsar.

4. Restorasyon faaliyetleri, kültür varlığının geri kazanımı, bütünlük ve sağlamlığının temini, muhafazası ve kültürel değerlerinin sonraki nesillere taşınabilmesi için gerekli şartların oluştutrulabilmesi için doğrudan doğruya kültür varlığı üzerinde yapılacak olan gerekli bir dizi faaliyeti kapsar. Yasal düzenlemelerle deprem bölgesi olarak tanımlanan mahallerde bulunan taşınabilir varlık olması durumunda, restorasyon faaliyetleri yapısal iyileştirme faaliyetlerini de kapsar.

5. Bakanlık, Bölgesel İdarelerin, üniversitelerin, yetkili ve uzman araştırma kurumlarının da katılımıyla kültür varlıklarının konservasyonu kapsamında benimsenecek teknik standartları, kriterleri ve örnekler ile yapılacak çalışmalar konusundaki tavsiye ve yönlendirmelerini tespit eder.

6. Mimari varlıklar konusunda projelendirme ve uygulama konusunda yasal düzenlemeler ile tespit edilmiş olan hususlar sabir kalmak şartıyla, taşınabilir kültür varlıkları ile mimari varlıkların dekore edilmiş yüzeylerinde yapılması gereken bakım ve restorasyon faaliyetleri yalnızca konuyla ilgili yasal düzenlemelerle tanımlanmış olduğu üzere kültür varlıkları restoratörleri tarafından yürütülebilir.

7. Taşınabilir kültür varlıkları ile mimari varlıkların dekore edilmiş yüzeyleri üzerinde konservasyon veyahut da restorasyon ile bunu tamamlayıcı faaliyetleri yürütmekle yetkili restoratörlerin mesleki yeterlilik tanımı 23 Ağustos 1988 tarih ve 400 sayılı Kanunun 17. maddesinin 3ncü bendi ile benimsenen Bakanlık Kararnamesi, Devlet-Bölgeler Konferansı mutabakatı ile yapılmıştır.

8. Devlet-Bölgeler Konferansı mutabakatına istinaden Milli Eğitim, Üniversiteler ve Araştırma Bakanlığı ile anlaşılmak suretiyle kanunlaşan 1988 tarih ve 400 sayılı Kanunun 17. maddesinin 3. bendi ile benimsenen Bakanlık Kararnamesi ile restorasyon eğitimi konusunda uzmanlık kriterleri benlirlenmiştir.

9. Restorasyon eğitimi, 20 Ekim 1998 tarih ve 368 sayılı Hükümet Kararnamesinin 9ncu maddesi uyarınca yüksek eğitim kurumları ile bunların yanı sıra11. maddede tanımlanan diğer eğitim merkezleri ve Develet nezdinde tanınmış bulunan diğer özel ve tüzel kişi veya kurumlarca verilir. Devlet-Bölgeler Konferansı mutabakatına istinaden Milli Eğitim, Üniversiteler ve Araştırma Bakanlığı ile anlaşılmak suretiyle kanunlaşan 1988 tarih ve 400 sayılı Kanunun 17. maddesinin 3. bendi ile benimsenen Bakanlık Kararnamesi ile eğitim vermekle yetkili eğitim kurumlarının tanımları, gerekli şartları, bir önceki bende belirtilen kişi ve kuruluşların çalışma prensipleri, eğitim ve, en azından bir Bakanlık temsilcisinin bulunması gereken, nihayi sınav faaliyetlerinin denetlenmesi ile eğitim görevlileri için gerekli şartlar belirtilmiştir.

10. Restorasyon ve konservasyon konularında tamamlayıcı faaliyetler yürüten meslek erbabıyla ilgili mesleki eğitim, yürürlükteki yasal düzenlemeler vesıtasıyla düzenlenmiş olduğu üzere, özel ve tüzel kurumlar tarafından sağlanmaktadır. İlgili eğitim kurslarında Devlet-Bölgeler Konferansı mutabakatına istinaden 28 Ağustos 1997 tarih ve 281 sayılı

Hükümet Kararnamesinin 4ncü maddesi ile belirlenmiş olan kriterler ile uzmanlık seviyeleri uygulanmaktadır.

11. Üniversitelerin yanı sıra başkaca özel ve tüzel kurumlarında katılımıyla Bakanlık ile Bölgesel İdareler arasında varılan muhtelif mutabakatlar doğrultusunda, yasal statüsü olan, bölgeler arası nitelikte araştırma, deney, çalışma, belgelendirme ve ayrıca da kültür varlıkları üzerinde doğrudan konservasyon ve restorasyon faaliyetlerini yürütebilmek üzere uzmalık merkezlerinin ihdasına olanak sağlanmıştır. Bu merkezler bünyesinde, 9ncu bend ile öngörüldüğü üzere, resyoraston eğitimi verilebilmesi için yüksek mesleki eğitim kursları da tertip edilebilir.

35. Madde

Bakanlık tarafından yapılacak finansal faaliyet

1. Bakanlık, 31. maddenin 1nci bendi ile öngörülen işlemlerin yürütülebilmesi amacıyla, kültür varlığının maliki, hak sahibi veya elinde bulunduran tarafından yapılmış olan masrafların yarısından fazlasına tekabül etmeyecek miktarda katkıda bulunma cihetinde karar alabilir. Yapılan müdahalenin önemi hayiz olması veyahut da kültür varlığının kamu kullanımında veya istifadesinde olması durumunda, Bakanlık yürütülen faaliyetin toplam bedelini de karşılayabilir.

2. 1nci bende belirtilen husus, 30. maddenin 4. bendi ile öngörüldüğü üzere, tarihi arşivler üzerinde yürütülen faaliyetler için de uygulanır.

3. 1nci bende belirtilen katkı oranının hesaplanması aşamasında, sağlanmış olması muhtemel özel ve kamu desteklerinin yanı sıra, bu kapsamda yararlanılan vergi indirim ve muafiyetleri de göz önünde bulundurulur.

74. Madde

Kültür varlıklarının Avrupa Birliği sınırları dışına çıkartılması

1. İşbu Kararnamenin "A" ekinde belirtilen kültür varlıklarının Avrupa Birliği sınırları dışına çıkartılması işlemleri, işbu Kararname ve CEE Avrupa Birliği Yönergesi ile düzenlenmiştir.

2. CEE Avrupa Birliği Yönergesinin 2. maddesi ile öngörülen ihracat lisansı, serbest dolaşım sertifikası, ihracak dairesi tarafından verilir, ihracatın yapılmasından azami otuz ay öncesinden verilir. Lisansın geçerlilik süresi altı aydır.

3. İşbu Kararnamenin "A" ekinde belirtilen kültür varlıklarının geçici olarak ihracatı durumunda, ihracak dairesi, 66, 67 ve 71. maddeler ile tespit edilmiş şartlar doğrultusunda, geçici ihracat lisansı verir.

4. Bu Başlık altında 1.i Kısımda yer alan hükümler, CEE Avrupa Birliği Yönergesinin 2nci maddesi uyarınca, başka bir Avrupa Birliği üyesi Ülke tarafından verilmiş olan ihracak lisansı ile Devlet sınırlarından içeri giren kültür varlıkları için, söz konusu ihracat lisansını geçerlilik süresi zarfınca, uygulanmaz.

5. CEE Avrupa Birliği Yönergesi esaslarına gör Bakanlığa bağlı olarak çalışan İhracat Daireleri, kültür varlıkları için ihracat lisansı vermek konusunda yetkilidirler. Bakanlık, liste oluşturur ve bunu muhafaza etmenin yanı sıra, işlem tarihini müteakip iki ay içerisinde güncellemeler hususunda Avrupa Birliği Komisyonuna bilgi aktarır.

Kısım III

Avrupa Birliği üyesi bir Ülke sınırlarından yasal olmayan yollarla çıkartılmış olan kültür varlıklarının iadesi

75. Madde

İade

1. 31 Aralık 1992 tarihinden sonra Avrupa Birliği üyesi bir Ülke sınırlarından yasal olmayan yollarla çıkartılmış olan kültür varlıkları bu kısımda belirtilen hükümler çerçevesinde iade olunurlar.

2. Amsterdan Anlaşmasının 6. maddesi ve sair yasal düzenlemelerle onaylanan Avrupa Ekonomik Topluluğu sözleşmesinin 30. maddesi uyarınca talepte bulunan ülke sınırlarından çıktıktan sonra da, yürürlükte olan yasal düzenlemeler doğrultusunda, ulusal kültür zenginliklerine ait olduğu cihetinde sınıflandırmaya dahil edilmiş bulunan varlıklar kültür varlıkları olarak kabul edilirler.

3. Aşağıda belirtilen kategorilerden birinde sınıflandırılan kültür varlıkları için iade şartı kabul edilir :

a) Ek "A" belirtilen varlıklar;

b) kamusal koleksiyonlara, müze envanterlerine, arşiv ve kütüphane muhafaza fonlarına ait olan varlıklar. Devlet, Bölgesel İdareler, dğer yerel kurumlar ve her türlü kamu kurumlarına ait olanlar ile Devlet, Bölgesel İdareler veyahut da diğer yerel kamu kuruluşları tarafından önemli meblağlarda finansam sağlanmış olan koleksiyonlar kamusal koleksiyon olarak kabul edilirler;

c) kiliselerin envanterlerinde yer alan varlıklar.

4. CEE Avrupa Birliği yönergesine veya talepte bulunan Ülkede ulusal kültür zenginlikleri konusundaki yasalara hilafeten yasal olmayan yollardan yurt dışına çıkartılan kültür varlıkları veyahut da geçici ihracat veya yurt dışı süresi dolmuş olmasına rağmen menşe Ülkeye geri getirilmeyen kültürel varlıklar.

5. 71. maddenin 2. bendinde belirtildiği üzere çıkış müsaadesi veyahut da geçici ihracat müsaadesi hususlarında öngörülen yasal düzenlemelerin ihlali durumunda kültür varlıklarının yurt dışına çıkartılması yasal olmayan yollardan yapılmış olarak kabul edilir.

6. Talepte bulunulması anında 4 ve 5. bendlerde belirtilen şartların oluşması durumunda kültürel varlıkların iadesine müsaade edilir.

76. Madde

Avrupa Birliği Ülkeleri menfaatleri doğrultusunda destek ve işbirliği

1. CEE Avrupa Birliği Yönergesinin 3. maddesi ile öngörülen yetkili makam, İtalya'da Bakanlıktır. Bakanlık, görev ve yetkilerinin ifası esnasında kendine bağlı merkezi ve yerel birimlerin yanı sıra diğer Bakanlıklarla, muhtelif Devlet kurum ve kuruluşlarıyla yapılan işbirliğinden de yararlanır.

2. Avrupa Birliğine üye diğer bir Ülkeye ait kültür varlıklarının bulunabilmesi ve iadesi amacıyla Bakanlış aşağıda belirtilen işlemleri ifa eder :

a) Avrupa Birliği üyesi diğer Ülke makamlarıyla işbirliğini sağlar;

b) Ülke çapında söz konusu kültür varlıklarının bulunması ve elinde bulunduranların tespiti amacıyla arama çalışmalarının yürütülmesini sağlar. Arama faaliyetleri talepte bulunan Ülkenin, kültürel varlığın bulunduğu yer de dahil olmak üzere arama çalışmalarına yardımcı olabilecek detaylı bilgiler içeren talebine istinaden başlatılırlar;

c) yasal olmayan yollardan yurt dışına çıkartıldığı tahmin edilen kültürel varlıkların bulunması durumunda, ilgili Avrupa Birliği üyesi Ülkelere kendi Ülkesi sınırları dahilinde haber verir;

d) ilgili Avrupa Birliği üyesi Ülke tarafından c) fıkrasında belirtilen bildirim ve 75nci maddede belirtilen şartlar doğrultusunda, işlemlerin bildirim tarihini müteakip iki ay içerisinde yürütülmesini sağlar. Denetim faaliyetlerinin bu süre içerisinde yapılamaması halinde e) fıkrası hükümleri uygulanamaz;

e) kültürel varlığın bulunduğu yerden alınmasını, gerekli olması halinde kamu kurumu bünyesinde muhafazasını ve iade işlemini engelleyici bir duruma mahal vermeksizin nesnenin en iyi şekilde saklanmasını sağlar;

f) iade işlemleri ile ilgili olarak talepte bulunan Avrupa Birliği Ülkesi ile kültür varlığını elinde bulunduran arasında dostane çözüm sağlanmasına destek olur. Bu kapsamda, gerek söz konusu kültür varlığı ve gerekse talepte bulunan Ülke ile varlığı elinde bulunduran kişi veya kurumun özelliklerine göre, ihtilafın çözümü için tahkim talebinde bulunabilir ve İtalyan yasaları uyarınca oluşturulacak tahkim için taraflardan onay alır.

84. Madde

Avrupa Komisyonu ile Ulusal Parlamenyoya bilgi verilmesi

1. Bakanlık, CEE Avrupa Birliği Yöneregesinin uygulanması amacıyla İtalya tarafından alınmış olan tedbirler konusunda Avrupa Komisyonuna bilgi aktarır ve üye Ülkelerin Komisyona göndermiş oldukları bilgiler konusunda bilgi temin eder.

2. Bakanlık, senelik olarak, Parlamentoya CEE Avrupa Birliği Yöneregesinin uygulanması, İtalya ve diğer üye Ülkelerde konuyla ilgili uygulamalar hakkında raporun yanı sıra Bakanlığın konuyla ilgili öngörülen giderlerini de bildirir bir bilgi yazısı iletir.

3. Bakanlık, yetkili makamlardan da görüş almak suretiyle, üç sene de bir 1nci bende belirtildiği üzere Avrupa Komisyonuna CEE Avrupa Birliği Yönergesi ve Yönetmeliği ile ilgili uygulamalar konusunda görüş ve bilgi iletir.

86. Madde

Avrupa Birliği üyesi diğer Ülkeler ile olan anlaşmalar

1. Bakanlık, karşılıklı olarak kültürel zenginlikler hakkında bilgi alış-verişinin sağlanması, konuyla ilgili yasal uygulamalarda ortak tavır tespiti ve işbirliği ile bilgi akışının temini amacıyla Avrupa Birliği üyesi diğer Ülkeler ile gerekli anlaşmaları sağlar.

Kısım IV

Çalınan veya yasadısı ihrac Edilen Kültürel Objeler hakkında UNIDROIT Sozlesmesi

87. Madde

Çalıntı ve yasadışı yollardan ihraç edilen kültür verlıkları

1. Çalınan veya yasa dışı yollardan ihraç edilen kültür varlıklarının iadesi ile ilgili düzenlemeler UNIDROIT Sözleşmesinin akinde belirtilmiş olup, çalıntı veyahut da

yasa dışı yollardan ihraç edilen kültür varlıklarının ilgili Ülkeye iadesi işlemleri ile ilgili hükümler ilgili onay ve beninmseme kararlarıyla uygulamaya geçmiş olduğu üzere yine adı geçen sözleşme kapsamında düzenlenmiştir.

94. Madde

UNESCO Sözleşmesi

1. Ülke karasularının sınırından on iki deniz miline kadar olan alan dahilinde deniz dibinde bulunan arkeolojik, tarihi objeler 02 Kasım 2001 tarihinde Paris'te benimsenen denizaltı kültür zenginlikleri konulu UNESCO Sözleşmesinin "denizaltı kültürel zenginlikler hususunda işlemlerin düzenlenmesi" ekinde belirtilmektedir.

132. Madde

Kamu yönetimleri arasında işbirliği

1. Kamu Yönetimleri, tabiat varlıklarının korunması, geri kazanımı, yeniden değerlendirilmesi konularında gerekli kriterler ile yönlendirme ve tavsiyeler konusunda ve ayrıca da gerfekli müdahalelerin yapılabilmesi amacıyla işbirliği yürütürler.

2. Tabiat varlıklar gelişiminin desteklenmesi kapsamında yürütülen faaliyetlerde değerlerin bir bütün halinde ele alınması ve korunması hedeflenir.

3. Tabiat varlıkları hususunda toplum bilincinin oluşturulabilmesi amacıyla kamu yönetimleri eğitim ve teşvik sağlarlar.

4. Bakanlık ve Bölgesel İdareler, yapılan gözlem, denetim, çalışma, araşltırma ve değerlendirmeleri de göz önünde bulundurmak suretiyle, Bakanlık Kararnamesi ile tabiat değerlerinin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla ihdas edilmiş bulunan Ulusal Gözlem Dairesi ve yerel Gözlem Daireleri tarafından hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli koruma politikalarını belirler ve uygularlar.

135. Madde

Çevre ve tabiat planlaması

1. Bölgesel İdareler, çevre ve tabiatın gerekli şekilde korunmasını sağlarlar. Bu amaçla, bölgesel kullanım hususunda, çevre planlaması yani şehir ve çevrecilik planlamaları ile özellikle de tabiat varlıklarını göz önünde bulundurarak planlamalar yaparlar, bundan

böyle “doğal sit alanı planlamaları” olarak anılacak olan çalışmalar tüm bölgeyi kapsayacak şekilde hazırlanır.

2. Doğal sit alanı planlamalarında, 134. maddede belirtilen varlıklar referans olarak alınarak, değişimlerin doğal değerlerle uyum içerisinde olmasına, koruma altında bulunan alan ve gayrimenkullerin geri kazanımına ve değerlendirilmesine, çevre ve tabiata katkı sağlanmasına, gelişim projeleri de göz önüne alınarak, özen gösterilir.

143. Madde

Doğal sit alanı planı

1. Doğal ve tarihi özelliklerin yanı sıra doğal sit alanının bütününe ait değerin önemine göre de, plan, bölgeyi homojen bir şekilde, tabii değerleri yüksek seviyede olandan başlamak suretiyle, vahim derecede zarar görmüş kısımlara kadar sınıflandırarak tespit eder.

2. Doğal sit alanının farklı tabiat değerlerine göre, çevresel ve doğal açıdan hedefler belirlenir. Doğal kalite hedefleri özellikle de aşağıda belirtilen hususları kapsarlar :

a) özelliklerin, yapı elementlerinin, morfolojinin muhafaza edilmesi ve bu meyanda mimari tarzların yanı sıra inşaat teknikleri ile malzemelerinin de göz önünde bulundurulması;

b) belirlenen farklı kalite değerlerine göre, bunlara zarar vermeyecek ve bunlarla uyum içerisinde gelişime olanak sağlayacak şehircilik ve imar planlarının hazırlanabilmesi ki, bu meyanda zırai alanlar ile UNESCO tarafından dünyaya malolmuş sit alanlarının listeleri de gösönünde bulundurulmalıdır;

c) zarar görmüş veya tehlike arzeden yerlerde bulunan gayrimenkullerin geri kazanımı ve yeniden sınıflandırılarak, değerlendirilmesi, kısacası mevcut varlıkların korunarak bunların da değerlerinin arttırılması suretiyle bulundukları çevre ve doğaya katkı sağlanması.

3. Doğal sit alanı planının kapsamı tespit edilmiş, tanımlanmış ve hedefe odaklanmıştır. Çalışması aşamasında aşağıda belirtilen evre ve alanlara yer verilir :

a) tüm bölgenin incelenmesi ve belirlenmesi, tarihi, doğal, estetik özellikleri ile bunlar arasındaki ilişkilerin analiz edilmesi ve koruma altına alınacak, geri kazanımı yapılacak ve yeniden değerlendirilecek olan tabiat varlıklarının tanımlanması;

b) risk faktörlerinin belirlenmesi ve doğanın değişkenliğine sebebiyet veren elementlerin tespiti vasıtasıyla arazide oluşan değişimlerin ve bunların nedenlerinin

analizi, diğer program, planlama ve arazi koruma aşamaları ile mukayeselerinin yapılması;

c) tabiat değerlerinin tespiti ve tabii kalite hedeflerinin tespiti;

d) tespit olunan alanlarda arazinin kullanımı ve korunması için uygulama açısından ve genel manada kılavuz kuralların oluşturulması;

e) yasalarla koruma altında bulunan alanların özelliklerini oluşturan niteliklerin tespiti ve bunların muhafaza edilebilmesi amacıyla ölçülerin belirlenmesi, işletme kriterleri ile gayrimenkullari ile birlikte bir bütün olarak ele alarak doğayı değerlendirme ve kamu için önemli alanlarda çalışma kriterlerinin tespiti;

f) zarar görmüş ve tehlike arzeden alanların geri kazanımı ve yeniden değerlendirilmesi amacıyla yapılması gereken müdahalelerin tespiti;

g) ilgili alanların gelişimi için yapılacak müdahale ve yatırımlara referans olacak şekilde doğal tabiat varlıklarının değerlendirilebilmesi ve dönüştürülebilmesi faaliyetlerinin en sağlıklı şekilde yürütülebilmesi amacıyla gerekli tedbirlerin tespiti;

h) 134ncü maddenin c) bendi uyarınca, özel koruma ve kullanım tedbirlerinin uygulanması gereken 136 ve 142. maddelerde belirtilenler haricindeki alan veya gayrimenkullerin tespiti;

4. Doğal sit alanı planı, sahanın dönüşüm müdahalelerinde uygılanacak farklı yöntemlere göre de, 3ncü maddenin d), e), f) ve g) bendleri ile belirtildiği şekilde, sit alanı planı çalışmaları aşamasında belirlenmiş olan yöntemler, kriterler ve uygulama yöntemleri ile prensip tavsiyeleri de göz önüne alınarak, 145. maddede riayet edilmesi zaruri olan şehircilik planları ile diğer sınırlayıcı unsurlar da unutulmaksızın uygulama safhasına geçirilir.

5. Plan ile aşağıda belirtilen hususlar da tespit edilebilir :

a) üzerinde yapılaşma ve öngörülen müdahalelerin yapılabilmesi için öncelikle 146, 147 ve 159. maddeler uyarınca müsaade alınması gereken fevkalade özel öneme haiz tabiat varlıklarının bulunduğu 142. madde kapsamında koruma altında olan alanlar;

b) 138, 140, 141 ve 157. maddeler kapsamında tedbir ve önlem uygulaması altında olmamakla birlikte üzerinde yapılacak müdahalelerde doğal sit alan planına uygunluk şartının zorunlu olduğu, ancak müdahalelerin yapılabilmesi için 146, 147 ve 159. maddeler uyarınca müsaade alınması gerekmeyen, ama şehircilik planında belirtilen kurallara uyulma şartı aranan alanlar;

c) müdahalelerin yapılabilmesi için 146, 147 ve 159. maddeler uyarınca müsaade alınması gerekmeyen oldukça zarar görmüş ve tehlike arzeden alanlar;

6. 5. bendin b) fıkrasında yer alan hükümlerin yürürlüğe girmesi, 145nci madde ile öngörülen doğal sit alan planına uygun şehircilik öğelerinin onaylanmasına bağlıdır. Bu durumda, 157, 140 ve 141. maddelerle belirtilen hükümlerde değişiklik olmuş, alan 142nci maddede belirlenen kategoriye katılımı da değişim göstermiştir.

7. Plan, alanda mevcut dönüşümün uygunluğunun gözlemlenmesi sürecinin sonucunun olumlu olması halinde, 5. bendin b) fıkrasında yer alan hükümlerle düzenlenen yapılaşma olanaklarının yürürlüğe girmesine etki edebilir,

8. Plan, 5. bendin b) fıkrasında yer alan hükümlerle belirlenen alanlarda, numune bazında müdahaleler üzerinde özellikle de 146, 147 ve 159. maddeler uyarınca müsaade alınması gereken hususlara riayet edilip edilmediğinin belirlenebilmesi amacıyla kontrollerin yapılmasını öngörmektedir.

9. Doğal sit alanı planı konservasyon, geri kazanım, kalite artırımı, değerlendirme ve bölgesel tabiat varlıklarının işletmesi amacıyla öncelikli projelerin belirlenmesini sağlar, teşvik tedbirleri de dahil olmak üzere benimsenecek yöntemleri tespit eder.

10. Bölgesel İdareler, Bakanlık ve Çevre Bakanlığı müşterek doğal sit alanı planı çalışmaları için niyet bildirimi konusunda analaşmalar yapabilirler. Anlaşmada, niyet mektubunun süresi ile Bölgesel İdarenin planı onay süresine de yer verilir. Planın hazırlanmış olmasına rağmen, Bölge İdaresi tarafından karara bağlanmaması durumunda, Bakanlık, Çevre Bakanlığından görüş almak suretiyle planı onaylar.

11. 10ncu maddede belirtilen Anlaşma kapsamında hedefler, yöntemler ve planın periyodik rtevizyon sürelerinin yanı sıra özellikle de 140 ve 141. maddeler uyarınca yayımlanan tedbirlerin oluşumu göz önünde bulundurulur.

12. 10ncu maddede belirtilen Anlaşmanın tanzim edilmemesi durumunda, yani müşterek plan çalışması olmaması halinde, 5, 6, 7 ve 8. bendlerde belirtilen hususlar uygulanmaz.

EK 4 Projenin Son Halinin Görüntüleri

Şekil 1 Rekreasyon alanı mobilyaları (orjinal 2009)

Şekil 2 Boretto Projesinin son hali (orjinal 2009)

Şekil 3 Po Müzesi (orjinal 2009)

Şekil 4 Po Müzesi (orjinal 2009)

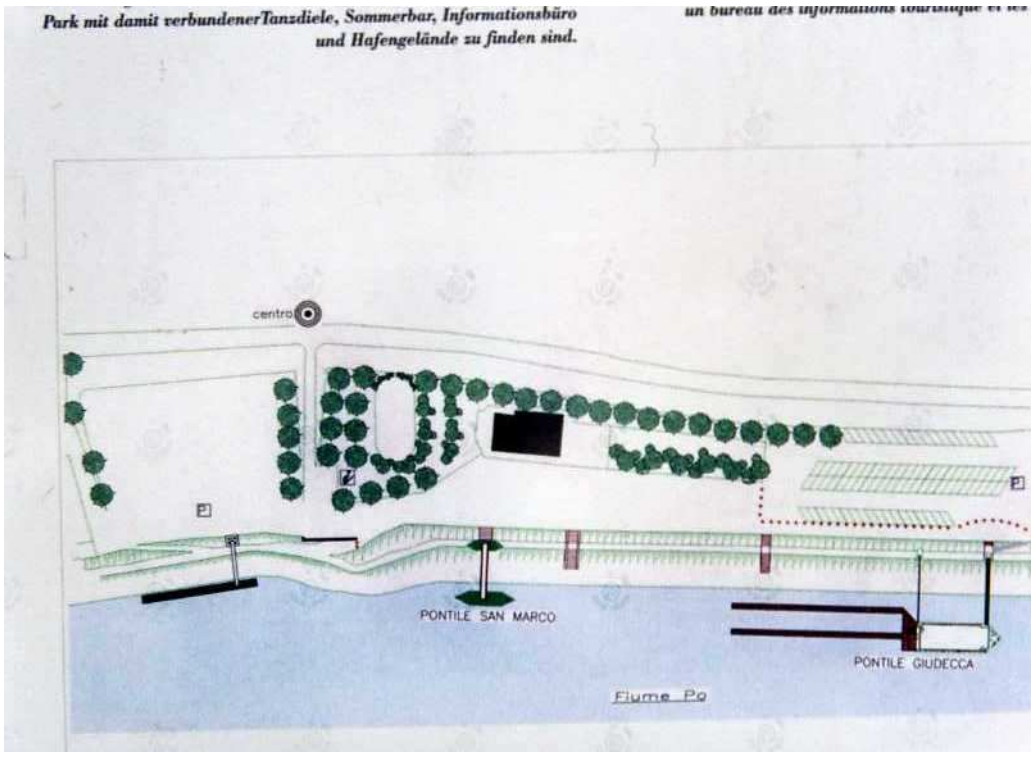
Şekil 5 Rekreasyon alanı park yerleri (orjinal 2009)

Şekil 6 Rekreasyon alanı şehir mobilyaları (orjinal 2009)

Şekil 7 Kilise görüntüsü (orjinal 2009)

Şekil 8 Lido Bölgesi peyzaj projesi (orjinal 2009)

Mercoledì
22 luglio 1998

LA BASSA

GAZZETTA 19

Boretto. Il nuovo progetto è stato voluto dalla Regione per valorizzare il grande fiume

Un anfiteatro all'aperto sul Po

Il palcoscenico sarà galleggiante in grado di attraccare nei vari porti

BORETTO - L'arte e la cultura dei territori che si affacciano sul Po hanno trovato la loro capitale: Boretto non sarà più conosciuta solamente per la base nautica e le manifestazioni motoristiche d'acqua ma avrà in pianta stabile una struttura teatrale all'aperto per qualsiasi genere di iniziativa, musicale o di recitazione. Nell'ambito della presentazione dello studio di fattibilità per la qualificazione e valorizzazione della direttrice del Grande Fiume tenutosi ieri mattina nella sala consiliare borettese, è stato presentato il progetto di realizzazione di un "anfiteatro" adagiato sul nuovo argine maestro che in questi mesi sarà rialzato e ringrossato per ragioni di sicurezza idraulica.

Il plastico del progetto dell'anfiteatro all'aperto sull'argine del Po

La nuova struttura sarà attrezzata con cabine di regia e con i relativi supporti per l'impianto delle luci.

Il palcoscenico sarà galleggiante e sarà soprattutto in grado di viaggiare da un porto all'altro essendo costituito da un motopontone idraulico, dalle dimensioni di 25 metri per 20.

L'appuntamento di ieri era stato fortemente voluto dalla regione Emilia-Romagna che aveva significativamente scelto Boretto per illustrare la propria proposta di valorizzazione del fiume secondo lo studio commissionato dall'Assessorato regionale alla Cultura ad Aicer Spa e alla Arteas Progetti.

Agli intervenuti è stato, dunque, presentato il plastico del teatro *open*, che consiste in una ampia serie di gradinate che seguiranno una linea leggermente arcuata, per permettere una perfetta visione da qualsiasi posizione ed ordine di posto.

La capienza complessiva dovrebbe raggiungere i 1500 posti a sedere, ovvero una potenzialità di tutto riguardo che permetterebbe la continuazione di quelle felici esperienze culturali in cantiere già da un paio d'anni.

"Po Festival" dedicato a Giuseppe Verdi e realizzato in collaborazione con la Fondazione "Arturo Toscanini" che ha permesso l'organizzazione di importanti eventi lirici come il Nabucco, il Rigoletto, lo spettacolo di danza dell'Aterballetto e l'attesissimo concerto di Lucio Dalla del 3 agosto prossimo quando il cantautore bolognese salirà sul palco dalla Orchestra Sinfonica "A. Toscanini".

In occasione di questi concerti, è stata realizzata una struttura provvisoria in metallo che può contenere fino a 1200 spettatori mentre in acqua è stato posizionata una grande chiatta che funge da suggestivo palcoscenico galleggiante.

Si rilanciano l'ambiente e il turismo

BORETTO - E' stato l'architetto Walter Baricchi ad illustrare lo studio per la qualificazione e la valorizzazione turistica e culturale della direttrice del Po, alla presenza dell'assessore regionale alla Cultura Lorenza Davoli, che aveva commissionato lo studio stesso, oltre che ad altri amministratori locale della Bassa e ad operatori specializzati nel settore del fiume Po. Si tratta di un tracciato di rilevante importanza storica non solo per le province di Reggio Emilia e Parma ma anche per i collegamenti fra il nord Europa e il centro Italia.

Tra gli obiettivi primari che potranno definire la qualità complessiva della direttrice si possono indicare l'incentivazione di una fruizione più estesa, qualificata e meno occasionale che aiuti a leggere e a scoprire luoghi che possono divenire occasioni d'incontro; la promozione e il rafforzamento di tutti i legami esistenti a vari livelli fra itinerari e territorio, considerandoli compartecipi della stessa configurazione paesaggistica e della stessa compagine ambientale; la predisposizione di un progetto interdisciplinare che concorra alla formulazione di azioni coordinate ed alla realizzazione di interventi rivolti a riconoscere l'itinerario e ad assicurarne uno standard equivalente di accessibilità e fruizione; promozione e sviluppo di azioni che incentivino e qualifichino le potenzialità dell'offerta, sia nel settore dei beni culturali che in quello dell'accoglienza; l'incentivazione di politiche di salvaguardia ambientale; il coinvolgimento di tutti i soggetto istituzionali.

Nel progetto sono ricompresi svariati settori di intervento, dalla programmazione e pianificazione, all'ambiente, al recupero urbanistico. *(a.s.)*

Boretto

Per il museo si recuperano imbarcazioni storiche

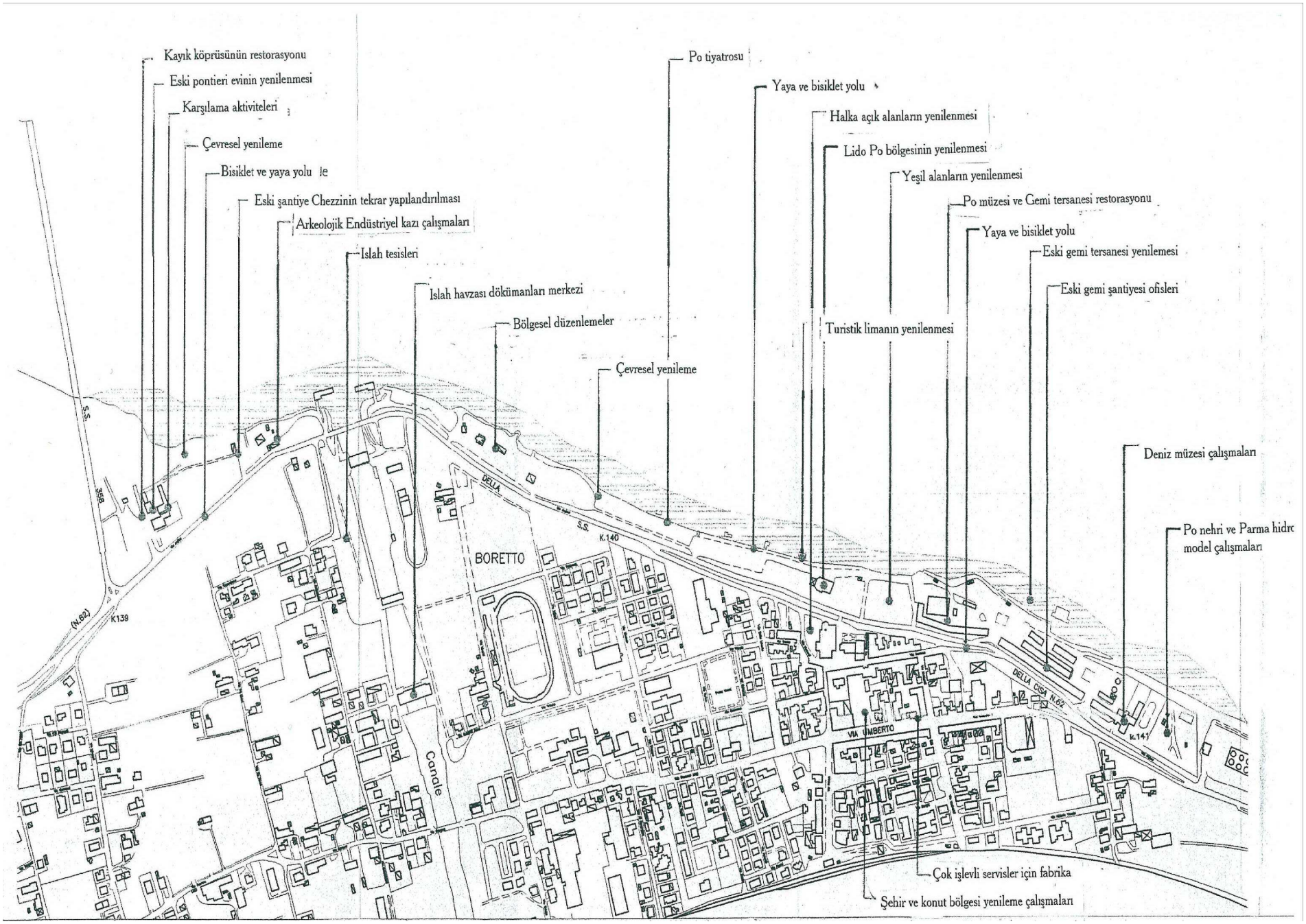
BORETTO - Sono stati ufficializzati i programmi che l'associazione Amici del Museo del Po, presieduta da Stefano Campani vuole portare avanti nei prossimi mesi. Si tratta in primis del recupero di alcune imbarcazioni storiche presenti in zona, che una volta restituite all'originaria funzionalità costituiranno attrattive importanti nella costituenda struttura museale di Boretto. Nel mirino lo scafo "Criss Craft" americano cabinato in legno, la pirodraga "Secchia" degli anni Trenta, uno degli ultimi bucintori (costruito nel '47) attualmente collocato a Brescello lo scafo "Canali" che partecipò al raid Pavia-Venezia. Ovviamente in quest'opera di ripristino si intende valorizzare l'esperienza cantieristica dei tanti soci iscritti. Gli Amici del Museo del Po s'incontreranno perciò prossimamente con i responsabili dell'Istituto Beni culturali dell'Emilia-Romagna, per concordare un intervento di restauro.

Altre idee in cantiere: recupero della filmografia sul Po, valorizzazione dello scrittore Giannetto Bongiovanni, una crociera enogastronomica in autunno, contatti con il Museo della Navigazione di Battaglia Terme. Ieri l'associazione ha inaugurato a Polesine Parmense la mostra fotografica «Un Po di ricordo» (sino al giorno prima allestita a Colorno). Si tratta di un centinaio d'immagini fra '800 e '900 focalizzate sui lavori fluviali (draghe, pescatori, cantieri, mulini). La mostra, insieme a quella del fotografo reggiano Santislao Farri intitolata "Terre d'acqua" rimarrà aperta oltre

Şekil 9 Boretto Projesinin yerel bir gazetede çıkan haberleri"

- Sahnesi Po Nehri Özerinde Olan Bir Anfitiyatro Çalışması-

(LA GAZZETTA DI REGGIO 1998)

Şekil 10 Boretto yenileme alanları (orjinal 2009)

Boretto Yenileme Projesi

Şekil 11 Boretto görüntüleri (anonim)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : EVREN MUMCU

Doğum Yeri : ANKARA

Doğum Tarihi : 03.09.1967

Medeni Hali : Evli

Yabancı Dil : İngilizce, İtalyanca, Fransızca

Eğitim Durumu

Lise	Ankara Çankaya Lisesi, 1990
Lisans	Bilkent Üniversitesi, GSMF İç Mimari ve Çevre Tasarımı, 1994
Yüksek Lisans	Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 1996

Çalıştığı Kurumlar

ANTS Ltd. Şti. Antalya Gloria Golf Kulüp Projesi Çevre düzenlemesi, 1996.

BİLKENT HOLDİNG, Tepe Pazarlama Şti. Proje Yetkilisi, 1997.

İTALYA ARTEAS PROGETTI, Restorasyon ve Şehir Planlama Proje Yetkilisi, 1998

TEPE PROJE A.Ş., Pazarlama ve Proje Sorumlusu, 2000.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ, İç Mimari Bölümü, Araştırma Görevlisi, 2002.

İTALYAN BAŞKONSOLOSLUĞU, Kültür ve Eğitim Ateşesi Asistanı, 2004 .

TEZ ONAYI

Evren MUMCU tarafından hazırlanan "**İtalya'da Sit Alanlarında Peyzaj Planlama Çalışmaları Üzerinde bir Araştırma: Boretto Örneği**" adlı tez çalışması 08/06/2009 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Prof. Dr. Murat Ertuğrul YAZGAN

Jüri Üyeleri :

Başkan: Prof. Dr. Murat Ertuğrul YAZGAN

(Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü)

Üye : Prof. Dr. Yalçın MEMLUK

(Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü)

Üye : Prof. Dr. Mehmet SABAZ

(Bartın Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü)

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof.Dr.Orhan ATAKOL

Enstitü Müdürü